

COI Focus

SOMALIË

Veiligheidssituatie in Zuid- en Centraal-Somalië, met uitzondering van Mogadishu

13 maart 2015 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele asielaanvragen. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van de asielaanvraag. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen.

De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual asylum applications. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the asylum application. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Korte geschiedenis	5
2. Huidige toestand van het conflict	7
2.1. Het federaliseringsproces.....	8
2.1.1. Jubbaland - Interim Jubba Administration (IJA)	9
2.1.2. De oprichting van nieuwe federale staten in Centraal-Somalië.....	10
3. Strijdende partijen	13
3.1. Gewapende groeperingen die geen deel uitmaken van de regering.....	13
3.1.1. Al-Shabaab	13
3.1.2. Militie of brigade van Ras Kamboni	20
3.1.3. Andere milities	20
3.2 Nationale en internationale strijdkrachten	21
3.2.1. Somalische strijdkrachten.....	21
3.2.2. African Union Mission in Somalia (AMISOM)	22
3.2.3. Ethiopië.....	23
3.2.4 Kenia	23
4. Typologie van het geweld	25
4.1 Gebiedsverovering en geweld tussen overheid en milities	25
4.2. Geweld tussen milities.....	26
4.3. Aanslagen en doelgerichte moorden.....	26
4.4. Criminaliteit	27
5. Doelwitten van het geweld	29
5.1. Aantallen	29
5.2. Burgerslachtoffers.....	29
5.3. Doelwitten	30
6. Geografische verdeling van het geweld	32
6.1. Situatie per regio	32
6.1.1. Regio Bakool.....	32
6.1.2. Regio Bay	35
6.1.3. Regio Galgaduud	38
6.1.4. Regio Gedo	40
6.1.5. Regio Hiraan	43
6.1.6. Regio's Jubba Hoose en Jubba Dhexe.....	46
6.1.7. Regio's Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe	50
7. Verplaatsingen van de bevolking	53
7.1. Vluchtelingen	53
7.2. IDP's	55
8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven	58
8.1 Handhaven van de veiligheid.....	58
8.2 Situatie van vrouwen en kinderen	59
8.3 Dagelijks leven en humanitaire situatie	62
Samenvatting	66
Bibliografie	67

Inleiding

Het doel van dit onderzoek is een stand van zaken op te maken over de veiligheidssituatie in Zuid- en Centraal-Somalië, en meer bepaald in de regio's Bakool, Bay, Galgaduud, Gedo, Hiraan, Jubba Hoose en Jubba Dhexe, Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe. In dit document verwijst de term "Somalië" naar Zuid- en Centraal-Somalië. Een apart document behandelt immers de huidige veiligheidssituatie in Somaliland en Puntland, en een ander document behandelt de veiligheidssituatie in Mogadishu.

Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode van juli 2014 tot 13 maart 2015. Het is een actualisatie van het document met dezelfde naam, van 9 juli 2014. De analyse van de actuele veiligheidssituatie in Mogadishu beschrijft Cedoca in het document *COI Focus Somalië. Veiligheidssituatie in Mogadishu*, van 3 februari 2015.

De analyse bestaat uit acht delen. Het eerste deel beschrijft kort de historische achtergrond, zowel op vlak van veiligheid als politiek. Hoofdstuk twee bespreekt de huidige toestand van het conflict en licht de belangrijkste ontwikkelingen in de tweede helft van 2014 en begin 2015 toe. Het gaat dieper in op de federaliseringsprocessen. In hoofdstuk drie geeft Cedoca een overzicht van de belangrijkste strijdende partijen, zowel regeringsgebonden, lokale, internationale en antiregeringspartijen. Hoofdstuk vier bespreekt welke soorten geweld zich voordoen in Somalië. Het deelt dit geweld in in gebiedsverovering en ermee gepaard gaand geweld, geweld tussen milities, aanslagen, doelgerichte moorden en criminaliteit. Het onderscheid tussen deze vier categorieën is niet absoluut. Hoofdstuk vijf bespreekt tegen wie het geweld gericht is, en of er burgerslachtoffers vallen. Hoofdstuk zes geeft een overzicht van het geweld per regio. Hoeveel vluchtelingen en internally displaced persons (IDP's) er nog zijn, of er gedwongen en vrijwillige terugkeer is en wat de leefsituatie is van IDP's is het onderwerp van hoofdstuk zeven. Hoofdstuk acht behandelt de andere gevolgen voor de bevolking en beschrijft de mensenrechtenschendingen en misbruiken die gepaard gaan met de veiligheidshandhaving. Het beschrijft ook de situatie van twee bijzonder kwetsbare groepen, de vrouwen en kinderen. Ten slotte bespreekt het kort de humanitaire situatie. Het document eindigt met een samenvatting.

Cedoca heeft een groot aantal diverse en zo actueel mogelijke bronnen geraadpleegd. Internationale organisaties zoals de Verenigde Naties (VN) en zijn verschillende instellingen (UNOCHA, UN Security Council, UNHCR, UN Monitoring Group) publiceren op regelmatige basis rapporten. Cedoca raadpleegde ook Somalische nieuwssites, zoals Radio Dalsan, *Sabahi online*, *Garowe online*, *Hiiraan online* en *Shabelle Media Network*. Rapporten van experts, zoals Ken Menkhaus, Matt Bryden, Stig Jarle Hansen en anderen, zijn ook gebruikt. Cedoca heeft ook de informatie verwerkt uit rapporten van internationale mensenrechtenorganisaties zoals Human Rights Watch (HRW) en Amnesty International (AI), van onderzoeksinstellingen zoals Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), Council on Foreign Relations (CFR), European Union Institute for Security Studies (EUISS), Institut d'études de sécurité (Institute for Security Studies, ISS), International Crisis Group (ICG) en andere. Cedoca heeft verder gespecialiseerde nieuwssites zoals Integrated Regional Information Networks (IRIN), Radio France internationale (RFI) en *Jeune Afrique* geconsulteerd. Cedoca heeft tevens informatie gebruikt afkomstig van OODA, een Amerikaans privébedrijf dat risicoanalyses maakt voor haar klanten. De informatie in de gebruikte rapporten wordt veelal bevestigd door andere bronnen.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Zuid- en Centraal-Somalië voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

Cedoca volgt zo veel mogelijk de spelling zoals gebruikt in de meeste Engelstalige bronnen. Voor de regio's gebruikt Cedoca de Somalische naam, zoals ook vaak gebeurt in Engelstalige teksten. Daarom schrijft Cedoca Shabelle Hoose (Lower Shabelle), Shabelle Dhexe (Middle Shabelle), Jubba Hoose (Lower Jubba) en Jubba Dhexe (Middle Jubba).

1. Korte geschiedenis

De val van president Siad Barre in 1991 dompelt Somalië in chaos, en verschillende tijdelijke autoriteiten volgen elkaar na 2000 op. Het land wordt daarna over de hele wereld bekend als *failed state*.¹

De situatie van Somalië begint zich echter te verbeteren in augustus 2011, wanneer de islamistische rebellen van Al-Shabaab uit Mogadishu worden verjaagd (hun volledige terugtrekking uit de hoofdstad dateert van mei 2012).² Tot midden 2011 controleert de centrale regering nauwelijks enkele wijken van Mogadishu. Midden 2012 voert het Somalische leger samen met regeringsgezinde milities en de African Union Mission in Somalia (AMISOM) maar ook Ethiopië en Kenia, een militair offensief uit. Dit offensief vermindert de tot dan nagenoeg totale invloed van Al-Shabaab op het zuiden en het centrum van Somalië.³

Midden 2012 behoudt Al-Shabaab, dat bijna al zijn grote bolwerken is verloren in het centrum en in het zuiden, echter nog steeds de controle over het grootste deel van Zuid- en Centraal-Somalië. Het bezit ook nog steeds de capaciteit om spontane guerrilla-aanvallen uit te voeren, met name in de hoofdstad. Begin juli 2012 komen de Keniaanse troepen onder het bevel te staan van AMISOM. De regeringsgezinde troepen zetten hun voortgang verder. De islamistische militanten geven het laatste bolwerk van Al-Shabaab, de havenstad Kismayo, op 10 september 2012 op.⁴

Onder impuls van de internationale gemeenschap worden politieke hervormingen aan het einde van de zomer van 2012 opgestart. Op 25 juli 2012 is de Grondwetgevende Vergadering met haar werk begonnen, wat op 1 augustus 2012 leidt tot de goedkeuring van een voorlopige grondwet. Op 20 augustus 2012 wordt Mohamed Osma Jawari verkozen tot voorzitter van het parlement.⁵

Hassan Sheikh Mohamud wordt op 10 september 2012 verkozen tot president van de republiek door het federale overgangsparlement dat in Mogadishu is samengekomen. Zo wordt hij de opvolger van de uittredende president Sharif Sheikh Ahmed, in 2009 verkozen nadat hij de overgangsinstellingen had vervoegd waar hij eerder tegen streed aan het hoofd van een islamistische opstand. Hassan Sheikh Mohamud is de eerste Somalische president die in Mogadishu wordt verkozen sinds het begin van het moeilijke proces van de heropbouw van het land, sinds 2000 uitgevoerd met de steun van de internationale gemeenschap. Zijn voorgangers zijn om veiligheidsredenen allemaal in naburige landen verkozen. Wegens de aanhoudende gevechten en het ontbreken van een staatsstructuur wordt de Somalische bevolking – ongeveer 8 miljoen mensen in het land zelf – volledig buiten het proces van de politieke heropbouw gehouden. Een comité van clanhoofden duidt in augustus 2012 de volksvertegenwoordigers aan na een zeer gespannen onderhandeling tussen clans. De namen worden bekrachtigd door een ad-hoc-comité. Het parlement huldigt uiteindelijk toch de volksvertegenwoordigers in waarvan dit comité de namen heeft verworpen.⁶ Begin november 2012 wordt er een regering aangesteld, goedgekeurd door het parlement.⁷

In februari 2013 wordt een nationaal stabilisatieplan goedgekeurd. Dit plan omvat een *roadmap* voor de oprichting van lokale administraties in het hele land, in het bijzonder in de steden die door de

¹ Foreign Policy (Traub J.), 31/05/2013, [url](#)

² Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

³ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 30/11/2012, [url](#)

⁴ Réseau de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), 15/06/2012, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 30/11/2012, pp. 24-25, [url](#)

⁵ Réseau de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), 15/06/2012, [url](#)

⁶ Agence France-Presse (AFP), 10/09/2012, [url](#)

⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Frankrijk, 15/11/2012, [url](#)

nationale Somalische veiligheidstroepen (SNSF) zijn heroverd op Al-Shabaab, met de steun van AMISOM.⁸

⁸ Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), 13/06/2013, [url](#)

2. Huidige toestand van het conflict

Begin maart 2014 lanceren AMISOM en het Somalische leger (Somalia National Army, SNA) Operation Eagle. Ze veroveren gebied op Al-Shabaab in de regio's Gedo, Bay, Bakool, Hiraan, Galgaduud, Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose.⁹ In september 2014 gaat een tweede operatie van start, Operation Indian Ocean, die zich concentreert op strategische kuststeden. AMISOM en SNA bevrijden tijdens Operation Indian Ocean acht steden, waaronder de belangrijke steden Barawe en Adale.¹⁰ Ook daarna nemen AMISOM en SNA nog nieuwe dorpen in. Eind januari 2015 verdrijven AMISOM en lokale troepen Al-Shabaab uit nog drie steden in het district Jubba Hoose.¹¹

Volgens een artikel van eind januari 2015, van een analist van The Jamestown Foundation, is Al-Shabaab ernstig verzwakt maar niet definitief verslagen. Ondanks het verlies van grote delen van het gebied onder haar controle en de verzwakking door het verlies van meerdere kopstukken, is Al-Shabaab nog in staat gebleken om dodelijke aanvallen uit te voeren op zwaar bewaakte doelwitten. In januari 2015 heeft Al-Shabaab volgens de analist in vier regio's geen enkel district meer onder haar controle: de regio's Bakool, Hiraan, Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe. In de regio Gedo heeft Al-Shabaab enkel nog de controle over het district Bardhere. Dat maakt volgens de auteur dat Al-Shabaab nog slechts acht districten controleert: Dinsoor en Ufurow in de regio Bay, Jamaame en Kamsuma in de regio Jubba Hoose, Buale, Sakow en Jilib in de regio Jubba Dhexe, Eldher in de regio Galgaduud en Harardhere in de regio Mudug.¹²

Het verdrijven van Al-Shabaab en zijn draconisch bestuur heeft volgens het Europese onderzoeksinstituut Institute for Security Studies (EUISS) geleid tot het vrijkomen van voorheen onderdrukte spanningen tussen clans. Daardoor kennen sommige regio's net meer conflicten sinds Al-Shabaab er is verdreven. De lokale elites zijn meer bezig met de onderhandelingen over hun statuut in een federaal Somalië dan met het zorgen voor hun bevolking.¹³ Vóór het verdrijven van Al-Shabaab is een aanzienlijk deel van het geweld al te verklaren door conflicten tussen clans. In februari 2014 stelt ACLED vast dat clanmilities, *communal militias*¹⁴ en onbekende gewapende groepen verantwoordelijk zijn voor de helft van het aantal conflicten in februari 2014.¹⁵ OODA, een Amerikaans privébedrijf dat risicoanalyses maakt voor zijn klanten (zie details in de inleiding), schrijft in een rapport van juni 2014 dat de spanningen tussen clans op lange termijn een groot veiligheidsrisico vormen. De gevechten tussen clans kunnen er ook toe leiden dat bepaalde clans opnieuw steun gaan geven aan Al-Shabaab. Bovendien kunnen de gevechten AMISOM ervan weerhouden om hun offensief verder te zetten, uit vrees dat hun bevoorradingroutes geblokkeerd raken door de gevechten.¹⁶

Het federaliseringsproces dat hoofdstuk 2.1 meer in detail beschrijft, heeft in 2014 ook tot geweld geleid en kan niet los worden gezien van de spanningen tussen clans. Volgens EUISS hebben de slechte definiëring van de aard en het proces van de federalisering al tot veel verwarring en vijandigheid geleid.¹⁷

⁹ UN Security Council, 12/05/2014, [url](#)

¹⁰ Office of the President of Somalia, 27/10/2014, [url](#)

¹¹ Sabahi online, 29/01/2015, [url](#)

¹² The Jamestown Foundation (Roble M.), 23/01/2015, [url](#)

¹³ European Union Institute for Security Studies (EUISS)(Balthasar D.), 06/2014, [url](#)

¹⁴ ACLED omschrijft niet duidelijk wat het bedoelt met "communal militias". Het *Codebook* lijkt het begrip te definiëren voor wat het elders omschrijft als ethnic militias. (bron: Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Codebook 3*, 2014, [url](#) [geraadpleegd op 04/07/2014])

¹⁵ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), 03/2014, [url](#)

¹⁶ OODA Loop, 21/06/2014, [url](#)

¹⁷ European Union Institute for Security Studies (EUISS)(Balthasar D.), 06/2014, [url](#)

In haar richtlijnen van januari 2014 schrijft het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor Vluchtelingen (United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR) dat er in Zuid- en Centraal-Somalië nog steeds sprake is van een "non-international armed conflict".¹⁸ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), een universitair project voor conflictanalyse en in kaart brengen van crisissen, stelt in zijn rapport van juli 2014 een verheviging van het conflict vast en categoriseert het geweld als "escalating".¹⁹ International Crisis Group (ICG) zet Somalië op 1 juli 2014 op zijn *Watchlist* en categoriseert het conflict als een verslechterde situatie. Sinds juli 2013 spreekt ICG bij zijn maandelijkse beoordeling meerdere keren (in 2014 in juli, augustus, mei en maart en in 2013 in juli) van een verslechtering van de situatie.²⁰ Vanaf september 2014 noteert ICG de situatie als ongewijzigd, dus noch verslechterd noch verbeterd.²¹

In zijn rapport van 25 september 2014 schrijft ook de VN-secretaris-generaal dat de veiligheidssituatie onstabiel ("volatile") is. Hij herhaalt dit opnieuw in zijn rapport van 23 januari 2015.²²

Op politiek vlak wordt de periode juli 2014 – januari 2015 opnieuw gekenmerkt door spanningen binnen de regering. Op 6 december 2014 verliest de premier een vertrouwensstemming in het parlement en treedt hij af. Op 24 december 2014 keurt het parlement de aanstelling goed van de nieuwe premier, Omar Abdirashid Ali Sharmarke. Zijn eerste poging om een regering samen te stellen mislukt midden januari 2015. Hij vraagt het parlement veertien dagen de tijd om een nieuwe regering te vormen.²³ Op 28 januari 2015 stelt hij een nieuwe regering voor.²⁴

2.1. Het federaliseringsproces

De voormalige grondwet bepaalt dat Somalië een federale staat zal worden. Hoe dat moet gebeuren is niet duidelijk en de grondwet zelf laat veel ruimte voor interpretatie. In de eerste helft van 2014 publiceren analisten meerdere rapporten en uitgebreide analyses over het verloop van het federaliseringsproces.²⁵

Volgens Hogendoorn, in een publicatie voor ICG, is de commissie die de grondwet moest schrijven er niet in geslaagd om de tegengestelde standpunten te verzoenen. De twee standpunten volgen min of meer de clanlijnen: de verdedigers van een sterk centraal gezag staan tegenover diegenen die vrezen dat een gecentraliseerd bestuur gedomineerd zal worden door een of enkele clans. Volgens Hogendoorn zijn veel Hawiyeclans (die Zuid- en Centraal-Somalië domineren en vooral Mogadishu en omstreken) voor een gecentraliseerd bestuur, terwijl veel Darodclans (die Puntland en Jubbaland domineren) hevige voorstander zijn van federalisme.²⁶

Meerdere analisten vrezen dat de aanpak van de federalisering tot meer geweld en instabiliteit leidt. Thomas Tres, analist Oost-Afrika en verbonden aan de George Mason-universiteit, stelt:

¹⁸ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

¹⁹ Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), 07/2014, [url](#)

²⁰ International Crisis Group (ICG), *Crisis Watch*, 01/07/2014, [url](#)

²¹ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

²² UN Security Council, 25/09/2014, p. 3, [url](#)

²³ Sabahi online, 24/12/2014, [url](#); Sabahi online, 19/01/2015, [url](#)

²⁴ Radio Muqdisho, 28/01/2015, [url](#)

²⁵ FOI Swedish Defence Research Agency (Skeppström E., Nordlund P.), 06/2014, [url](#); European Union Institute for Security Studies (EUISS)(Balthasar D.), 06/2014, [url](#); Somalia Newsroom (Tres T.), 19/03/2014, [url](#); International Crisis Group (ICG) (Hogendoorn E.J.), 08/10/2013, [url](#); The Heritage Institute for Policy Studies (Elmi A.A.), 01/2014, [url](#)

²⁶ International Crisis Group (ICG) (Hogendoorn E.J.), 08/10/2013, [url](#)

“Federalism was supposed to help decentralize power from the Somali federal government (SFG) in order to give more authority to potentially more effective local administrations. So far, the process has led to a fight among local and foreign elites over power in all its facets and served as an obstacle to short- and mid-term stability.”²⁷

Dominik Balthasar van EUISS heeft het in een artikel van juni 2014 over “fragmentation tendencies” en stelt:

“As a result, through an ad hoc process more typical of power politics than constitutional implementation, additional sub-national polities have come to the fore, exacerbating local tensions and highlighting clan-related cleavages.”²⁸

2.1.1. Jubbaland - Interim Jubba Administration (IJA)

Jubbaland grenst aan de Indische Oceaan, Kenia en Ethiopië. Het omvat drie administratieve regio's (Jubba Dhexe, Jubba Hoose en Gedo). Sinds 1991 is Jubbaland een tiental keren van machthebber veranderd. Pogingen om een regionale administratie op te richten met de drie regio's starten in 2010.

Op 15 mei 2013 richten de vertegenwoordigers op de conferentie van Kismayo formeel de deelstaat Jubbaland op. Ze verkiezen het hoofd van de militie Ras Kamboni, sjeik Ahmed Mohamed Islam gekend onder de naam Ahmed Madobe, als president van Jubbaland. Kort daarna roept de voormalige minister van Defensie van Somalië, kolonel Barre Adam Shire Hirale, zichzelf ook uit tot president van Jubbaland.²⁹ Op 28 augustus 2013 tekenen de IJA, met Madobe als president, en de federale regering een overeenkomst en op 21 januari 2014 wordt de Interim Jubba Administration (IJA) formeel ingehuldigd.³⁰ Op 7 december 2013 duidt de IJA acht ministers en een tweede vicepresident aan.³¹ Het akkoord van augustus 2013 bepaalt onder meer de oprichting van de IJA voor een periode van twee jaar en de oprichting van Jubbaland als een federale staat na die periode. Het akkoord bepaalt ook dat de controle over de haven en de luchthaven van Kismayo na zes maanden moet worden overgedragen aan de federale overheid en dat de militie Ras Kamboni geïntegreerd moet worden in het SNA.³²

In een artikel van oktober 2013 schrijft *Sabahi online* dat de SNA een akkoord bereikt met de militie Ras Kamboni en de militie van Barre Hirale in Kismayo.³³ Op 27 april 2014 start in Kismayo de tweede fase van een verzoeningsconferentie voor de regio's Jubba en Gedo. De Somalische federale regering is de initiatiefnemer. De eerste fase heeft plaatsgevonden in november 2013. De deelnemers zijn leden van de IJA, van de federale regering en van lokale gemeenschappen.³⁴ Tijdens de eerste fase in november 2013 hebben de deelnemers een akkoord gesloten over de ontwapening, de demobilisatie en de integratie van de militie van kolonel Barre Hirale.³⁵ Volgens de secretaris-generaal van de Verenigde Naties stijgt eind december 2013 de spanning tussen de IJA en de militie van Barre Hirale.³⁶ Op 21 april 2014 bericht *Garowe online* dat Hirale weigert om de overeenkomst na te leven en niet bereid is te ontwapenen.³⁷ AMISOM bericht dat Barre Hirale zich op 30 augustus

²⁷ Somalia Newsroom (Tres T.), 19/03/2014, [url](#)

²⁸ European Union Institute for Security Studies (EUISS)(Balthasar D.), 06/2014, [url](#)

²⁹ Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), 13/06/2013, [url](#)

³⁰ Sabahi online, 28/04/2014, [url](#)

³¹ UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

³² European Union Institute for Security Studies (EUISS)(Balthasar D.), 06/2014, [url](#)

³³ Sabahi online, 24/10/2013, [url](#)

³⁴ Sabahi online, 28/04/2014, [url](#)

³⁵ Permanent Observer Mission of the African Union to the United Nations, 13/02/2014, [url](#)

³⁶ UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

³⁷ Garowe online, 21/04/2014, [url](#)

2014 samen met honderd militieleden overgeeft aan AMISOM.³⁸ Volgens het rapport van de VN-secretaris-generaal van 23 januari 2015 gaat de implementatie van het akkoord van Addis Abeba voort. Zo nemen 900 vertegenwoordigers, van 16 september 2014 tot 5 oktober 2014, deel aan een verzoeningsconferentie in Kismayo. Opposanten van de IJA, vooral van de subclan Marehan, houden een parallelle conferentie in oktober 2014.³⁹ In november 2014 brengt een delegatie van ministers van de federale overheid een bezoek aan Kismayo. Ze ondertekenen er een memorandum over integratie van milities in het SNA. Op 27 december 2014 brengt de leider van de Interim South-West Administration een bezoek aan Kismayo.⁴⁰

Volgens een artikel van het persagentschap Agence France-Presse (AFP) wordt Ahmed Madobe, de voormalige islamistische leider die het Keniaanse leger heeft geholpen om de strategische haven van Kismayo te heroveren op Al-Shabaab, actief gesteund door Nairobi. De Somalische president zou het Keniaanse leger ervan beschuldigd hebben "zich slecht te hebben gedragen" en op 30 juni 2013 heeft de Somalische viceminister van Informatie aan de Keniaanse troepen gevraagd om zich terug te trekken uit Kismayo voor een "neutralere" militaire strijdkracht.⁴¹ Deze Keniaanse steun aan Madobe verontrust niet alleen de Somaliërs maar ook de Ethiopiërs, die er ook op uit zijn om hun invloed in de regio te behouden.⁴²

Nog volgens AFP slaat Kenia niet alleen een begerige blik op de ondergrond van Jubbaland – die mogelijk rijk is aan koolwaterstof – maar ook op zijn vruchtbare gronden en zijn lucratieve productie van houtskool. Jubbaland zou voor Kenia ook een belangrijke bufferzone zijn om zijn toeristische industrie te beschermen tegen de Somalische instabiliteit. Jubbaland zou ook nuttig kunnen blijken om de 500.000 Somalische vluchtelingen op te vangen die al 20 jaar in Kenia verblijven.⁴³

Eind april 2014 publiceert Thomas Tres een artikel op de website Somali Newsroom over de aanhoudende spanningen tussen de verschillende clans in Jubba. Volgens sommige bronnen zijn de manschappen van Madobe verantwoordelijk voor gewelddadige invallen in huizen en voor moorden. Een clanleider beschuldigt hen er ook van iedereen die de misbruiken aan de kaak stelt het zwijgen op te leggen.⁴⁴

2.1.2. De oprichting van nieuwe federale staten in Centraal-Somalië

In Centraal-Somalië zijn er meerdere parallelle initiatieven geweest om een nieuwe federale staat op te richten. De IJA wordt van bij de oprichting betwist. Op 17 december 2013 lanceren traditionele leiders, intellectuelen en politici de tweede fase van de conferentie van Baidoa. Die conferentie heeft als doel een nieuwe federale staat op te richten met zes regio's: Bay, Bakool, Jubba Hoose, Jubba Dhexe, Shabelle Dhexe en Gedo. Dit initiatief wordt ook met de benaming Southwest 6 of SW6 aangeduid. Het initiatief gaat uit van een Raad van Ouderen van de clans Digil en Mirifle, die vinden dat ze niet vertegenwoordigd zijn tijdens de onderhandelingen voor de oprichting van de IJA.⁴⁵ Eind januari 2014 nemen ze een grondwet en een vlag aan en legt het House of Elders de eed af. Op vraag van onder meer de voorzitter van het federale parlement stellen ze, volgens de secretaris-

³⁸ UN Assistance Mission in Somalia (UNSOM), 31/08/2014, [url](#); African Union Mission in Somalia (AMISOM), 31/08/2014, [url](#)

³⁹ UN Security Council, 23/01/2015, p. 2, [url](#)

⁴⁰ UN Security Council, 23/01/2015, p. 2, [url](#)

⁴¹ The Star (Mureithi F; Oruko I.), 02/07/2013, [url](#)

⁴² Agence France-Presse (AFP), 31/05/2013, [url](#)

⁴³ Agence France-Presse (AFP), 31/05/2013, [url](#)

⁴⁴ Somalia Newsroom (Tres T.), 25/04/2014, [url](#)

⁴⁵ European Union Institute for Security Studies (EUISS)(Balthasar D.), 06/2014, [url](#)

generaal van de Verenigde Naties, de verkiezing van een president uit. Latere berichten melden dat ze op 3 maart 2014 toch een president verkiezen: Madobe Nunow Mohamed.⁴⁶

De vorige parlementsvoorzitter, Sharif Hassan Sheikh Aden, leidt het initiatief om een federale staat bestaande uit drie regio's op te richten, ook Southwest 3 of SW3 genoemd: Bay, Bakool en Shabelle Dhexe.⁴⁷

Terwijl het SW6 en SW3 elkaar beconcurreren, houdt een groep van vertegenwoordigers van Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose gesprekken over de oprichting van de staat "Shabelle state", keuren ze een grondwet goed en kiezen ze op 10 maart 2014 een president van de Digilclan, Abuukar Cabdi Cuusman, en een vicepresident van de Abgaalclan, Muxuyadiin Xasan Afrax.⁴⁸

Op 23 maart 2014 worden volgens *Sabahi online*, die de Somalische RBC Radio citeert, twee mensen gedood en meerdere mensen verwond wanneer de twee rivaliserende groepen slaags raken. AMISOM kan volgens het bericht de twee groepen uit elkaar halen en evacueert Sharif Hassan Sheikh Aden uit Baidoa, de hoofdstad van de regio Bay.⁴⁹ ICG en *Sabahi online* melden dat onbekende gewapende mannen op 23 maart 2014 acht leden, clanoudsten, van een delegatie van Shabelle State (volgens *Sabahi online*) executeren, in Burhakaba in de regio Bay.⁵⁰

Op 31 maart 2014 gaan de Somalische federale president en de parlementsvoorzitter naar Baidoa om gesprekken tussen de voorstanders van SW3 en de voorstanders van SW6 te houden.⁵¹ Eind juni 2014 sluiten SW3 en SW6, in aanwezigheid van de Somalische regering, Ethiopië en internationale functionarissen, een akkoord om een Interim South-West Administration op te richten. AMISOM, EU en UNSOM juichen het akkoord toe.⁵² Volgens Thomas Tres maakt de titel van de overeenkomst, "An Inclusive Interim Administration for the South West Regions of Somalia", net duidelijk wat het niet is: inclusief. De ondertekenaar voor de SW6-groep wordt onmiddellijk teruggefloten door Madobe Nunow, de president van SW6. Thomas Tres stelt:

"So, while the agreement was meant to "reconcile" Digil/Mirifle communities so the SFG could later negotiate and incorporate the interests of other stakeholders (like some Hawiye factional interests) into any kind of coherent and unified administration—there has been a complete backfire."

Hij stelt verder dat dit akkoord, net zoals het akkoord over Jubba, de belangrijkste partijen bij het conflict uitsluit en op die manier een politiek en gewapend conflict zal aandrijven. Nog volgens Tres zal de politieke uitsluiting van een belangrijk en invloedrijk deel van de clan Hawiye ertoe leiden dat ze hun politieke en militaire dominantie op het terrein zullen proberen versterken in Shabelle Hoose.⁵³

Het akkoord van 23 juni 2014 wordt niet alleen bekritiseerd door clanleiders, politici en zelfs ministers, maar ook door een deel van bevolking. Burgers die tegen het akkoord zijn, betogen gedurende drie opeenvolgende dagen in Baidoa. Ze zetten hun protest stop bij de aanvang van de ramadan op 29 juni.⁵⁴ In augustus 2014 is er in Baidoa een betoging tegen het bijwonen door de

⁴⁶ Sabahi online, 24/03/2014, [url](#); Sabahi online, 27/03/2014, [url](#)

⁴⁷ UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

⁴⁸ Somalia Newsroom (Tres T.), 19/03/2014, [url](#)

⁴⁹ Sabahi online, 24/03/2014, [url](#); Sabahi online, 27/03/2014, [url](#)

⁵⁰ International Crisis Group (ICG), 01/07/2013, [url](#)

⁵¹ Sabahi online, 31/03/2014, [url](#)

⁵² Government of Ethiopia, 26/06/2014, [url](#)

⁵³ Somalia Newsroom (Tres T.), 19/03/2014, [url](#)

⁵⁴ Sabahi online, 01/07/2014, [url](#)

premier van een conferentie in het kader van het SW3 initiatief. Veiligheidstroepen openen volgens RBC Radio het vuur en doden één demonstrant.⁵⁵

Volgens de secretaris-generaal van de Verenigde Naties wordt op 17 november 2014 Sharif Hassan Sheikh Adan gekozen als leider van de Interim South-West Administration (ISWA). Dit is het eindpunt van een conferentie die drie weken duurt en waarin clanoudsten en vertegenwoordigers van de regio's Bay, Bakool en Shabelle Hoose een grondwet aannemen en een akkoord sluiten over het proces om regionale instellingen te vormen.⁵⁶ Tijdens die conferentie vallen twee doden bij protestbetogingen tegen de verkiezing van Sharif Hassan Sheikh Adan.⁵⁷

Eind december 2014 schrijft *Sabahi online* dat de groep rond Nunow na onderhandelingen zijn protest tegen de Interim South-West Administration opgeeft en akkoord gaat om de macht te delen. Volgens het akkoord zullen leiders van SW6 de vice-president en de parlementsvoorzitter van de Interim South-West Administration leveren.⁵⁸ Op 5 januari 2015 komt de nieuwe regering voor de Interim South-West Administration voor het eerst samen.⁵⁹

De geraadpleegde bronnen vermelden nog twee andere initiatieven om regionale besturen op te richten. Op 22 oktober 2013 starten lokale gemeenschappen een conferentie in Hiraan om een verkozen regionale administratie op te richten. De federale regering steunt de conferentie maar die wordt stopgezet door conflicten binnen de regering.⁶⁰ Op 28 en 29 januari 2014 houden de bestuurders van de regio's Galmudug, Himan en Heeb een conferentie in Gaalkacyo. Ze spreken er af om hun initiatief voor het vormen van een federale staat via een verzoeningsproces verder te zetten.⁶¹ In zijn rapport van 23 januari 2015 schrijft de VN-secretaris-generaal dat er sinds de oprichting van een technisch comité in augustus 2014 geen vooruitgang is geboekt in de vorming van een centrale deelstaat.⁶² Volgens *Sabahi online* en Radio Goobjoog organiseert de administratie van de staat Himan en Heeb midden januari 2015 in Adado een conferentie over de oprichting van een centrale staat.⁶³

⁵⁵ RBC Radio, 26/08/2014, [url](#)

⁵⁶ UN Security Council, 23/01/2015, p. 2, [url](#)

⁵⁷ Sabahi online, 18/11/2014, [url](#)

⁵⁸ Sabahi online, 29/12/2014, [url](#)

⁵⁹ Sabahi online, 05/01/2015, [url](#)

⁶⁰ UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

⁶¹ UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

⁶² UN Security Council, 23/01/2015, p. 2, [url](#)

⁶³ Sabahi online, 22/01/2015, [url](#); Radio Goobjoog, 21/01/2015, [url](#)

3. Strijdende partijen

3.1. Gewapende groeperingen die geen deel uitmaken van de regering

3.1.1. Al-Shabaab

Sinds de nederlaag eind 2006 van de Unie van de Islamitische Rechtbanken (UIR), een groep van vijftien Somalische islamitische rechtbanken die de sharia in Somalië wil invoeren, heeft Al-Shabaab zich doen gelden als de belangrijkste oppositiestrijdkracht tegen de federale regering en tegen AMISOM. Deze groep is voortgekomen uit de radicale tak van de Unie.⁶⁴ Al-Shabaab (afkorting voor Harakat al-shabaab al mujahidin in het Arabisch, Organisatie voor Strijdende Jeugd in het Nederlands) wil de invoering van een islamitisch theocratisch regime. In de zones die onder haar controle zijn, legt Al-Shabaab op die manier haar eigen strenge interpretatie op van de sharia, die verschillende soorten vermaak verbiedt, zoals films en muziek, de verkoop van de drug qat, roken, het scheren van de baard, en tal van andere zogenaamde "anti-islamitische" activiteiten. Bovendien worden personen verdacht van overspel en diefstal veroordeeld tot stenigingen en amputaties.⁶⁵ De beweging wordt in 2011 dan wel uit Mogadishu verjaagd, maar ze behoudt erna een sterke aanwezigheid in de regio's Bay en Bakool.⁶⁶ In oktober 2013 schrijft ICG nog over Al-Shabaab "It [...] still able to hit high-profile targets in Mogadishu's heavily fortified areas [...]."⁶⁷

Op 1 september 2014 doodt een Amerikaanse drone de toenmalige leider van de groep, Ahmed Abdi Godane alias Abu Zubayr. Op 6 september 2014 duidt de groep een nieuwe leider aan, Shaykh Ahmad Umar alias Abu Ubaidah. Hij is voordien de gouverneur voor Al-Shabaab van de regio's Bay en Bakool geweest.⁶⁸

Begin maart 2014 lanceren AMISOM en het SNA Operation Eagle, een militair offensief waarmee ze Al-Shabaab verdrijven uit meerdere dorpen en steden in de regio's Bakool, Galgaduud, Gedo, Hiraan, Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose.⁶⁹ In september 2014 gaat een tweede operatie van start, Operation Indian Ocean, die zich concentreert op strategische kuststeden. AMISOM en SNA bevrijden acht steden, waaronder de belangrijke steden Barawe en Adale.⁷⁰ Ook daarna nemen AMISOM en SNA nog nieuwe dorpen in. Zo verdrijven ze eind januari 2015 Al-Shabaab nog uit drie steden in het district Jubba Hoose.⁷¹

In januari 2015 heeft Al-Shabaab in vier regio's geen enkel district meer onder haar controle: de regio's Bakool, Hiraan, Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe. In de regio Gedo heeft Al-Shabaab enkel nog de controle over het district Bardhere. Dat maakt volgens de auteur dat Al-Shabaab nog slechts acht districten controleert: Dinsoor en Ufurow in de regio Bay, Jamaame en Kamsuma in de regio Jubba Hoose, Buale, Sakow en Jilib in de regio Jubba Dhexe, Eldher in de regio Galgaduud en Harardhere in de regio Mudug.⁷²

⁶⁴ Réseau de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), 15/06/2012, [url](#)

⁶⁵ Council on Foreign Relations (CFR) (Masters J.), 09/07/2013, [url](#)

⁶⁶ Garowe online, 04/06/2013, [url](#)

⁶⁷ International Crisis Group (ICG) (Hogendoorn E.J.), 08/10/2013, [url](#)

⁶⁸ Voor meer informatie over Godane en de andere leiders van de beweging, zie het volgende artikel: Agence France-Presse (AFP), 04/07/2013, [url](#); The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

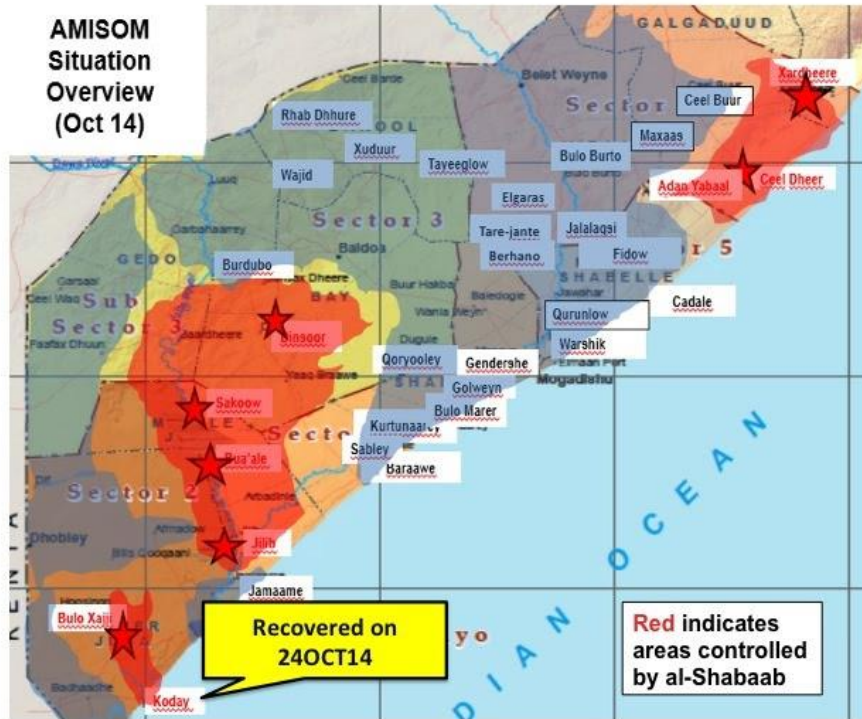
⁶⁹ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 04/06/2014, [url](#)

⁷⁰ Office of the President of Somalia, 27/10/2014, [url](#); The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

⁷¹ Sabahi online, 29/01/2015, [url](#)

⁷² The Jamestown Foundation (Roble M.), 23/01/2015, [url](#)

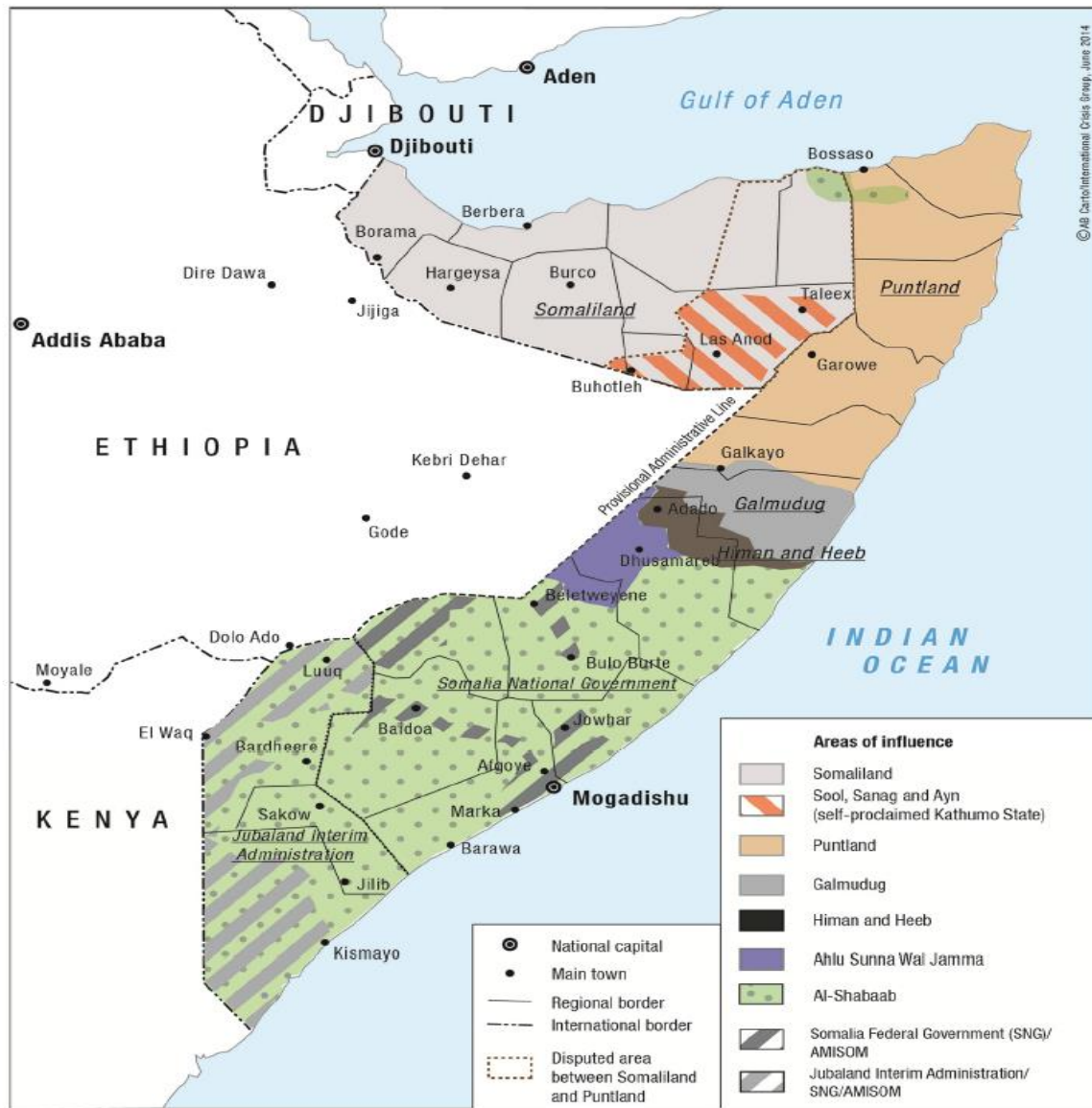
AMISOM publiceerde in oktober 2014 een kaart met de gebieden die Al-Shabaab volgens hen nog in handen heeft:

Overzicht van de situatie in oktober 2014⁷³

⁷³ African Union Mission in Somalia (AMISOM), 27/10/2014, [url](#)

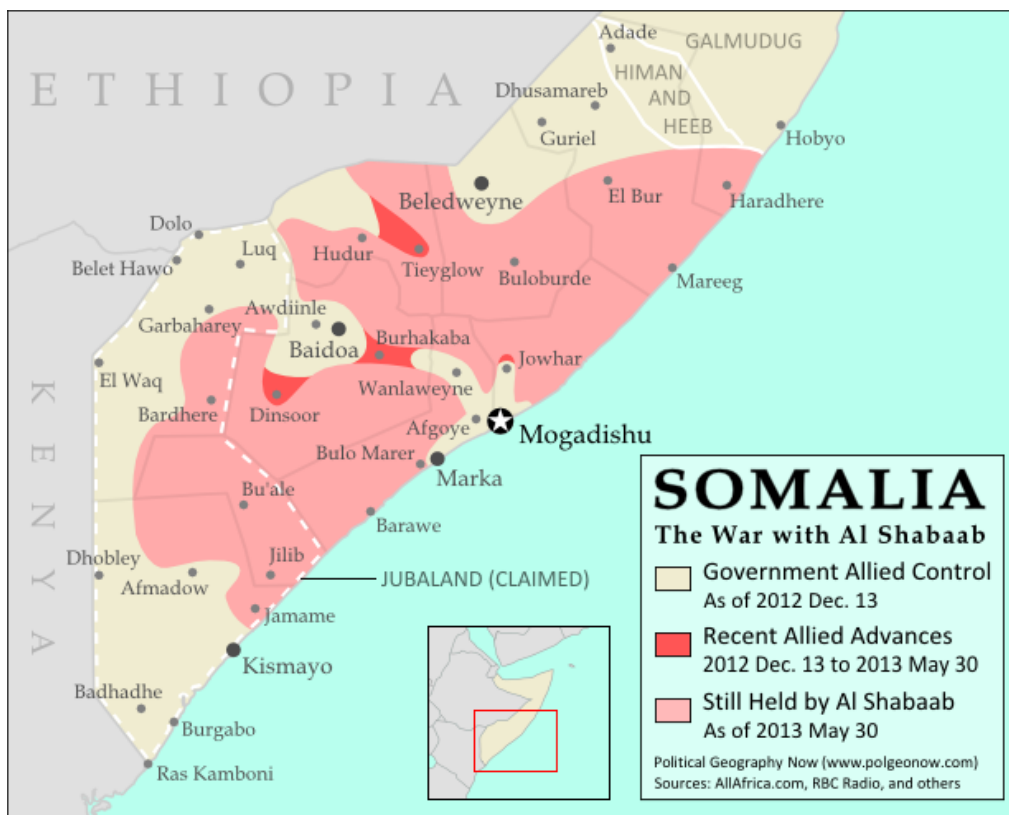
Deze kaart van ICG van eind juni 2014 toont welke gebieden Al-Shabaab in juni 2014 op dat moment nog in handen heeft:

Situatie in juni 2014⁷⁴

⁷⁴ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

In juni 2013 ziet de situatie er zo uit:

Situatie in juni 2013⁷⁵

Al-Shabaab vormt volgens onder meer ICG een ernstige bedreiging voor de hele regio en heeft contacten met andere extremistische groepen in de Hoorn van Afrika en het continent. De aanval op het winkelcentrum Westgate in Nairobi in september 2013 toont dit aan.⁷⁶ Al-Shabaab eist ook de verantwoordelijkheid op voor een aanval op de kustplaats Mpeketoni in Kenia op 15 juni 2014 en voor een tweede aanval op Poromoko en Mapenya, in dezelfde regio Lamu, de volgende dag. In totaal worden meer dan 60 burgers gedood bij de aanvallen.⁷⁷ Op 22 november 2014 executeren strijders van Al-Shabaab 28 Keniaanse burgers.⁷⁸ Op 2 december 2014 vallen strijders van Al-Shabaab arbeiders aan in een steengroeve nabij de Keniaanse stad Mandera en doden 38 van hen. Al-Shabaab stelt dat de aanslag is uitgevoerd door zijn brigade Saleh Nabhan.⁷⁹ Volgens ACLED is Al-Shabaab de gewelddadigste niet-statelijke actor in Afrika en is het in die zin verantwoordelijk voor het grootste aantal conflictincidenten. Het nam volgens ACLED deel aan meer dan 1.200 incidenten, die resulteren in 3.269 doden in Somalië en in andere Afrikaanse landen.⁸⁰

Alle cijfers over het aantal leden zijn schattingen. De British Broadcasting Corporation (BBC) heeft het in september 2013 over 7.000 tot 9.000 strijders, de UN Monitoring Group vermeldt in zijn

⁷⁵ Political Geography Now, 31/05/2013, [url](#)

⁷⁶ International Crisis Group (ICG) (Hogendoorn E.J.), 08/10/2013, [url](#)

⁷⁷ Radio France internationale (RFI), 17/06/2014, [url](#); CAJ News Agency, 17/06/2014, [url](#); Shabelle Media Network, 18/06/2014, [url](#)

⁷⁸ Sabahi online, 24/11/2014, [url](#)

⁷⁹ Sabahi online, 02/12/2014, [url](#)

⁸⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

rapport van juli 2013 de ruwe schatting van 5.000 strijders.⁸¹ In februari 2014 schrijft Matt Bryden, Somalië-expert en van 2008 tot 2012 coördinator van de UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea, dat de zuivering door toenmalig leider Godane in juni 2013 de rangen van de groep heeft uitgedund.⁸² In een artikel van 7 november 2014 stelt de journalist, in een publicatie van The Jamestown Foundation, dat het persagentschap Panapress in januari 2014 beweerde dat de inlichtingendienst Amniyat en de militaire vleugel Jabhad samen ongeveer 5.000 strijders tellen. Sommige veiligheidsdiensten schatten volgens de journalist het aantal strijders tussen 1.000 en 4.000.⁸³ ICG schrijft in juni 2014 dat de organisatie er toch nog in slaagt om nieuwe leden te rekruteren. Een bron bij SNA zegt aan ICG dat Al-Shabaab tussen februari en november 2013 zeven nieuwe lichten rekruten traint Een UNSOM-functionaris zegt "As 1,000 defect, another 1,000 are recruited. It is not as though recruitment will stand still."⁸⁴ Al-Shabaab telt ook buitenlandse strijders (onder andere) afkomstig uit Jemen, Saudi-Arabië, Soedan, Pakistan en Afghanistan.⁸⁵ Volgens verschillende ngo's en volgens de VN-secretaris-generaal rekruteert Al-Shabaab kinderen onder dwang.⁸⁶

Volgens Matt Bryden, in februari 2014, vindt Al-Shabaab amper nog steun bij de bevolking. De meeste Somali's zijn vervreemd van de groep door de draconische stijl van besturen en het doelbewust doden van burgers. Door de zuivering die Godane doorvoert in juni 2013 is de aantrekkingskracht van de groep nog verder afgenomen.⁸⁷ Nadat ze tijdens Operation Eagle uit veel plaatsen zijn verdreven, gaat Al-Shabaab over tot het blokkeren van bevoorradingsroutes van de plaatsen die in handen zijn gevallen van AMISOM en SNA en intimideert ze de lokale bevolking.⁸⁸

Verschillende waarnemers stellen een aanpassing van de strategie van Al-Shabaab vast. Een expert van The Jamestown Foundation legt in juni 2013 uit dat de aanvalswijze van Al-Shabaab is veranderd sinds de beweging uit Mogadishu is verjaagd, in 2011. De beweging is inmiddels overgegaan tot de guerrillastijl die beter past bij haar huidige toestand dan de vroegere pogingen om delen van het grondgebied te veroveren.⁸⁹ Ook volgens professor Politieke Wetenschappen en Somalië-expert Ken Menkhaus⁹⁰ heeft de groep al voor het intern conflict in 2013 zijn tactieken veranderd. Na het verlies van de controle over de meeste stadscentra verschuift de tactiek naar asymmetrische oorlogsvoering met meer zelfmoordaanslagen, bermbommen (improvised explosive devices, IED's), hit-and-run-aanvallen, politieke dreigementen en moorden, en granaataanvallen.⁹¹ In zijn rapport van februari 2014 schrijft Matt Bryden dat Godane, anticiperend op een militair offensief door SNA en AMISOM, zijn troepen heeft voorbereid op een ordelijke terugtrekking, zodat de troepen gespaard blijven om een lange en asymmetrische strijd te kunnen voeren.⁹² In een artikel van 7 november 2014 herhaalt de in Nairobi gevestigde journalist Sunguta West, die ook artikels schrijft voor The Jamestown Foundation, deze vaststelling: "Its fighters, instead of directly confronting AMISOM, typically melt away, splitting into small groups and then returning to launch often devastating guerrilla attacks."⁹³

⁸¹ BBC News, 24/09/2013, [url](#); BBC News, 04/03/2013, [url](#); UN Security Council, 12/07/2013, [url](#)

⁸² Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

⁸³ Voor meer informatie over Godane en de andere leiders van de beweging zie het volgende artikel: Agence France-Presse (AFP), 04/07/2013, [url](#); The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

⁸⁴ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 12/06/2014, [url](#)

⁸⁵ Théron J., 05/03/2012, [url](#)

⁸⁶ Council on Foreign Relations (CFR) (Masters J.), 09/07/2013, [url](#); UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

⁸⁷ Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

⁸⁸ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

⁸⁹ Jamestown Foundation (Roble M. A.), 14/06/2013, [url](#)

⁹⁰ Auteur van diverse publicaties over Somalië, professor Politieke Wetenschappen aan Davidson College

⁹¹ Combating Terrorism Center (Menkhaus K.), 24/02/2014, [url](#)

⁹² Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

⁹³ The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

Al-Shabaab heeft volgens de UN Monitoring Group een toegenomen operationale capaciteit, dankzij de tactische beslissing om militaire confrontaties met de tegenstander te vermijden én om meer in te zetten op het gebruik van IED's en op doelgerichte moorden.⁹⁴

Volgens informatie van Landinfo van mei 2013 is Al-Shabaab geïnfiltrerd bij de politie, bij de inlichtingendiensten en bij het leger. Een van hun bronnen zegt dat de financiële situatie van de groep moeilijker is dan ooit. Ze zou echter nog steeds geld uit het buitenland krijgen en zou belastingen blijven innen in de zones onder haar controle.⁹⁵ In gesprekken die ICG voerde tussen december 2013 en januari 2014 zeggen dertien van de twintig gesprekspartners dat Al-Shabaab de federale regering en zijn agentschappen heeft geïnfiltrerd.⁹⁶ Het rapport van de UN Monitoring Group van oktober 2014 wijdt een hoofdstuk aan de infiltratie van Al-Shabaab in het overheidsapparaat en noemt dit een verklaring voor het gemak waarmee de groep complexe aanvallen op officiële en belangrijke doelwitten kan organiseren. De UN Monitoring Group schrijft dat naast de gekende infiltratie in het leger er ook sterke aanwijzingen zijn dat Al-Shabaab geïnfiltrerd is in de hoogste regionen van de regering, met inbegrip van gevoelige departmenten zoals de inlichtingendienst, de National Intelligence and Security Agency (NISA), en verschillende niveaus van het presidentiële paleis. De UN Monitoring Group stelt dat het hierover geloofwaardige getuigenissen heeft ontvangen, die het echter niet heeft kunnen verifiëren. Toch stelt de groep het geloofwaardig te vinden dat Al-Shabaab kampen van de VN en AMISOM kan infiltreren.⁹⁷

ICG beschouwt de relatie tot het clansysteem als een van de drie factoren die de veerkracht van de organisatie verklaren. De andere twee factoren zijn de fiscale sterkte en het belang van *dawaa* (ideologische missie of bekering). ICG schrijft dat Al-Shabaab van bij zijn ontstaan voorzichtig is omgegaan met het clansysteem en nooit los van het systeem heeft gefunctioneerd. Het verdeelt de clans in twee categorieën: *ansar* of voorstanders van de *mujadihin* en *gaala lajir* of handlangers van de ongelovigen. Al-Shabaab is ook bedreven in het voordeel halen uit het historisch gedrag van bepaalde clans. ICG geeft de Ogadeni en de militie Ras Kamboni als voorbeeld. Ze worden gesteund om de Jubba Valley Alliance te verdrijven in 2006, maar wanneer ze te veeleisend worden, wordt de steun aan hen ingetrokken. Verder speelt Al-Shabaab ook in op het minderwaardigheidscomplex van clans, door die clans te steunen die geprangd zitten tussen grotere rivalen. Net zoals de organisatie rivaliteit tussen clans gebruikt in haar voordeel, buit ze de rol van de man in de clangemeenschap uit door haar tactiek om strijders te laten huwen met lokale meisjes, en zo allianties te smeden. De organisatie aarzelt echter niet om tegen clangevoeligheden in te gaan: er zijn veel voorbeelden van doelgericht vermoorden van belangrijke clanoudsten, sjeiks, intellectuelen en zakenmensen omdat ze Al-Shabaab niet steunden. Tegelijk zal Al-Shabaab zich wanneer nodig verzoenen met voorheen vijandelijke clans, zoals is gebleken in de aanloop naar het militaire offensief van 2014.⁹⁸

Sinds februari 2012 en tot juni 2013 wordt de beweging geplaagd door interne verdeeldheid. In februari 2012 kondigt de toenmalige leider van de beweging, Ahmed Abdi Godane⁹⁹, de aansluiting aan van de militanten bij het terroristische netwerk Al Qaida. Sindsdien hebben de meer gematigde "nationalisten" zich tegen de "internationalisten" gekeerd. De leiders sjeik Ali Mohamud Rage (ook gekend onder de naam Ali Dhere), sjeik Mukhtar Robow (of Abu Mansur) en sjeik Hassan Dahir Aweys maken deel uit van de vleugel die de internationalistische dimensie van hun strijd verwerpen

⁹⁴ UN Security Council, 15/10/2014, p. 62, [url](#)

⁹⁵ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

⁹⁶ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

⁹⁷ UN Security Council, 15/10/2014, pp. 64 – 65, [url](#)

⁹⁸ International Crisis Group (ICG), 26/06/2014, [url](#)

⁹⁹ Voor meer informatie over Godane en de andere leiders van de beweging zie het volgende artikel: Agence France-Presse (AFP), 04/07/2013, [url](#)

en die een lokale visie aanhangen.¹⁰⁰ Eind juni 2013 wordt Al-Shabaab door elkaar geschud door een hevige interne strijd tussen deze twee vleugels. Volgens bronnen van *Jeune Afrique* en ICG hebben de schermutselingen tussen de troepen van Godane en de strijdkrachten die trouw zijn aan Ibrahim Haji Jama Mead (beter gekend onder de naam van Al-Afghani), de stichter van Al-Shabaab en de tweede in de hiërarchie van de beweging, zich voorgedaan tussen 20 en 24 juni 2013 in de haven van Barawe. Dat is één van de weinige steden die op dat moment nog steeds door de islamitische opstandelingen wordt gecontroleerd.¹⁰¹ Het zou de eerste keer zijn dat er militanten van de beweging om het leven komen tijdens een intern conflict. Sjeik Hassan Dahir Aweys ontvlucht de regio na deze clash en wordt door de Somalische autoriteiten opgepakt bij zijn terugkeer naar Somalië.¹⁰² In januari 2014 wordt hij van de gevangenis in huisarrest geplaatst.¹⁰³ Op 29 juni 2013 wordt het overlijden bekendgemaakt van Al-Afghani en van Abdul Hashi Olhayi, een van de commandanten van de beweging. In september 2013 wordt de Amerikaanse jihadist Omar Hammami gedood, volgens sommigen op bevel van Godane.¹⁰⁴ Een andere vooraanstaande nationalistische leider, sjeik Mukhtar Robow, vlucht ook. *Sabahi online* schrijft in januari 2014 dat hij op dat moment nog op de vlucht is in de regio's Bay of Bakool.¹⁰⁵ Volgens berichten van begin juli 2013 is hij dan in gesprek met de Somalische regering.¹⁰⁶ Volgens Somaliëkenner Matt Bryden slaagt Godane er in juni 2013 in om de beweging te zuiveren van interne tegenstanders. De gevolgen van de interne strijd beginnen zich volgens Bryden in 2014 te manifesteren. Wat overblijft van Al-Shabaab is volgens Bryden de "extremist fringe: an Al-Qaeda franchise in Somalia, imbued with the 'takfiri' ethos that legitimizes the killing of other Muslims, and a recommitment to the cause of international jihad and the restoration of an Islamic caliphate".¹⁰⁷

De UN Monitoring Group noemt in zijn rapport van oktober 2014 volgende personen als leiders, maar voegt toe dat deze informatie nog niet met zekerheid bevestigd is¹⁰⁸:

- Hoofd van operaties in Mogadishu: Adullahi Ali Sheikh, van de clan Hawiye/Abgaal
- Vicehoofd van operaties in Mogadishu: Hassan Ahmed, van de clan Hawiye/Abgaal
- Hoofd van Amniyat in de regio Benadir: Khalif Adale, van de clan Hawiye/Habar Gedir/Ayr
- Hoofd Financiën voor Mogadishu: Hassan Tabligh, van de clan Hawiye/Sheekal
- Hoofd van selectie van doelwitten: Abdulwahab Sheikh Ibrahim
- Amniyat-*facilitator* voor transport: Ibrahim Afweyne, van de clan Hawiye/Abgaal
- Amniyat-*facilitator* voor accommodatie: Adan Diyeeshe, van de clan Hawiye/Habar Gidir/Saleban

Volgens de UN Monitoring Group is de sterke positie van Godane gedeeltelijk te verklaren door de versterking van de rol en de middelen van Amniyat, de geheime dienst van Al-Shabaab.¹⁰⁹ Somalië-expert Ken Menkhaus schrijft dat Amniyat het meest intacte en gevreesde deel van de groep is.¹¹⁰

Begin november 2014 houden de Somalische ordediensten in Mogadishu een grote zoekactie ("sweep"), waarbij ze 82 personen arresteren. Uiteindelijk worden 22 van hen ervan verdacht Al-

¹⁰⁰ Radio France internationale (RFI), 01/07/2013, [url](#); Combating Terrorism Center (Menkhaus K.), 24/02/2014, [url](#)

¹⁰¹ Jeune Afrique, 30/06/2013, [url](#); International Crisis Group (ICG), 01/07/2013, [url](#)

¹⁰² Sabahi online, 03/07/2013, [url](#)

¹⁰³ Sabahi online, 30/01/2014, [url](#)

¹⁰⁴ The New York Times (Kulish N.), 12/09/2013, [url](#); Combating Terrorism Center (Hansen S.J.), 24/02/2014, [url](#)

¹⁰⁵ BBC News, 28/06/2013, [url](#); BBC News, 30/06/2013, [url](#); BBC News, 04/03/2013, [url](#); Sabahi online, 30/01/2014, [url](#)

¹⁰⁶ Sabahi online, 07/07/2013, [url](#)

¹⁰⁷ Center for Strategic and International Studies (CSIS), 21/02/2014, [url](#)

¹⁰⁸ UN Security Council, 15/10/2014, p. 62, [url](#)

¹⁰⁹ UN Security Council, 12/07/2013, [url](#)

¹¹⁰ Global Observatory (Menkhaus K.), 07/07/2014, [url](#)

Shabaabstrijder te zijn. De acties vinden volgens een woordvoerder plaats in de districten Hodan, Howlwadag, Warta Nabada, Yaqshi en Heliwa.¹¹¹ Ook in de maanden erna vinden nog dergelijke acties plaats.

Op 1 november 2014 gaat een tweede periode van amnestie voor overgelopen strijders van Al-Shabaab in. Die periode zou lopen tot 31 december 2014. Tijdens een eerste periode van 45 dagen, van 1 september 2014 tot 25 oktober 2014, geven zich volgens VOA News meer dan 700 strijders over.¹¹² Eind januari 2015 vernieuwt de Somalische president de oproep aan Al-Shabaabstrijders om zich over te geven.¹¹³

Eind december 2014 geeft Zakariya Ismail Ahmed Hersi, een vroegere leider van Amniyat, de inlichtingendienst van Al-Shabaab, zich over aan de autoriteiten. Volgens AFP is het niet duidelijk of de man recent nog actief is geweest binnen Al-Shabaab.¹¹⁴ Op 30 december 2014 doodt een Amerikaanse drone het nieuwe hoofd van Amniyat, Abdishakur Tahlil.¹¹⁵ Midden januari 2015 geeft een andere leider van Al-Shabaab, Hassan Dhubi, zich over aan de autoriteiten.¹¹⁶ Op 13 maart 2015 doodt een Amerikaanse drone Adan Garar, van wie wordt aangenomen dat hij het brein was achter de aanslag op het winkelcentrum Westgate in de Keniaanse hoofdstad Nairobi.¹¹⁷

3.1.2. Militie of brigade van Ras Kamboni

Een andere belangrijke oppositiegroepering in Somalië is de militie Ras Kamboni, geleid door Ahmed Mohamed Islam, beter gekend onder de naam sjeik Madobe. Deze laatste is de gouverneur van Kismayo wanneer hij tijdens een luchtaanval verwond raakt. Vervolgens wordt hij gedurende twee jaar in Ethiopië vastgehouden. Na zijn vrijlating heeft hij gebroken met zijn voormalige islamitische bondgenoten en gevochten aan de zijde van de Keniaanse troepen. In oktober 2012 hebben de Keniaanse troepen, vandaag opgenomen binnen AMISOM, en de troepen van Madobe Kismayo veroverd.¹¹⁸ Op 15 mei 2013, na weken van gespannen onderhandelingen tussen rivaliserende groepen, wordt Madobe verkozen tot president van Jubbaland. Hij zou worden gesteund door de Keniaanse troepen. Zijn militie, van de clan Ogaden (een subclan van de Darod), biedt het hoofd aan tal van rivaliserende groepen, waaronder de milities van de Marehan.¹¹⁹ Volgens het Nederlandse ambtsbericht van december 2014 sluiten Ras Kamboni en het Somalische leger op 15 november 2014 een overeenkomst over de integratie van Ras Kamboni in het leger.¹²⁰

3.1.3. Andere milities

Somalië telt verschillende andere milities, waaronder de regeringsgezinde soefimilitie Ahlu Sunna wal Jama'a (ASWJ) die wordt gesteund door de Ethiopische regering. In 2009 verjaagt ASWJ Al-Shabaab uit het grootste deel van de regio Galgaduud. In juli 2012 hernemen de Somalische regering en ASWJ, waarmee de regering de regionale administratie heeft gevormd, officieel de controle over deze regio. De twee actoren komen overeen dat ze gaan samenwerken rond het

¹¹¹ Sabahi online, 06/11/2014, [url](#)

¹¹² Voice of America (VOA), 28/10/2014, [url](#)

¹¹³ Voice of America (VOA), 28/01/2015, [url](#)

¹¹⁴ Agence France-Presse (AFP), 27/12/2014, [url](#)

¹¹⁵ British Broadcasting Corporation (BBC), 31/12/2014, [url](#)

¹¹⁶ Dalsan Radio, 15/01/2015, [url](#)

¹¹⁷ Shabelle Media Network, 13/03/2015, [url](#)

¹¹⁸ Agence France-Presse (AFP), 15/05/2013, [url](#)

¹¹⁹ Agence France-Presse (AFP), 04/07/2013, [url](#); Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

¹²⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 30, [url](#)

verbeteren van de veiligheid en het oprichten van een permanente regionale regering. Het akkoord voorziet ook de integratie van de strijdkrachten van ASWJ in het nationale Somalische leger.¹²¹

Volgens de Somalisch- en Engelstalige nieuwssite RBC Radio verklaart Hizbul Islam, een groepering die in 2012 gesplitst is van Al-Shabaab, in september 2013 dat ze voortaan het gebruik van geweld afzweert. Hizbul Islam zegt verder dat het vrede en verzoening nastreeft. De woordvoerder Sheikh Mohamed Moalim stelt dat het vanaf dan een politieke groep zou zijn. Hassan Dahir Aweys is de leider van de groep.¹²²

Tijdens een seminarie georganiseerd door EASO zegt de voorzitter van de Somalische ngo Centre for Research and Dialogue dat er in Zuid- en Centraal-Somalië verschillende milities actief zijn. Hij vermeldt clanmilities, milities verbonden aan zakengroepen en milities loyaal aan de regering. De voorzitter spreekt ook over de onderlinge conflicten tussen regeringsgezinde facties.¹²³

3.2 Nationale en internationale strijdkrachten

3.2.1. Somalische strijdkrachten

AMISOM vormt een ondersteuning voor de federale regering en zijn leger, het Somalia National Army (SNA).¹²⁴ De Europese Unie, in het kader van een European Union Training Mission (EUTM), geeft ook ondersteuning aan het Somalische leger. Volgens EUTM heeft de missie sinds 2010 bijgedragen aan de training van meer dan 4.000 soldaten. Een Italiaanse bevelhebber leidt vanaf januari 2014 deze missie, die Nederland, Finland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Portugal, Roemenië, Servië, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Zweden als deelnemende landen heeft. Sinds begin 2014 ligt het hoofdkwartier van de missie in Mogadishu. Het mandaat loopt tot maart 2015.¹²⁵

Volgens de Somalische nieuwssite *Sabahi online* in oktober 2013 is de SNA volgens schattingen 10.000 manschappen sterk.¹²⁶ UNDSS verklaart in mei 2013 aan Landinfo dat het Somalische leger geen homogeen leger is. De troepen, die rapporteren aan commandanten van verschillende clans, vechten soms onder elkaar. Hun conflicten houden met name verband met het feit dat de soldaten niet betaald worden en hebben ook te maken met criminele praktijken.¹²⁷ IRIN citeert in een artikel van juni 2014 een Ethiopische kolonel bij AMISOM: "Clan loyalty is a big problem. SNA [operations] are restricted by clan influence. The police is especially clan-based, although the army is a little better. The SNA leadership is also very weak."¹²⁸ Amnesty International schrijft in een oproep om geen wapens meer te leveren aan de Somalische autoriteiten dat "security forces continue to be infiltrated by criminal, radical or insurgent elements."¹²⁹

Volgens een Somalisch-Duitse politoloog waarnaar Deutsche Welle in oktober 2014 verwijst, trekken veel soldaten na de training door EUTM naar clanmilities of naar Al-Shabaab, omwille van de lage en onregelmatige betaling door het leger.¹³⁰

¹²¹ Ministry of Foreign Affairs of Ethiopia, 26/04/2013, [url](#); GlobalSecurity.org, 2011, [url](#)

¹²² Sabahi online, 17/09/2013, [url](#)

¹²³ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p. 2, [url](#)

¹²⁴ Traoré B., januari-juni 2013, p. 12, [url](#)

¹²⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 16/12/2013, [url](#); European Union – External Action, 10/2014, [url](#)

¹²⁶ Sabahi online, 24/10/2013, [url](#)

¹²⁷ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

¹²⁸ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 11/06/2014, [url](#)

¹²⁹ Amnesty International (AI), 04/03/2014, [url](#)

¹³⁰ Deutsche Welle (Borowski M.), 10/10/2014, [url](#)

In augustus 2013 kondigt de militie ASWJ (zie hoger) aan dat het zijn manschappen zou integreren in het Somalische leger. Volgens berichtgeving van Radio Dalsan heropenen ze samen een militaire basis in Galgaduud.¹³¹ In een artikel van oktober 2013 schrijft *Sabahi online* dat de SNA ook een akkoord bereikt met de militie Ras Kamboni en de militie van Barre Hirale in Kismayo.¹³²

De politie telt volgens informatie van de VN-secretaris-generaal van juli 2013 ongeveer 5.700 agenten.¹³³ Volgens een anonieme veiligheidsexpert geciteerd in het EASO-rapport van augustus 2014, zijn in Mogadishu ook 2.000 tot 3.000 manschappen van SPF (Somali Police Forces) en 1.200 speciale troepen aanwezig (600 van de politie en 600 van de Alpha Group/NISA).¹³⁴ Volgens het Nederlandse ambtsbericht van december 2014 heeft ook de politie te kampen met corruptie, onderbetaling en gebrek aan ervaring en materiaal.¹³⁵

Volgens een artikel in *Sabahi online* van 2 december 2014, overhandigt SNA zijn twee basissen in de districten Yaqshid en Huriwa, in Mogadishu, aan de Somalische politie en de inlichtingendienst NISA. De verantwoordelijkheid voor de veiligheid in Mogadishu wordt daarmee overgedragen van militaire naar niet-militaire ordediensten.¹³⁶

3.2.2. African Union Mission in Somalia (AMISOM)

De regionale actoren hebben zich gemobiliseerd om een einde te maken aan het conflict in Somalië en om de vrede te herstellen. Na de terugtrekking van de VN in 1995 worden ze immers geconfronteerd met het escalerende conflict sinds de. Zo heeft The Inter-Governmental Authority on Development (IGAD) voorgesteld om in 2005 een vredesmissie te leiden in Somalië. De Afrikaanse Unie (African Union, AU) heeft echter besloten om in 2007, gezien de moeilijkheden met het uitvouwen van deze operatie en met de verschijning van de Unie van de Islamitische Rechtbanken, een andere missie in Somalië te creëren, AMISOM.¹³⁷

AMISOM, opgericht op 19 januari 2007 door de Vrede- en Veiligheidsraad van de AU en op 20 februari 2007 bekrachtigd door resolutie 1744 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, heeft als belangrijkste opdracht steun verschaffen aan de federale regering (voordien aan de federale overgangsinstellingen) bij de inspanningen van die regering om het land te stabiliseren en bij het voortzetten van de politieke dialoog en de verzoening. De ontplooiing van AMISOM is oorspronkelijk voorzien voor een periode van zes maanden vóór de komst van strijdkrachten van de VN, maar de Veiligheidsraad verlengt de missie herhaaldelijk. In 2012 wordt het maximum aantal troepen verhoogd, en opnieuw in 2013, tot 22.126.¹³⁸

Ambassadeur Mahamet Saleh Annadif, speciale vertegenwoordiger van de voorzitter van de African Union Commission for Somalia (SRRC), leidt AMISOM. AMISOM heeft een militaire, een politionele en een burgerlijke component.¹³⁹

Volgens informatie van de website van AMISOM zelf, is het contingent, zowel militair als politie, 22.126 manschappen sterk. Resolutie 2124 van de VN-veiligheidsraad van november 2013 bepaalt dat de militaire component 21.586 troepen mag tellen. De militaire component telt 5.432 manschappen uit Burundi, 1000 uit Djibouti, 3.664 uit Kenia, 850 uit Sierra Leone, 4.395 uit Ethiopië

¹³¹ Sabahi online, 02/09/2013, [url](#)

¹³² Sabahi online, 24/10/2013, [url](#)

¹³³ UN Security Council, 12/07/2013, [url](#)

¹³⁴ European Asylum Support Office (EASO), 08/2014, p. 35, [url](#)

¹³⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 10, [url](#)

¹³⁶ Sabahi online, 02/12/2014, [url](#)

¹³⁷ Traoré B., 01-06/2013, p. 8, [url](#)

¹³⁸ UN Security Council, 12/11/2013, [url](#)

¹³⁹ African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#)

en 6.223 manschappen uit Oeganda. De manschappen die het hoofdkwartier bemannen komen uit Burundi, Kameroen, Djibouti, Ethiopië, Gambia, Ghana, Kenia, Niger, Nigeria, Senegal, Sierra Leone, Oeganda en Zambia.¹⁴⁰ Op 21 december 2014 maakt de Afrikaanse Unie bekend dat Sierra Leone zijn deelname stopzet.¹⁴¹

In januari 2014 worden de Ethiopische troepen opgenomen in AMISOM. Het Ethiopische leger (Ethiopian National Defence Forces, ENDF) is al actief in Somalië. Het gaat volgens Security Council Report dus niet om een netto toename van het effectief dat Al-Shabaab bestrijdt.¹⁴²

In mei 2014 richt de VN de UN Guard Unit op, bestaande uit 410 bewakers. Hun basis bevindt zich op de luchthaven van Mogadishu en hun taak is het bewaken van gebouwen en personeel van de VN.¹⁴³

3.2.3. Ethiopië

De buurlanden van Somalië, waaronder vooral Ethiopië, zijn ook belangrijke actoren in het Somalische conflict. Professor Traoré (docent, en onderzoeker van conflicten in Afrika en de bijdrage van Afrikaanse organisaties aan vredeshandhaving) verklaart:

“Depuis le début du conflit au début des années 1990, l’Éthiopie joue un rôle majeur dans la recherche de la paix, et parraine certains accords signés entre les principaux acteurs somaliens. La situation sécuritaire dans l’Ogaden et la menace islamiste expliquent en partie son implication dans les processus de paix, mais aussi ses incursions armées en Somalie comme observé en 2006 et 2011.”¹⁴⁴

Ethiopië heeft aanzienlijke Amerikaanse steun genoten tijdens zijn invallen in Somalië, met name tijdens zijn tussenkomst van eind 2006 tot begin 2009. Het land is begin 2012 opnieuw tussengekomen in de regio’s Gedo, Bay, Bakool, Hiraan en Galgaduud, om het Somalische leger te ondersteunen. Sinds januari 2014 maken de Ethiopische troepen met 4.395 soldaten, deel uit van AMISOM.¹⁴⁵

3.2.4 Kenia

Kenia, een ander buurland, deelt eveneens bepaalde historische en linguïstische overeenkomsten met Somalië. Een deel van zijn bevolking zijn etnische Somali en het land vangt tal van Somalische vluchtelingen op zijn grondgebied op. Nairobi komt sinds oktober 2011 tussen in het conflict in Somalië, onder andere als gevolg van een reeks ontvoeringen van buitenlanders die zich in Kenia hebben voorgedaan, met Somaliërs als vermoedelijke daders.¹⁴⁶ Het offensief dat de Keniaanse strijdkrachten lanceren, met als codenaam Linda Nchi (“het land beschermen” in het Swahili), is erop gericht de islamisten die verantwoordelijk zijn voor de ontvoeringen in Kenia tegen te houden. Traoré legt uit dat het dus gaat om het elimineren van de dreiging die Al-Shabaab vormt voor de veiligheid van Kenia. Om die reden vindt Kenia het innemen van de kuststad Kismayo noodzakelijk, net zoals het oprichten van een bufferzone die de acties van Al-Shabaab zou beperken en die het mogelijk zou maken om de vluchtelingen te hervestigen die zich in het noorden van Kenia bevinden.

¹⁴⁰ African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#); African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#)

¹⁴¹ Al Jazeera, 21/12/2014, [url](#)

¹⁴² African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#); Security Council Report, 28/02/2014, [url](#)

¹⁴³ UN News Service, 18/05/2014 [url](#)

¹⁴⁴ Traoré B., januari-juni 01-06/ 2013, p. 12, [url](#)

¹⁴⁵ African Union Mission in Somalia (AMISOM), s.d., [url](#); Security Council Report, 28/02/2014, [url](#)

¹⁴⁶ Traoré B., januari-juni 01-06/2013, p. 15, [url](#)

Volgens Traoré wil Kenia zich eveneens verzekeren van een gebied van 100 kilometer, Jubbaland, en er een semi-autonome administratie installeren die de haven van Kismayo zou controleren. Die haven wordt gebruikt door smokkelnetwerken die banden hebben met Kenia.¹⁴⁷

De Keniaanse troepen worden in juni 2012 in AMISOM opgenomen. Eind juni 2013 vraagt Somalië officieel aan AMISOM om het Keniaanse contingent dat in de zone is opgesteld terug te trekken. Somalië beschuldigt Nairobi ervan openlijke steun te geven aan Ahmed Madobe, die de autoriteit van Mogadishu over de regio Jubbaland betwist.¹⁴⁸ Kenia vindt deze beweringen ongegrond en verklaart dat zijn troepen in Somalië zijn om de stabiliteit in de regio te versterken.¹⁴⁹

¹⁴⁷ Traoré B., januari-juni 2013, p. 16, [url](#)

¹⁴⁸ Agence France-Presse (AFP), 05/07/2013, [url](#)

¹⁴⁹ Inter Press Service (IPS) (Warsame A.), 08/06/2013, [url](#)

4. Typologie van het geweld

UNHCR schrijft in haar richtlijnen van januari 2014 dat er in Somalië maar een beperkte opvolging en verslaggeving is van gewelddadige incidenten en trends op vlak van veiligheid. Een reden voor de beperkte verslaggeving zou de geringe toegang voor humanitaire organisaties kunnen zijn.¹⁵⁰ Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken wijst er ook op dat het aantal geweldsincidenten niet gekend is en zeker groter is dan het aantal gekende daden.¹⁵¹ Een artikel van 10 maart 2015 van IRIN beschrijft dat het bijna onmogelijk is om informatie te verzamelen over de situatie in gebieden onder controle van Al-Shabaab en over de militaire operaties door AMISOM en het Somalische leger.¹⁵² Cedoca geeft in hoofdstuk 6 meer informatie over specifieke incidenten. Het somt echter niet alle door bronnen beschreven individuele incidenten op, maar vermeldt slechts enkele ter illustratie.

De algemene veiligheidssituatie in Somalië blijft volgens de VN-secretaris-generaal onstabiel.¹⁵³

4.1 Gebiedsverovering en geweld tussen overheid en milities

In zijn rapport van 23 januari 2015 bespreekt de VN-secretaris-generaal de gezamenlijke acties door AMISOM en het Somalische leger om grondgebied te heroveren. Operation Indian Ocean liep van eind augustus 2014 tot 31 oktober 2014. Het is het gezamenlijk offensief voor het heroveren van grondgebied aan de Somalische kust. Tijdens die operatie nemen de troepen controle over grondgebied in de regio's Hiraan, Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose. Samen met de veiligheidstroepen van IJA verdrijven ze Al-Shabaab ook uit Bulagadud, in de regio Jubba Hoose. De verovering van gebied gaat niet altijd gepaard met geweld: Al-Shabaab trekt zich uit meerdere plaatsen terug vooraleer AMISOM en het Somalische leger arriveren.¹⁵⁴ AMISOM en het Somalische leger veroveren ook in de andere regio's nog nieuwe dorpen en steden. Details over de veroverde gebieden per regio geeft Cedoca in hoofdstuk 6.

De Keniaanse luchtmacht voert ook in de tweede helft van 2014 luchtaanvallen uit op basissen van Al-Shabaab in Jubba en Gedo. In Shabelle zijn ook Amerikaanse drones actief.¹⁵⁵

Volgens de VN-secretaris-generaal is er, ondanks de militaire opmars, nog geen stabiliteit in de meeste veroverde gebieden omdat Al-Shabaab AMISOM en het Somalische leger blijft bestoken met verrassingsaanvallen, IED's en verkenningsaanvallen (*probing attacks*). Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het ook over de blijvende onrust in bepaalde regio's na Operation Eagle. De gewelddadige incidenten gerapporteerd door ACLED bevestigen dit beeld.¹⁵⁶ De VN-secretaris-generaal schrijft verder dat AMISOM plannen heeft voor een actie gericht op stabilisering door het behouden van belangrijke centra en bescherming van de inwoners en belangrijke toeleveringsroutes. Deze Operation Ocean Build wordt echter enkel door de VN-secretaris-generaal vernoemd, Cedoca vindt er in de geraadpleegde bronnen of bij AMISOM zelf geen informatie over.¹⁵⁷

Operation Indian Ocean is de opvolger van Operation Eagle. In maart 2014 lanceren AMISOM en SNA Operation Eagle. Ze veroveren gebied op Al-Shabaab in de regio's Gedo, Bay, Bakool, Hiraan,

¹⁵⁰ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

¹⁵¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 24, [url](#)

¹⁵² Integrated Regional Information Networks (IRIN), 10/03/2015, [url](#)

¹⁵³ UN Security Council, 23/01/2015, p. 3-4, [url](#)

¹⁵⁴ UN Security Council, 23/01/2015, p. 3-4, [url](#)

¹⁵⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 32, [url](#)

¹⁵⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 34, [url](#)

¹⁵⁷ UN Security Council, 23/01/2015, p. 4, [url](#)

Galgaduud, Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose. AMISOM en het Somalische leger slagen er niet in om alle dorpen in handen te houden en sommige plaatsen wisselen meerdere keren van heerser.¹⁵⁸

Al-Shabaab valt in de tweede helft van 2014 onder meer in de regio's Bay, Bakool, Hiraan en Galgaduud meerdere keren troepen van AMISOM en het Somalische leger aan. Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken laaien de gevechten om controle over Bay en Bakool regelmatig op.¹⁵⁹

4.2. Geweld tussen militieën

Clanconflicten zijn er onder meer in de regio's Bay, Gedo, Galgaduud, Juba, Shabelle Dhexe en Shabelle Hoose, Hiraan, Himan en Heeb en Galmudug.¹⁶⁰ Er vallen bij deze conflicten ook burgerslachtoffers en vele families vluchten.¹⁶¹ Hoofdstuk 6 beschrijft de conflicten meer in detail per regio.

In de regio Gedo zijn er ook conflicten tussen rivaliserende fracties binnen de Somalische strijdkrachten. Zo valt er in augustus 2014 in Beled Hawa een dode en meerdere gewonden bij vuurgevechten.¹⁶² Ook in Jubba zijn er gewelddadige confrontaties, onder meer tussen de militie van Barre Hirale en troepen van IJA.¹⁶³

In de regio's Bakool, Hiraan en Mudug zijn er schermutselingen tussen burgers en Al-Shabaab omdat de eerste zich verzetten tegen het opeisen van *zakat* (belasting) door de tweede.¹⁶⁴

Ook in het kader van het conflict tussen de aanhangers van SW3 en SW6 wordt er geweld gebruikt. Zo gooien onbekenden begin juli 2014 granaten naar de woning van aanhangers van SW3 in de wijk Berdale in Baidoa. Er vallen geen slachtoffers.¹⁶⁵ Op 25 augustus 2014 vallen er een of twee doden bij een betoging door aanhangers van SW6, die naar het hoofdkwartier van SW3 trekken.¹⁶⁶

In Galgaduud zijn er in december 2014 en in de maanden erna gevechten tussen ASWJ en Somalische troepen.¹⁶⁷ Ook in de regio Gedo zijn er gevechten tussen ASWJ en onder meer Somalische troepen. (zie 6.1.4.)

4.3. Aanslagen en doelgerichte moorden

ACLED schrijft in een analyse in februari 2015 dat Al-Shabaab, in plaatsen waar het de controle verliest aan AMISOM en het Somalische leger, willekeurig geweld gebruikt tegen burgers als een manier om die plaatsen te destabiliseren. Volgens ACLED wordt een toename van gevechten om grondgebied vaak gevolgd door een stijging van geweld tegen burgers. Het verduidelijkt evenwel dat niet al het geweld tegen burgers hierdoor kan verklaard worden.¹⁶⁸

¹⁵⁸ UN Security Council, 12/05/2014, [url](#); OODA Loop, 01/07/2014, [url](#)

¹⁵⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 34-35, [url](#)

¹⁶⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 30, 32, 35, 38, [url](#); Radio Bar-Kulan, 15/08/2014, [url](#)

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶¹ Sabahi online, 11/11/2014, [url](#)

¹⁶² RBC Radio, 06/08/2014, [url](#)

¹⁶³ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

¹⁶⁴ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 38, [url](#)

¹⁶⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶⁶ Sabahi online, 26/08/2014, [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

¹⁶⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Garowe online, 15/12/2014, [url](#); RBC Radio, 02/03/2015, [url](#)

¹⁶⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 02/2015, [url](#)

In meerdere regio's doen zich in de periode die dit document behandelt aanslagen en doelgerichte moorden voor. Zo worden er in december 2014 in de regio Bakool zeven vrouwen vermoord, omwille van banden met Al-Shabaab of met Somalische soldaten. In de regio Bay komen er op 12 maart 2015 minstens zes personen om bij een aanval op de verblijfplaats van de president van ISWA in Baidoa. In meerdere regio's worden er in de periode sinds juli 2014 doelgerichte moorden gepleegd, onder meer op politieagenten, clanoudsten, burgers die weigeren afpersingsgeld aan Al-Shabaab te betalen, een traditionele genezer, enzovoort. Er zijn daarnaast ook moorden waarvan het motief niet gekend is. Er worden ook aanslagen gepleegd op konvoien van AMISOM of het Somalisch leger voor. In december 2014 laat een zelfmoordterrorist een bom ontploffen temidden een menigte die wacht aan een geldtransferkantoor. Al-Shabaab executeert, onthoofd en mishandelt meerdere personen op beschuldiging van spionage of ongepast gedrag, en dit in meerdere regio's. Op 5 januari 2015 neemt een gewapende militie een voertuig van een lokale ngo onder vuur.¹⁶⁹

4.4. Criminaliteit

UNDSS heeft in 2013 aan Landinfo uitgelegd dat het niet veel incidentenrapporten van gewone criminele feiten ontvangt. De meeste rapporten hebben betrekking op de regeringssoldaten (of in ieder geval op personen die dat uniform dragen) en op Al-Shabaab. Het gebeurt echter dat gewone misdaden worden gemeld (waarbij Al-Shabaab en het leger dus niet betrokken bij zijn) zoals gewapende overvallen en verkrachtingen. Het gebeurt eveneens dat bepaalde gerichte moordaanslagen van criminele aard zijn in plaats van terroristische aard.¹⁷⁰

In een rapport van februari 2015 heeft ACLED het over opportunistisch geweld door Al-Shabaab, zoals roofovervallen en het plunderen van gemeenschappen en voertuigen.¹⁷¹

Tal van bronnen melden dat het aantal gevallen van seksueel geweld zeer hoog is in Somalië. IDP's zijn het kwetsbaarst.¹⁷² Deze situatie wordt nog verergerd door het feit dat straffeloosheid een groot probleem blijft in Somalië, en dit vooral wanneer het gaat om gevallen van seksueel geweld. Volgens UNHCR behandelen de politieagenten de gevallen van seksueel geweld niet vaak op een objectieve manier en zijn er te weinig middelen om onderzoeken in te stellen. De capaciteit van de betrokken organisaties op vlak van adviesverlening en juridische vertegenwoordiging is bovendien zeer beperkt.¹⁷³ Hoofdstuk 8.2 Situatie van vrouwen en kinderen beschrijft de leefomstandigheden van vrouwen en geweld tegen vrouwen meer in detail.

UNDSS heeft aan de researchers van Landinfo uitgelegd dat de regeringssoldaten allerlei soorten misdaden begaan ten opzichte van de burgers, en dit met name indien ze hen niet het gevraagde smeergeld betalen. Er zijn trouwens burgers die zijn gedood door soldaten. In mei 2013 stelt UNDSS dat de regeringssoldaten de hulpverleners blijven bestelen en dat ze zelfs hebben geschoten op ontheemde personen om de voor hen bestemde hulp te ontfutselen.¹⁷⁴ Op 13 juni 2014 is er opnieuw een dergelijk incident. De Somalische politie schiet in Mogadishu op een hulpverdelingspost, doodt daarbij een bewaker en plundert hulpgoederen.¹⁷⁵

¹⁶⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

¹⁷⁰ The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013,

¹⁷¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 02/2015, [url](#)

¹⁷² Human Rights Watch (HRW), 06/05/2013, [url](#); UNICEF, 01/08/2012, [url](#); Human Rights Watch (HRW), 13/02/2014, [url](#); Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#); UN Human Rights Council, 16/08/2013, [url](#); UN Security Council, 03/09/2013, [url](#)

¹⁷³ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

¹⁷⁴ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

¹⁷⁵ OODA Loop, 21/06/2014, [url](#)

Wat betreft de personen die hun woonplaats ontvluchten, benadrukt AI dat ze tijdens hun reis het risico lopen om het slachtoffer te worden van diefstallen, agressie, chantage en soms van seksueel geweld. Hoewel het moeilijk is om de daders te identificeren, bevestigt AI dat het waarschijnlijk is dat leden van de regeringstroepen en van hun geallieerde milities, evenals criminele groeperingen, hiervoor verantwoordelijk zijn. De ngo verduidelijkt dat Al-Shabaab ook burgers die op doorreis zijn afperst. Op 1 januari 2013 wordt er een man op weg naar Kenia ontvoerd en vervolgens gedood in de regio Bay. Op 2 januari 2013 wordt een lokale humanitaire werker door Al-Shabaab vastgehouden en vervolgens vrijgelaten. Bovendien heeft Al-Shabaab ook burgers opgepakt die naar bepaalde gebieden terugkeren of bepaalde gebieden verlaten, in het bijzonder de regio van Mogadishu.¹⁷⁶

Muhyadin Ahmed Roble van de Jamestown Foundation merkt eveneens op dat het aanhoudende gebrek aan discipline van de Somalische veiligheidsdiensten problematisch is. De voormalige militieleden worden namelijk vaak gedurende maanden niet betaald. Bijgevolg bestellen ze systematisch de mensen en de stad die ze geacht worden te beschermen. Op die manier worden ze een extra uitdaging op veiligheidsvlak. Roble zegt dat bepaalde leden van het leger zelfs zo ver zijn gegaan dat ze illegale wegversperringen hebben opgeworpen in Mogadishu. Ze gebruiken ze om de mensen af te persen die zich met de wagen door de hoofdstad verplaatsen. In 2012 zijn er meer dan 60 illegale wegversperringen in en rond Mogadishu bemand door regeringssoldaten, regeringsgezinde milities en "freelance" milities. Enkele maanden na hun ontmanteling, zijn sommige van deze controlepunten heropend.¹⁷⁷ AI stelt de afpersing en sommige gevallen van geweld aan de controleposten aan de kaak, in het bijzonder aan de belangrijkste inval- en uitvalswegen van de steden die door de autoriteiten worden gecontroleerd. AI merkt ook op dat Al-Shabaab eveneens controlepunten opzet in de zones die in hun handen zijn. De ngo meldt dat in november 2012 een buschauffeur is gedood aan een controlepost in Mogadishu omdat hij heeft geweigerd om smeergeld te betalen aan de Somalische veiligheidstroepen.¹⁷⁸

Landinfo en de Danish Immigration Service schrijven in het rapport over de *fact finding mission* die ze begin november 2013 hebben uitgevoerd, dat een internationale organisatie stelt dat er volgens statistieken voor de periode juli tot september 2013 279 ontvoeringen zijn geweest die niet zijn opgelost. Het gaat steeds om minderjarigen die hoofdzakelijk afkomstig zijn van de regio Benadir. Volgens deze internationale organisatie gaan de algemene misdaadcijfers de hoogte in, in de regio's onder de controle van het Somalische leger. *Gender based violence* en overvallen nemen ook toe in deze gebieden, wat de organisatie doet besluiten dat ze niet geschikt zijn voor terugkeer. De organisatie zegt dat er waarschijnlijk minder misdaad is in gebieden onder controle van Al-Shabaab.¹⁷⁹

¹⁷⁶ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

¹⁷⁷ Jamestown Foundation (Roble M. A.), 14/06/2013, [url](#)

¹⁷⁸ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

¹⁷⁹ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 03/2014, [url](#)

5. Doelwitten van het geweld

5.1. Aantallen

UNHCR schrijft in haar richtlijnen van januari 2014 dat correcte cijfers van het aantal burgerslachtoffers moeilijk te bepalen zijn, grotendeels door de aanhoudende onveiligheid en politieke onwil om van opvolging een prioriteit te maken.¹⁸⁰ Amnesty International maakt in een rapport van februari 2014 dezelfde opmerking: "It is difficult to monitor the impact of the conflict on civilians given limited access to many parts of south and central Somalia, and the ongoing absence of a system to track civilian casualties."¹⁸¹

De VN-secretaris-generaal schrijft in zijn rapport van januari 2015 dat er "frequent" burgerslachtoffers vallen "as a result of direct attacks, including inter-clan fighting, revenge, military operations or excessive use of force". Hij geeft hierbij geen cijfers en verduidelijkt niet wat hij verstaat onder "frequent". De VN-secretaris-generaal vermeldt ook de 80.000 ontheemden door de militaire offensieven van AMISOM in 2014.¹⁸² Volgens een analyse door ACLED van februari 2015 is de intensiteit van het geweld toegenomen en vallen er sinds mei 2014 meer slachtoffers per incident. De toename van het aantal slachtoffers is volgens ACLED vooral te wijten aan een stijging van "high-intensity attacks" door Al-Shabaab.¹⁸³ Volgens de UN Monitoring Group, in zijn rapport van oktober 2014, is het aantal doelgerichte moorden in 2014 geëscaleerd, en ook de in Nairobi gevestigde journalist Sunguta West maakt in november 2014 die vaststelling.¹⁸⁴

5.2. Burgerslachtoffers

UNHCR schrijft in haar richtlijnen van januari 2014 dat veel bronnen aantonen dat er nog steeds burgerslachtoffers vallen bij militaire operaties in Zuid- en Centraal-Somalië. Burgers worden gedood en verwond bij kruisvuur tijdens gewapende confrontaties, door bembommen en door granaataanvallen.¹⁸⁵

The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence bestudeert het profiel van de dodelijke slachtoffers van geweld door jihadisme. In het geval van Somalië onderzoekt het de gewelddaden door Al-Shabaab, gepleegd in de maand november 2014. In die periode maakt Al-Shabaab er volgens de auteur 216 dodelijke slachtoffers, waarvan 30 burgers, 145 militairen, 1 politiemans, 22 overheidsfunctionarissen en 18 jihadisten. Het gaat om gewelddaden in heel Somalië.¹⁸⁶

Landinfo stelde in 2013 en 2014 de vraag of er kan gesproken worden van toevallige burgerslachtoffers omdat ze op het verkeerde moment op de verkeerde plaats zijn. UNHCR antwoordt op die vraag dat burgers die markten, hotels en openbare plaatsen bezoeken een "direct target" zijn voor Al-Shabaab. UNHCR ziet een patroon in het plegen van aanslagen op openbare plaatsen: Al-Shabaab wil daarmee een boodschap sturen naar de bevolking. Een internationale organisatie en ook een ngo met wie Landinfo sprak, zeggen echter dat volgens hen burgers geen bewust doelwit zijn van Al-Shabaab. Volgens die organisatie zijn ze enkel slachtoffer omdat ze op

¹⁸⁰ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

¹⁸¹ Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

¹⁸² UN Security Council, 23/01/2015, p. 10, [url](#)

¹⁸³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 02/2015, [url](#)

¹⁸⁴ UN Security Council, 15/10/2014, pp. 63, 65, [url](#); The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

¹⁸⁵ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

¹⁸⁶ The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence, 10/12/2014, [url](#)

het verkeerde moment op de verkeerde plaats zijn.¹⁸⁷ Vertrouwelijke bronnen zeggen in augustus 2014 aan het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken ook dat "onverdachte" burgers die zich op het verkeerde moment op de verkeerde plek bevinden, kunnen terechtkomen in een kruisvuur of een aanslag.¹⁸⁸

ACLED vindt dat Al-Shabaab meer gewelddaden tegen burgers, met inbegrip van aanslagen, uitvoert. Dit wordt gereflecteerd door het feit dat Al-Shabaab een groter aandeel dan voorheen heeft in het totaal aantal gewelddaden tegen burgers. ACLED stelt dat het doelbewust viseren van burgers een strategie is van Al-Shabaab, meer bepaald in de regio's Jubba Hoose, Hiraan en Gedo. Het voegt toe dat geviseerde burgers politieke figuren en clanoudsten zijn, maar dat ook burgers die verdacht worden van spionage een doelwit zijn. Daarnaast stelt ACLED dat Al-Shabaab in gebieden die AMISOM en het Somalische leger heroveren, willekeurig geweld gebruikt tegen burgers met "high-intensity bombings" om deze gebieden te destabiliseren.¹⁸⁹

UNDSS zegt in 2013 aan Landinfo dat gewone burgers nu ook kwetsbaarder zijn omdat het moeilijker is geworden om personen met een hoog profiel te treffen omwille van de bescherming die zij krijgen.¹⁹⁰

5.3. Doelwitten

Volgens een artikel van 7 november 2014, van de in Nairobi gevestigde journalist Sunguta West, heeft Al-Shabaab het aantal doelgerichte moorden op functionarissen en opposanten sterk opgevoerd.¹⁹¹ Volgens de UN Monitoring Group, in zijn rapport van oktober 2014, is het doelwit van doelgerichte moorden verschoven van gewone soldaten naar huidige en voormalige hogere regeringsfunctionarissen en veiligheidsagenten. Al-Shabaab kan door zijn verhoogde capaciteiten om informatie in te winnen in Mogadishu zijn doelwitten beter selecteren. De groep ziet ook een link met het opvoeren van aanvallen met bomauto's (vehicle-borne improvised explosive device, VBIED), vaak in complexe aanvallen. De doelgerichte moorden zijn bedoeld als intimidatie en het destabiliseren van de federale regering. Het rapport noemt onder meer volgende doelwitten: "In 2014, the killing of individuals from shopkeepers, businessmen, government employees, politicians, journalists, members of the security forces and individuals linked to AMISOM are all examples of this trend [...]." Individuen die een link hebben met AMISOM of de Somalische overheid interpreteert Al-Shabaab, volgens de UN Monitoring Group, zeer breed. Ook tolken en eigenaars van theehuizen vallen daaronder. UNDSS vertelt in 2013 aan Landinfo dat een reden daarvoor is dat theehuizen vaak een ontmoetingsplaats zijn voor soldaten.¹⁹² Parlementsleden zijn een ander specifiek doelwit van Al-Shabaab. In de periode die dit document behandelt, worden er twee parlementsleden vermoord: op 23 juli 2014 Saado Cali Warsame en op 1 augustus 2014 Sheikh Aden Mohamed Mader.¹⁹³

De UN Monitoring Group stelt dat niet voor elke moord de verantwoordelijkheid vaststaat. Gesprekspartners van Landinfo, tijdens een missie in 2013, zeggen dat niet enkel de dader vaak niet gekend is, maar ook het motief.¹⁹⁴ Vooral bij moorden op rechters en journalisten is het volgens de

¹⁸⁷ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 03/2014, [url](#)

¹⁸⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 17, [url](#)

¹⁸⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 02/2015, [url](#)

¹⁹⁰ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 03/2014, [url](#)

¹⁹¹ The Jamestown Foundation (West S.), 07/11/2014, [url](#)

¹⁹² Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 03/2014, [url](#)

¹⁹³ UN Security Council, 15/10/2014, pp. 63, 65, [url](#)

¹⁹⁴ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 03/2014, [url](#)

groep moeilijk om de verantwoordelijke te kennen, zoals bij de moord op het parlementslid Saado Cali Warsame.¹⁹⁵

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft dat Al-Shabaab in 2014 vooral gericht geweld heeft gebruikt tegen belangrijke gebouwen en personeel in dienst van de overheid of van AMISOM, tegen journalisten, politici en plaatsen waar buitenlanders verblijven. Gewone burgers lopen eveneens risico te worden vermoord wanneer ze soldaten behulpzaam zijn of een (familie)relatie hebben met overheidspersoneel. Maar "onverdachte" burgers die zich op het verkeerde moment op de verkeerde plek bevinden, kunnen ook terechtkomen in een kruisvuur of een aanslag. Verder in het rapport noemt het ook nog de diaspora als doelwit, en geeft daarvan een voorbeeld uit 2013 (een aanslag op het hotel Al Jazeera) en uitspraken van de woordvoerder van Al-Shabaab in 2013.¹⁹⁶

UNDDS vertelt in november 2013 aan Landinfo dat personen die Al-Shabaab verlaten (zogenaamde overlopers), zowel gewone strijders als bevelhebbers, slachtoffer kunnen worden van doelgerichte moorden. Een internationale ngo verklaart aan Landinfo dat het geloofwaardig is dat Al-Shabaab ook gewone strijders opspoort. Andere bronnen stellen dat Al-Shabaab daarvoor niet langer de mogelijkheden heeft. Landinfo heeft eveneens gesproken met een team van het Serendi Youth Rehabilitation Center dat "overlopers" opvangt. Zij zeggen dat het opsporen van overlopers een prioriteit is voor Al-Shabaab en dat ze ook familieleden viseren. Volgens het team is het de goed georganiseerde inlichtingendienst van Al-Shabaab, Amniyat, die overlopers opspoort.¹⁹⁷

UNHCR vermeldt in haar rapport van januari 2014 moorden op prominente vredesactivisten, gemeenschapsleiders, clanoudsten en hun familieleden voor hun rol in vredesopbouw.¹⁹⁸

Volgens informatie die Landinfo in mei 2013 heeft verzameld is het zeer gevaarlijk om een negatieve mening over Al-Shabaab te uiten. De mensen zouden zelfs binnen hun eigen familie aan zelfcensuur doen.¹⁹⁹ In een artikel van 7 juli 2014 schrijft expert Ken Menkhaus dat Amniyat erg gevreesd wordt onder de bevolking. Dat is een van de redenen waarom burgers de aanwezigheid van Al-Shabaab niet durven melden aan de politie. Een andere reden is de infiltratie door Al-Shabaab van de politie wat wraakacties tegenover personen die Al-Shabaab aangeven heel waarschijnlijk maken.²⁰⁰

Burgers in Zuid- en Centraal-Somalië worden niet enkel slachtoffer van geweld door Al-Shabaab. In een rapport van februari 2014 schrijft AI:

"Civilians in south and central Somalia persistently face insecurity and risk being targeted for grave human rights abuses, for instance indiscriminate and targeted violence, including rape and killings, as well as extortion. Although it is unclear who is responsible for attacks on civilians in all circumstances, it is widely believed that all parties to the conflict, including the SNAF and allied militia, as well as al-Shabab, carry out such attacks. AMISOM, Ethiopian and Kenyan forces have also been responsible for attacks that have killed and injured civilians, including as a result of violations of international humanitarian law (IHL)."²⁰¹

¹⁹⁵ UN Security Council, 15/10/2014, pp. 63, 65, [url](#)

¹⁹⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 17, [url](#)

¹⁹⁷ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 03/2014, [url](#)

¹⁹⁸ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 01/2014, [url](#)

¹⁹⁹ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

²⁰⁰ Global Observatory (Menkhaus K.), 07/07/2014, [url](#)

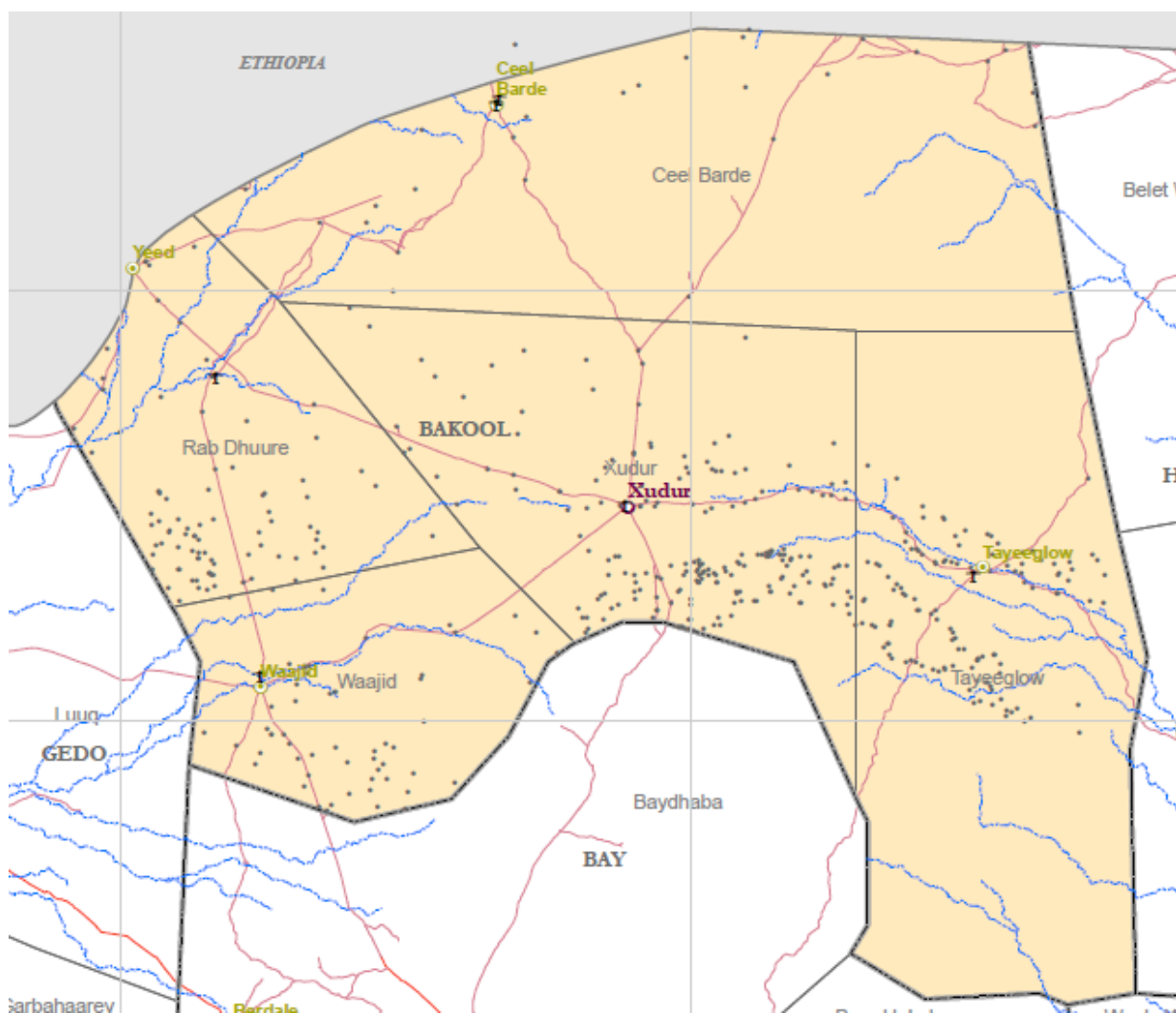
²⁰¹ Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

6. Geografische verdeling van het geweld

Het overzicht van gewelddaden in dit hoofdstuk is niet exhaustief. Niet alle gewelddaden raken bekend en het is niet de bedoeling van Cedoca om alle gerapporteerde gewelddaden te beschrijven. Cedoca probeert aan de hand van representatieve voorbeelden een beeld te geven van de aard van het geweld per regio.

6.1. Situatie per regio

6.1.1. Regio Bakool

Regio Bakool²⁰²

Volgens het ambtsbericht van december 2014, blijft het ook na Operation Eagle onrustig in de regio Bakool. Gevechten om de controle over de gebieden voordien in handen van Al-Shabaab, met name

²⁰² UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 24/10/2012, [url](#)

de steden Hudur, Rabdhure en Waajid, laaien volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken regelmatig op.²⁰³ Het overzicht dat ACLED opmaakt over gewelddadige incidenten bevestigt dit. Tussen 1 januari 2015 en 21 februari 2015 registreert ACLED via diverse bronnen 3 gewelddadige incidenten waarbij de regering de controle over grondgebied inneemt en 25 gewelddadige confrontaties tussen regeringstroepen en strijders van Al-Shabaab. Voorbeelden zijn beschietingen door Al-Shabaab van een konvooi van regeringstroepen, hit-and-run-aanvallen door Al-Shabaab op posities van regeringstroepen of troepen van AMISOM, aanvallen door regeringstroepen op posities van Al-Shabaab, een konvooi van AMISOM dat in een hinderlaag van Al-Shabaab valt, een vuurgevecht zonder slachtoffers tussen twee groepen binnen het Somalische leger omwille van een ruzie over de drug qat.²⁰⁴ In de periode tussen 1 juli 2014 en 31 december 2014 registreert ACLED 34 van dergelijke confrontaties.²⁰⁵

Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, nemen pro-regeringstroepen op 15 augustus 2014 het dorp Kulunjereer in wanneer Al-Shabaab zich na een kort vuurgevecht terugtrekt. Er is geen informatie over slachtoffers.²⁰⁶ Nog volgens ACLED nemen regeringstroepen en AMISOM op 16 augustus 2014 zonder tegenstand van Al-Shabaab de dorpen Ceel Cade, Farlibaax, Buq Goosaar, Baadikeer en Abeesale in.²⁰⁷

Volgens Radio Bar Kulan nemen AMISOM en Somalische troepen op 21 augustus 2014 het district Tiye glow in. De strijders van Al-Shabaab vluchten zonder weerwerk te bieden.²⁰⁸ Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, veroveren ze op 25 augustus de stad Tiye glow, in het district Tiye glow.²⁰⁹

Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, nemen regeringstroepen op 12 september 2014 het dorp Bioyooley in nadat de strijders van Al-Shabaab zich na een kort gevecht terugtrekken.²¹⁰

In de regio Bakool, aan de rand van het district Tiye glow, vallen AMISOM en het Somalische leger op 14 september 2014 een schuilplaats van Al-Shabaab aan. Ze doden drie strijders van Al-Shabaab.²¹¹

Volgens ICG nemen op 23 januari 2015 AMISOM en Somalische troepen de plaatsen Bulo Jadid, Bulo Yusuf en El Jarmed in.²¹²

Volgens Dalsan Radio vallen strijders van Al-Shabaab op 16 februari 2015 de plaats Rabdhure aan. Volgens een overheidsfunctionaris hebben de strijders zich verspreid in alle straten van Rabdhure. AMISOM en de Somalische troepen voeren al maanden gevechten met Al-Shabaab in de regio.²¹³

Sabahi online bericht op 6 januari 2015 dat Somalische troepen diezelfde dag hevig strijd hebben gevoerd met Al-Shabaab en het dorp Abag Bedey innemen.²¹⁴ Volgens ACLED bericht *Hiiraan online* over de inname van meerdere dorpen in de streek en noemt ook andere plaatsen ten oosten van Hudur zoals Ceel Hagar, Laan Habag, Kuunyaaley en Ceel Mareer. Nog volgens *Hiiraan online* worden vijftien strijders van Al-Shabaab gedood.²¹⁵

²⁰³ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 34, [url](#)

²⁰⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²⁰⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁰⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁰⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁰⁸ Sabahi online, 22/08/2014, [url](#)

²⁰⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²¹⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²¹¹ Radio Goobjoog, 14/09/2014, [url](#)

²¹² International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

²¹³ Dalsan Radio, 16/02/2015, [url](#)

²¹⁴ Sabahi online, 07/01/2015, [url](#)

²¹⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, vallen Somalische troepen op 17 februari 2015 strijders van Al-Shabaab aan in het dorp Koor Koor, op 5 km ten zuiden van Tiye glow. Twee strijders worden gedood en de andere strijders trekken zich terug.²¹⁶

Begin maart 2015 bericht *Garowe online* over gevechten tussen regeringstroepen en Al-Shabaab in onder meer de dorpen Yel en El Bar. De gevechten jagen honderden burgers op de vlucht.²¹⁷

In de regio Bakool zijn er in diezelfde periode ook een aantal doelgerichte moorden. Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, doodt Al-Shabaab op 9 december 2014 in Tiye glow twee vrouwen die koken voor Somalische troepen. Volgens een bericht is het een wraakactie voor het ombrengen door soldaten van vijf vrouwen met banden met Al-Shabaab.²¹⁸ *Sabahi online* schrijft dat de moord op vijf verwanten van Al-Shabaabstrijders een wraakactie is voor de onthoofding van de vrouw van een soldaat van het Somalische leger en een vriendin van die vrouw.²¹⁹

Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, schiet Al-Shabaab op 28 december 2014 nabij Hudur op een bus en doodt daarbij zeven passagiers.²²⁰ Volgens *Sabahi online* schieten onbekende gewapende mannen, volgens een getuige in een "Somali government uniform", op een bus nabij Hudur en doden ze vier passagiers en verwonden er elf.²²¹

²¹⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²¹⁷ Garowe online, 01/03/2015, [url](#)

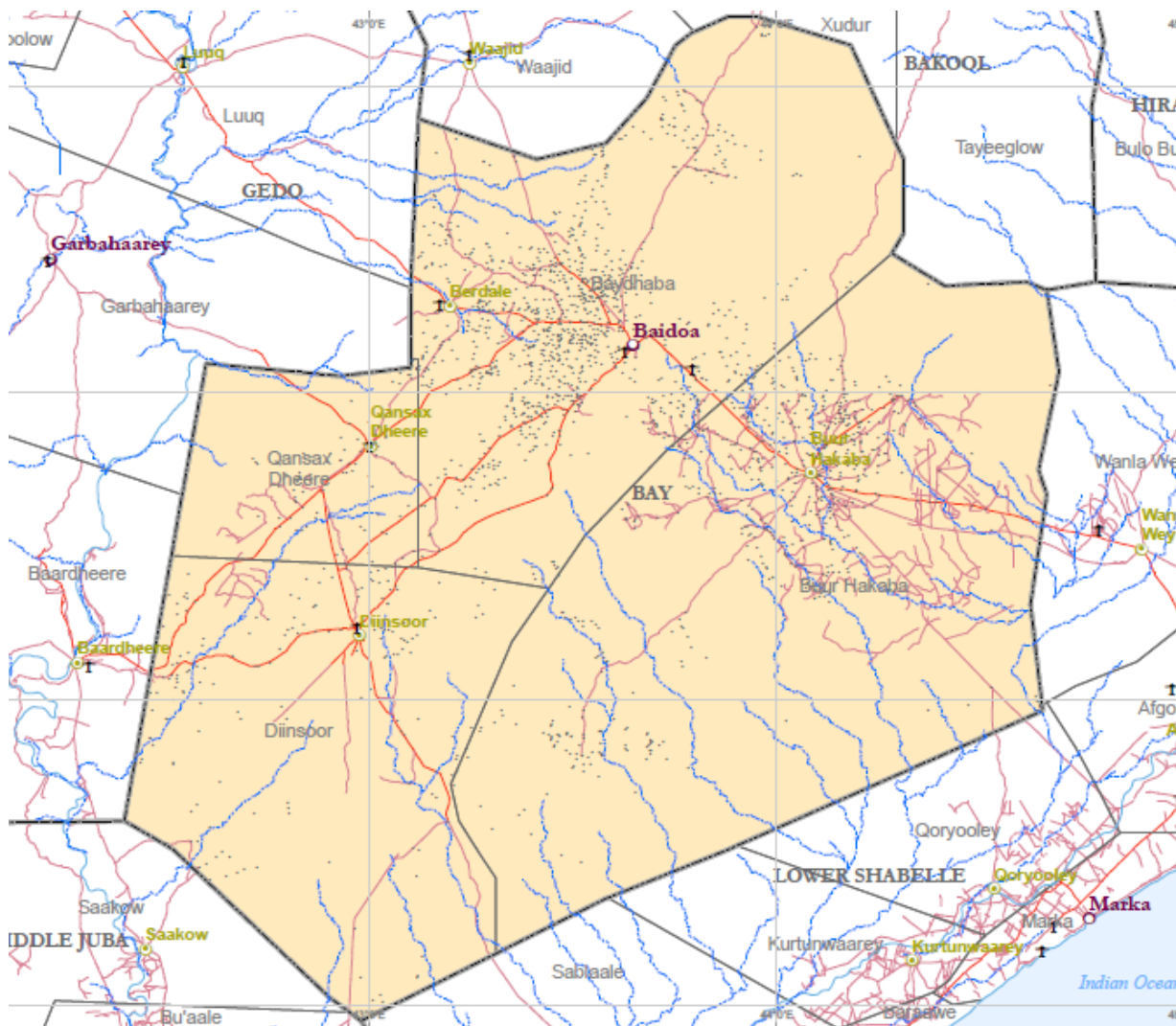
²¹⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²¹⁹ Sabahi online, 17/12/2014, [url](#)

²²⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²²¹ Sabahi online, *Somalia: Bus Attack Leaves Four Dead in Bakol Region*, 29/12/2014, [url](#)

6.1.2. Regio Bay

Regio Bay²²²

Sinds juli 2014 wordt er opnieuw gevochten om de controle over grondgebied in de regio Bay. Op 25 juli 2014 nemen Somalische troepen samen met clanmilities kort het dorp Kurtun over van Al-Shabaab.²²³ Op 6 augustus 2014 nemen Somalische troepen, na gevechten met Al-Shabaab, kort de controle over het dorp Dambale. Ze verlaten beide dorpen kort nadien.²²⁴ Begin augustus 2014 zijn er rond de stad Bardale hevige gevechten tussen regeringstroepen en Al-Shabaab. Daarbij vallen er volgens Radio Goobjoog meer dan 20 doden. Het dorp Toos Weyne komt in handen van de Somalische troepen.²²⁵ In de weken erna duren de gevechten rond Toos Weyne voort. Op 10 september 2014 bericht Radio Ergo over het aanhouden van de gevechten, die leiden tot de vlucht

²²² UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 24/10/2012, [url](#)

²²³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²²⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²²⁵ Radio Goobjoog, 06/08/2014, [url](#); Radio Bar-Kulan, 06/08/2014, [url](#)

van honderden inwoners. Een inwonster zegt dat meer dan 300 huizen afbranden.²²⁶ Volgens een bericht van 3 oktober 2014 neemt Al-Shabaab na een kort gevecht met regeringstroepen het dorp Daynuunay in.²²⁷ Op 20 oktober 2014 neemt het Somalisch leger na een gevecht met Al-Shabaab de dorpen Makoon en Qodqoda, nabij Maanas, in maar verlaat ze daarna opnieuw.²²⁸ Op 27 november 2014 verovert het Somalisch leger het dorp Kurta op Al-Shabaab.²²⁹ Op 2 januari 2015 valt Al-Shabaab een basis van het Somalische leger nabij Baidoa aan. Volgens officiële bron komen er 5 soldaten en 7 Al-Shabaabstrijders om.²³⁰ Op 16 januari 2015 neemt Al-Shabaab de controle over drie dorpen (Hagarko, Barbaare - nabij Qansadheer - and Buulo Barako) over nadat Somalische troepen ze verlaten hebben.²³¹ Op 31 januari 2015 bombardeert een drone een kamp van Al-Shabaab in het dorp Dugule, op 76 km van Buur Hakaba. Tientallen strijders zouden daarbij gedood en verwond zijn. Volgens KON News Service ligt Dugule bij Mogadishu, volgens ACLED ligt het in de regio Bay. Cedoca vond geen andere bron.²³² Op 15 februari 2015 vallen Somalische troepen het dorp Buulo Gumur aan, verdrijven Al-Shabaab maar trekken zich later terug.²³³

In het kader van het conflict tussen de aanhangers van SW3 en SW6 wordt er eveneens geweld gebruikt. Zo gooien onbekenden begin juli 2014 granaten naar de woning van aanhangers van SW3, in de wijk Berdale in Baidoa. Er vallen geen slachtoffers.²³⁴ Op 25 augustus 2014 vallen er één of twee doden bij een betoging door aanhangers van SW6 die naar het hoofdkwartier van SW3 trekt.²³⁵

Clanconflicten doen zich ook in de regio Bay voor. ICG schrijft in zijn *Crisiswatch* op 1 juli 2014 dat etnische conflicten toenemen en dat de spanningen tussen clans hoog blijven in onder meer de regio Bay.²³⁶ Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, ligt een conflict tussen de clans Marehan en Majerteen aan de basis van een carjacking in Qardho op 19 juli 2014. Een dag later schiet een schutter een man van een andere subclan doodt in hetzelfde dorp, ook omwille van een clanconflict.²³⁷

In de periode sinds begin juli 2014 hebben er in de regio Bay meerdere aanslagen en doelgerichte moorden plaats gevonden. In het dorp Buur Hakaba raken vier kinderen gewond bij de ontploffing van een handgranaat. Het doelwit en het motief zijn niet gekend.²³⁸ Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, onthoofdt Al-Shabaab op 4 juli een inwoner van Ceel-Dhuun Adeegow. Het motief is volgens de bron niet gekend.²³⁹ Het motief is ook niet gekend bij de moord, vermoedelijk door Al-Shabaab, op een 60-jarige vrouw.²⁴⁰ Verder vuurt, volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, Al-Shabaab op 13 juli 2014 mortiergranaten af op de buurt nabij het presidentieel paleis in Baidoa. Er zouden geen slachtoffers zijn. Op 19 juli 2014 doden strijders van Al-Shabaab tien politieagenten bij een aanval op een buitenwijk van de stad Bardale.²⁴¹ Op 23 juli 2014 executeert Al-Shabaab in Dinsoor een meisje van 17 jaar op beschuldiging van spionage.²⁴² Op 26 juli 2014 onthoofdt Al-Shabaab een man nabij het dorp Kurtun. Op 30 juli doden vermoedelijke

²²⁶ Radio Ergo, 10/09/2014, [url](#)

²²⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²²⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²²⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²³⁰ Dalsan Radio, 02/01/2015, [url](#)

²³¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²³² KON English News Service, 31/01/2015, [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²³³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²³⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²³⁵ Sabahi online, 26/08/2014, [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²³⁶ International Crisis Group (ICG), 01/07/2014, [url](#)

²³⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²³⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²³⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁴⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁴¹ Radio Shabelle, 19/07/2014, [url](#)

²⁴² Shabelle Media Network, 24/07/2014, [url](#)

strijders van Al-Shabaab een clanoudste in een dorp nabij Buur Hakaba. Op 8 augustus doodt Al-Shabaab in Toos Weyne tien clanoudsten. Volgens het bericht van Keydmedia gebeurt dat vaak als straf wanneer mensen weigeren geld te betalen aan Al-Shabaab.²⁴³ Op 28 augustus 2014 vuren ze volgens een lokale bron mortiergranaten af op de luchthaven van Baidoa. Op 14 september 2014 executeert Al-Shabaab in Dinsoor publiekelijk 2 mannen die het beschuldigt van spionage. Op 15 september 2014 krijgt een leraar 100 zweepslagen in Dinsoor omdat hij een leerlinge zwanger heeft gemaakt. Op 26 september 2014 doodt Al-Shabaab nabij Dinsoor opnieuw een burger op beschuldiging van spionage. Een *radio controlled explosive device* (RIED) laat op 21 oktober 2014 een voertuig in een konvooi van AMISOM ontploffen. Daarbij vallen geen slachtoffers. In het dorp Daynuunya, in de buurt van Baidoa, ontploft op 28 oktober 2014 een springtuig in een theehuis waar veel soldaten komen. Er valt een dodelijk slachtoffer en 5 personen raken gewond, onder hen ook een kind. Eind oktober 2014 beschiet Al-Shabaab een voertuig dat de drug qat vervoert en verwondt de chauffeur. Begin november ontvoert Al-Shabaab een man op beschuldiging van spionage. Op 11 november 2014 ontploft een springtuig voortijdig terwijl Al-Shabaab het installeert op een markt in de stad Buur Hakaba. Op 12 november 2014 valt Al-Shabaab een minibus aan die enkele soldaten vervoert. Een passagier komt daarbij om. Op 21 november 2014 is een konvooi van AMISOM het doelwit van een springtuig (RCIED). Er vallen geen slachtoffers. Nog op 21 november 2014 schiet een soldaat in Baidoa een burger dood die weigert afpersingsgeld te betalen. Op 24 november 2014 ontvoert Al-Shabaab in Toos Weyne twee lokale medewerkers van een ngo. Op 27 december 2014 schiet Al-Shabaab in Qansahdere een traditionele genezer dood.²⁴⁴ Op 5 december 2014 laat een zelfmoordterrorist een bom afgaan in een menigte die voor een kantoor van het geldtransferbedrijf Dahabshil aan het wachten is. Ongeveer 6 minuten later ontploft een auto die nabij geparkeerd staat. Die ontploffing doodt en verwondt mensen die de eerste slachtoffers ter hulp zijn gelopen. In totaal komen er 19 mensen om en raken er 37 verwond. Al-Shabaab eist de verantwoordelijkheid op en verklaart dat het overheids- en legerpersoneel viseerde.²⁴⁵ Op 6 december 2014 eist Al-Shabaab de verantwoordelijkheid op voor de moord op een districtscommissaris en zijn drie lijfwachten.²⁴⁶ Op 11 december 2014 ontploft er in Qansahdere een springtuig (RCIED) terwijl AMISOM het probeert onschadelijk te maken.²⁴⁷ Op 17 december 2014 ontvoert Al-Shabaab een man in Duuray. Ze onthoofden hem. Het motief is niet gekend, maar zijn broer is parlementslid.²⁴⁸ Op 15 januari 2015 wordt een geestelijke vermoord in Baidoa. Er worden 150 verdachten opgepakt. Op 18 januari 2015 wordt een man die de drug qat verhandelt en een voetbalclub leidt, ontvoerd door vermoedelijke Al-Shabaabstrijders. Twee dagen later wordt een man die beschuldigd wordt van samenwerking met het leger ontvoerd door vermoedelijke Al-Shabaabstrijders. Op vermoedelijk 27 januari 2015 ontvoert Al-Shabaab 43 inwoners van het dorp Goof Gadud om losgeld te eisen voor hun vrijlating.²⁴⁹ Op 2 februari 2015 schieten onbekende gewapende mannen een sheikh dood en verwonden drie burgers in een moskee in Baidoa. Op 9 februari 2015 schiet Al-Shabaab een prominente traditionele leider dood in Baidoa en ontvoert een andere man die ze later doden. Op 16 februari 2015 schiet al-Shabaab artillerie- en luchtafweergeschut af op de luchthaven van Baidoa.²⁵⁰ Op 12 maart 2015 vallen Al-Shabaabstrijders

²⁴³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁴⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁴⁵ UN Security Council, 23/01/2015, p. 3, [url](#)

²⁴⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁴⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁴⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁴⁹ Garowe online, 27/01/2015, [url](#)

²⁵⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

het kamp van de president van ISWA, Sharif Sheikh Hassan, aan. Minstens 10 personen, waar 6 Al-Shabaabstrijders en een buitenlandse hulpverlener komen om.²⁵¹

6.1.3. Regio Galgaduud

Regio Galgaduud²⁵²

Op 6 september 2014 veroveren AMISOM en het Somalische leger de stad El Garas op Al-Shabaab.²⁵³ Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, veroveren de troepen El Garas, El Lahelay (Ceel Lahelay) en El Qoohle (Ceel Qooxle) op 4 september.²⁵⁴ Volgens Radio Bar-Kulan op 9 september 2014 bevestigt de lokale administratie van het district El-Bur dat de weg tussen de districten El-Bur en Dushamareb, tot dan geblokkeerd door Al-Shabaab, open is voor het publiek. Nog volgens de lokale administratie is de veiligheid er sterk verbeterd en zijn in de regio andere acties aan de gang om blokkades op te heffen en de veiligheid te verbeteren.²⁵⁵ Volgens de lokale administratie begin oktober 2014 lanceren Somalische troepen en AMISOM veiligheidsacties in meerdere dorpen en gebieden in het district El-Bur, onder meer in Wabho, War-holo, Adare en Af-dhay. Dat is een gevolg van het recente vertrek van Al-Shabaabstrijders uit de gebieden nabij het district El-Bur. In de weken voordien hebben ze gelijkaardige acties in El-Bur en nabije dorpen uitgevoerd.²⁵⁶ Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken veroveren AMISOM en het Somalische leger op 23 september 2014 de dorpen Wahbo en Ja'ar op Al-Shabaab en volgt op 1 oktober 2014 El-Bur.²⁵⁷ Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, veroveren ze op 24 september 2014 ook het dorp Derri.²⁵⁸ ICG schrijft dat AMISOM en het Somalische leger op 29 september verschillende plaatsen in het district opnieuw veroveren en een lokale bron waarop ACLED zich baseert schrijft dat Wabho op 21 september in handen komt van AMISOM en het Somalische leger.²⁵⁹ In maart en april 2014 hebben AMISOM en SNA meerdere plaatsen in het district een eerste keer veroverd: op 25 maart 2014 het dorp El-Qohle, op 26 maart de stad Ceel Buur, op 6 april de stad Wabho.²⁶⁰ Op 28 oktober 2014 slaan AMISOM en Somalische troepen een aanval door Al-Shabaab op de basis van het Somalische leger in de stad El Garas af.²⁶¹ Volgens

²⁵¹ Hiiraan online, 12/03/2015, [url](#); Radio Goobjoog, 12/03/2015, [url](#)

²⁵² UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 24/10/2012, [url](#)

²⁵³ Garowe online, 06/09/2014, [url](#)

²⁵⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁵⁵ Radio Bar-Kulan, 09/09/2014, [url](#)

²⁵⁶ Radio Bar-Kulan, 01/10/2014, [url](#)

²⁵⁷ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 13, [url](#)

²⁵⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁵⁹ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

²⁶⁰ Garowe online, 25/03/2014, [url](#); Garowe online, 26/03/2014, [url](#); Sabahi online, 26/03/2014, [url](#); Sabahi online, 07/04/2014, [url](#); Garowe online, 06/04/2014, [url](#)

²⁶¹ Garowe online, 29/10/2014, [url](#)

Somali Midnimo, een bron genoemd door ACLED, zijn er op 16 oktober 2015 in Wabho gevechten tussen AMISOM en het Somalische leger enerzijds en Al-Shabaab anderzijds. Al-Shabaab zou beweren tijdelijk de controle overgenomen te hebben.²⁶² Op 9 januari 2015 ontkent AMISOM de berichten dat het Ethiopisch contingent El Garas zou verlaten hebben.²⁶³ Op 21 januari 2015 valt Al-Shabaab een konvooi van AMISOM aan in El Lahelay. De volgende ochtend lanceert AMISOM een zoekactie en arresteert het personen die het verdenkt van banden met Al-Shabaab. Op 28 januari 2015 voert Al-Shabaab een *hit-and-run* aanval uit op een basis van AMISOM bij El Bur.²⁶⁴

Begin januari 2015 schrijft *Sabahi online* in een artikel dat de toegang tot Bulo Burde al een jaar geblokkeerd wordt door Al-Shabaab.²⁶⁵

Op 20 januari 2015 legt Al-Shabaab aan traditionele clandoudsten in dorpen nabij El Bur op de inwoners te verbieden om nog voedselhulp te aanvaarden. Op 27 januari 2015 arresteert Al-Shabaab 16 clanoudsten uit het dorp El Shil die het verbod zouden genegeerd hebben. Volgens getuigen hebben de inwoners en de ontheemden (IDP's) het door de blokkade door Al-Shabaab moeilijk om te overleven.²⁶⁶

Volgens ACLED zijn er op 12 december 2014 gevechten tussen ASWJ en de Somalische troepen in het dorp Guri El (Guriel, Guri Ceel).²⁶⁷ Volgens *Garowe online* duren de gevechten drie dagen.²⁶⁸ Op 2 januari 2015 komt een burger om wanneer het Somalische leger schiet op demonstranten die protesteren tegen de aanwezigheid van het Somalische leger.²⁶⁹ Op 10 februari 2014 zijn er opnieuw gevechten tussen hen in Guri El.²⁷⁰ Volgens RFI vallen daarbij 12 doden.²⁷¹ Op 24 februari 2015 is er opnieuw een kort vuurgevecht in Guriel.²⁷² In Dushamareb is er op dat moment een verzoeningsconferentie aan de gang.²⁷³ Op 1 maart 2015 zijn er opnieuw berichten over gevechten in Guriel, dat gecontroleerd wordt door ASWJ.²⁷⁴

In het district is er ook geweld als gevolg van conflicten tussen clans. Zo is er op 13 juli 2014 een gewapend treffen tussen milities in Lebi Duule, ten zuiden van Dushamareb.²⁷⁵ Op 15 augustus 2015 vallen drie doden bij geweld tussen twee clans in het gebied tussen Balanballe en Herale.²⁷⁶ Op 29 november 2014 is er een gevecht in het dorp War Shube tussen troepen loyaal aan de ministaat Himan en Heeb en een clanmilitie. De eigendom over waterbronnen zou de oorzaak zijn. Er vallen 15 doden (10 volgens Radio Bar-Kulan) en 20 gewonden.²⁷⁷ Op 10 januari 2015 is er een vuurgevecht tussen twee clanmilities in het dorp Galinsor.²⁷⁸

²⁶² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁶³ Radio Goobjoog, 09/01/2015, [url](#)

²⁶⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²⁶⁵ Sabahi online, 06/01/2015, [url](#)

²⁶⁶ Sabahi online, 06/02/2015, [url](#)

²⁶⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁶⁸ Garowe online, 15/12/2014, [url](#)

²⁶⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

²⁷⁰ Dalsan Radio, 10/02/2015, [url](#)

²⁷¹ Radio France internationale (RFI), 11/02/2015, [url](#)

²⁷² Garowe online, 26/02/2015, [url](#); Garowe online, 23/09/2014, [url](#)

²⁷³ Government of Ethiopia (Addis Ababa), 25/02/2015, [url](#)

²⁷⁴ RBC Radio, 02/03/2015, [url](#)

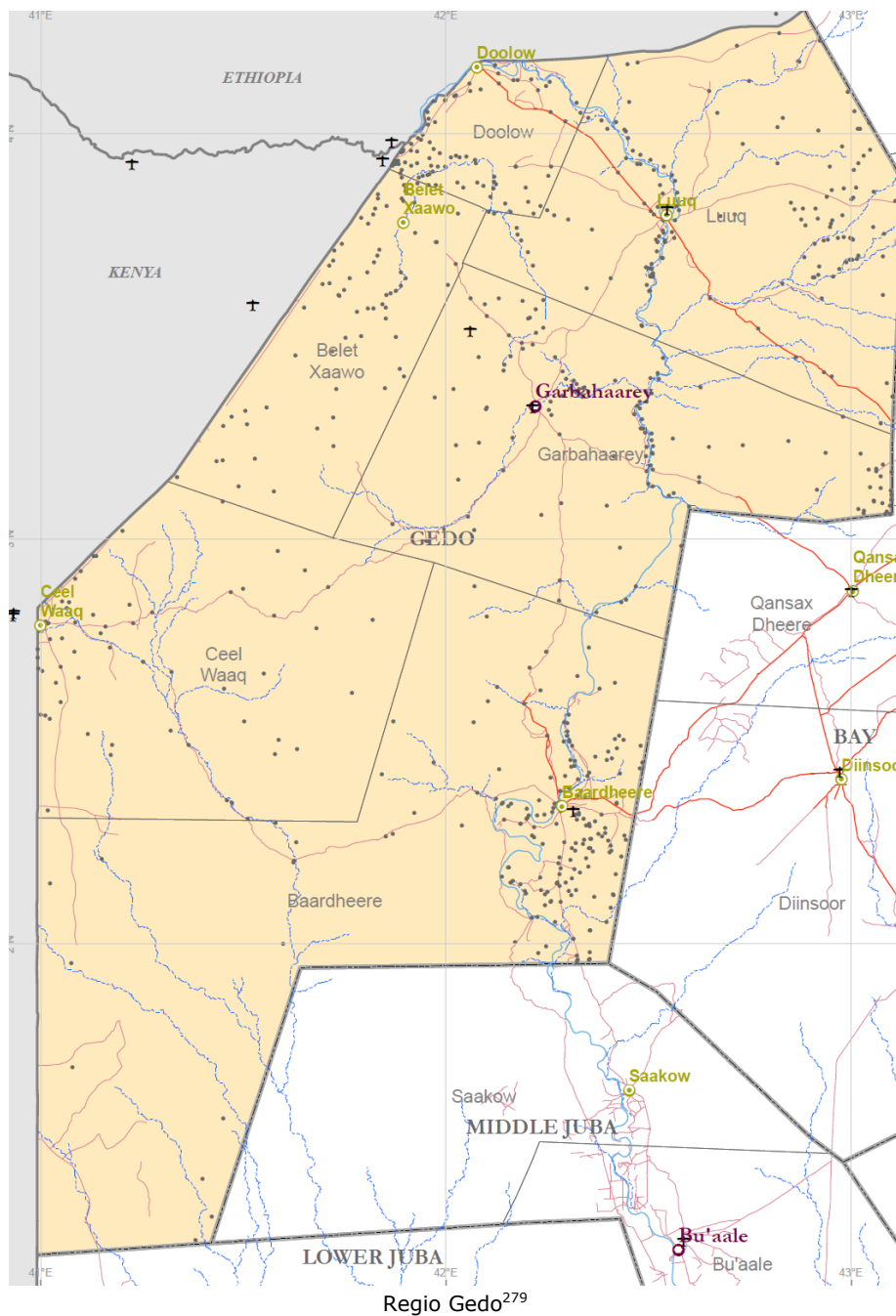
²⁷⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁷⁶ Radio Bar-Kulan, 15/08/2014, [url](#)

²⁷⁷ Garowe online, 29/11/2014, [url](#); Radio Bar-Kulan, 29/11/2014, [url](#)

²⁷⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

6.1.4. Regio Gedo

Volgens informatie van Keydmedia bombarderen twee Keniaanse vliegtuigen op 12 juli 2014 de districten Fafahdun en El Adde. De aanval doodt drie burgers en verwondt er veel meer.²⁸⁰ Volgens een woordvoerder van ASWJ verdrijven Somalische troepen en ASWJ Al-Shabaab op 13 juli 2014 uit meerdere dorpen in de streek Reys-qode. Daarbij komen er 13 Al-Shabaabstrijders en 3 soldaten

²⁷⁹ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Gedo region*, 24/10/2012, [url](#)

²⁸⁰ KON English News Service, 13/07/2014, [url](#)

om.²⁸¹ Keydmedia meldt de verovering van de dorpen Qore, Buraa, and Barwaaqo en Reys-qode.²⁸² Volgens AMISOM verovert het op 24 juli 2014 een kamp van Al-Shabaab in het dorp Khadija Haji, op 60 km van Belet Hawa (Bulo Hawa, Beled Hawa).²⁸³ Op 25 juli 2015 verovert AMISOM een kamp van Al-Shabaab nabij de grens met Kenia.²⁸⁴ Op 20 augustus 2015 bombarderen Keniaanse vliegtuigen opnieuw een basis van Al-Shabaab in twee dorpen in de buurt van Belet Hawa.²⁸⁵ Volgens *Sabahi online* verovert AMISOM op 20 augustus 2014 het dorp Gadon-Dhowe.²⁸⁶ Op 26 oktober 2014 voert Al-Shabaab een aanval uit tegen Somalische soldaten en tegen AMISOM in het dorp Geedweyne, nabij Doolow. Volgens de bron waarop ACLED zich baseert, neemt Al-Shabaab het dorp over. Vier soldaten komen om.²⁸⁷ Volgens een vertrouwelijke bron die het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken citeert, voert de Keniaanse luchtmacht in november 2014 luchtaanvallen uit in Gedo. Daarbij zouden er 100 Al-Shabaabstrijders omgekomen zijn en ook burgers en vee geraakt zijn.²⁸⁸ Eind oktober 2014 heeft Al-Shabaab de stad Bardhere nog steeds in handen, zegt AMISOM.²⁸⁹ Op 5 november 2014 verdrijven het Somalische leger en ASWJ Al-Shabaab uit het dorp Baay Ciiro.²⁹⁰ Ook op 5 november 2014 vallen Somalische soldaten Al-Shabaab aan, in het dorp Burco, in het district Garbaharey. Ze nemen het dorp over en doden 3 strijders.²⁹¹ Volgens een anonieme bron waarop ACLED zich baseert, bombarderen Keniaanse vliegtuigen op 3 december de dorpen Bur Sagaar Village (18 km ten zuidwesten van Doolow), Qabri Sheekh (35 km ten zuidwesten van Garbahaarey) en afgelegen dorpen nabij Gadoon Dhowe en Tuulo Barwaaqo in het district Beled Hawo. De bombardementen leiden tot de vlucht van burgers. Er is geen informatie over slachtoffers.²⁹² ICG meldt dat Al-Shabaab op 9 december 2014 het dorp Gadoon-dawe opnieuw verovert.²⁹³ Volgens het Somalische leger verovert het op 9 december 2014 het dorp Bulo Haji, aan de rand van het district Belet Hawa, op Al-Shabaab en doodt het drie Al-Shabaabstrijders. Het leger zou vervolgens optrekken naar het dorp Bulo Barwaaqo. Al-Shabaab zelf zegt dat zij het gevecht in Bulo Haji gewonnen hebben.²⁹⁴ Volgens *Sabahi online* valt het Somalische leger, gesteund door AMISOM, op 13 januari 2015 een basis van Al-Shabaab aan in de streek Tarako. Er zouden zware gevechten geweest zijn en 5 personen zouden gedood zijn. Het leger slaagt er niet in grondgebied te veroveren.²⁹⁵ Op 12 maart 2015 zegt het Somalische leger dat het zich klaarmaakt om samen met AMISOM de stad Bardhere aan te vallen.²⁹⁶

In Elwak wordt eind december 2014 een leider van Al-Shabaab, Zakaria Ismail Hersi, opgepakt.²⁹⁷

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft in december 2014 dat rivaliserende clanmilities, waaronder ASWJ, om de macht blijven strijden. Zo bericht *Garowe online* over de arrestatie in Garbaharey, begin augustus 2014, door AMISOM van personen, waaronder overheidsfunctionarissen, op beschuldiging van het aanstoken van dodelijk geweld. Ze zijn betrokken bij geweld tussen het Somalische leger en ASWJ, waarbij op 1 augustus 2014 bij elk van

²⁸¹ Radio Bar-Kulan, 14/07/2014, [url](#); Sabahi online, 14/07/2014, [url](#)

²⁸² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁸³ Sabahi online, 25/07/2014, [url](#)

²⁸⁴ Daily Nation, 25/07/2015, [url](#)

²⁸⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁸⁶ Sabahi online, 22/08/2014, [url](#)

²⁸⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁸⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 32, [url](#)

²⁸⁹ Sabahi online, 28/10/2014, [url](#)

²⁹⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁹¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁹² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

²⁹³ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

²⁹⁴ Sabahi online, 09/12/2015, [url](#)

²⁹⁵ Sabahi online, 14/01/2015, [url](#)

²⁹⁶ Radio Goobjoog, *SNA and AMISOM To Advance on Bardhere Town*, 12/03/2015, [url](#)

²⁹⁷ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

beide partijen een strijder omkomt.²⁹⁸ Zo is volgens RBC Radio de spanning hoog in Beled Hawa nadat clanmilities elkaar beschieten op 5 augustus 2014. Een persoon komt om, minstens twee andere raken gewond. De milities ASWJ en een andere loyaal aan de regionale administratie, controleren verschillende delen van de stad.²⁹⁹

De geraadpleegde bronnen melden meerdere aanslagen en doelgerichte moorden in de regio Gedo in de periode tussen juli 2014 en de redactie van dit document. Op 6 juli 2014 is er een bomaanslag in een restaurant in Beled Hawa. Minstens twee personen komen om en meer dan vijf raken gewond.³⁰⁰ Volgens Shabelle Media Network pakt Al-Shabaab op 12 augustus 2014 in de stad Bardhere 18 personen op die ze beschuldigt te behoren tot een islamitische sekte.³⁰¹ Op 7 november 2014 ontvoeren vermoedelijke strijders van Al-Shabaab nabij Beled Hawo 5 personen, waaronder 3 artsen. Dit gebeurt nabij Belet Hawa.³⁰² Op 6 januari 2015, in de stad Bardhere, executeert Al-Shabaab in het openbaar 4 mannen die het beschuldigt van samenwerking met de Somalische en met buitenlandse regeringen.³⁰³

²⁹⁸ Garowe online, 02/08/2014, [url](#)

²⁹⁹ RBC Radio, 06/08/2014, [url](#)

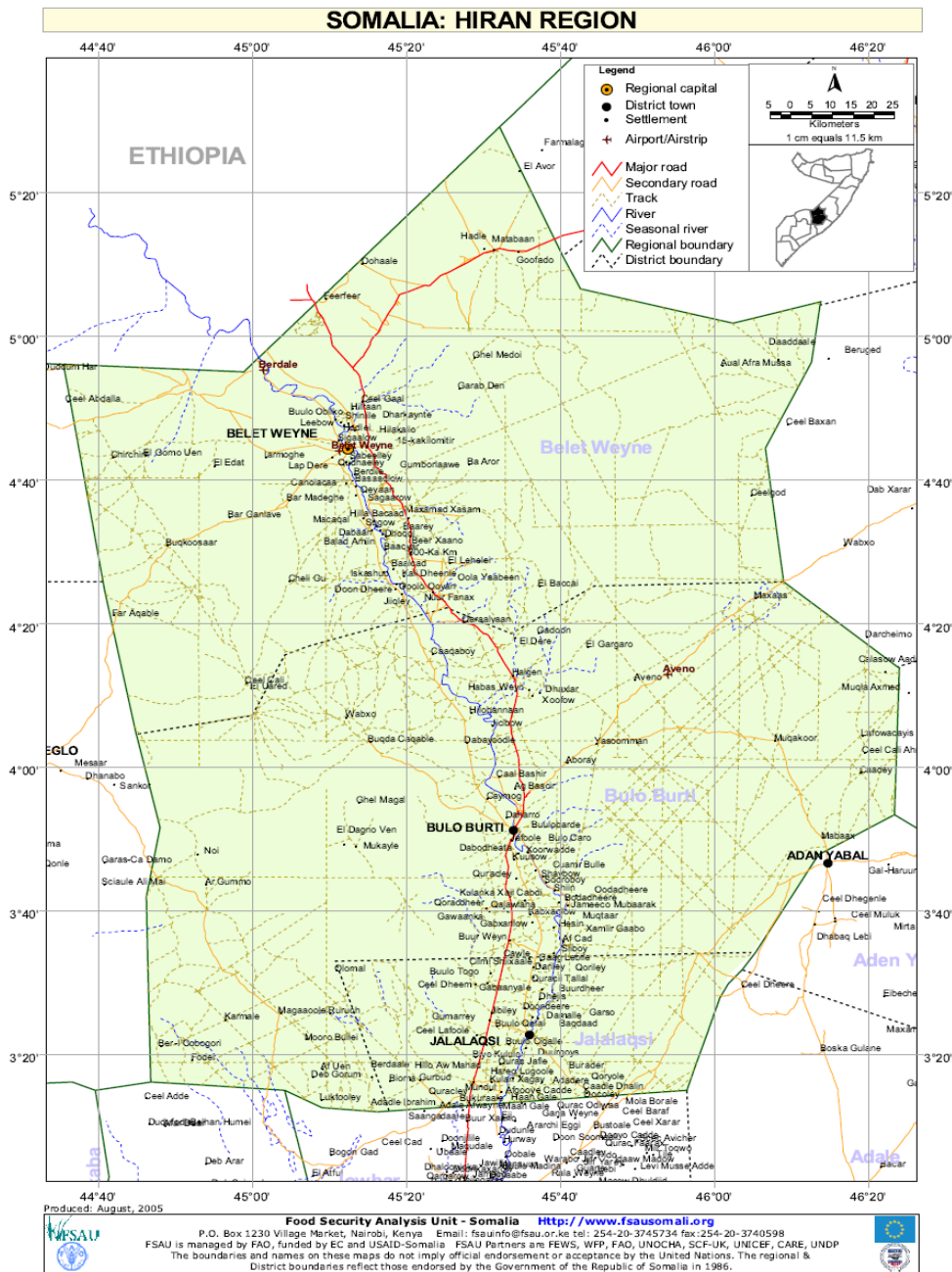
³⁰⁰ Garowe online, 06/07/2014, [url](#)

³⁰¹ Shabelle Media Network, 13/08/2014, [url](#)

³⁰² Sabahi online, 10/11/2014, [url](#)

³⁰³ Sabahi online, 06/01/2015, [url](#)

6.1.5. Regio Hiraan

Regio Hiraan³⁰⁴

In de periode die dit document behandelt, veroveren AMISOM en het Somalische leger grondgebied op Al-Shabaab. Rond 8 augustus 2014 valt Al-Shabaab de basissen van het Somalische leger in Bulo Burde (ook: Bulo Burti, Buuloburde, Bulo Barde) meerdere keren aan. Volgens het Somalische ministerie van Informatie slaagt het Somalische leger erin de aanvallen af te slaan en Al-Shabaab terug te drijven. Bij de gevechten worden er 9 soldaten van AMISOM gedood, 5 Somalische soldaten

³⁰⁴ Food Security and Nutrition Analysis Unit – Somalia (FSNAU), 08/2005, [url](http://www.fsasomali.org)

en 5 of 9 strijders van Al-Shabaab.³⁰⁵ Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken worden daarna nog regelmatig auto's op de wegen rondom Bulo Burde door Al-Shabaab aangevallen.³⁰⁶ Op 14 augustus 2014 wordt Al-Shabaab uit de dorpen Bardere, Berhano en Tarejante verdreven.³⁰⁷ Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, nemen AMISOM en het Somalische leger, zonder gevecht of verzet door Al-Shabaab, op 16 augustus 2014 de dorpen Ceel Cade, Farlibaah, Buq Goosaar, Baadikéen en Abeesale over.³⁰⁸ Op 3 september 2014 verovert AMISOM Jalalaqsi.³⁰⁹ Volgens een lokale bron waarop ACLED zich baseert, neemt AMISOM zonder gevecht op 28 augustus 2014 het dorp Buur Weyn over van Al-Shabaab, dat zich terugtrekt.³¹⁰ Volgens een lokale bron waarnaar ACLED verwijst, nemen AMISOM en het Somalische leger op 13 september 2014 Abooreeyn, Yasooman en Muqakoori in nadat Al-Shabaab zich terugtrekt.³¹¹ Op 23 september 2014 nemen ze op dezelfde manier Baar Ganlave in. Het is een deel van een actie om de weg naar Belet Weyne vrij te maken.³¹² Op 6 november 2014 meldt een lokale bron waarop ACLED zich baseert, opnieuw dat Aboorey door AMISOM en het Somalische leger wordt ingenomen.³¹³ Op 3 januari 2015 meldt een bron nogmaals dat AMISOM en het Somalische leger Yasooman innemen.³¹⁴

Al-Shabaab pleegt mortieraanvallen en *hit-and-run*-aanvallen op een basis van AMISOM en het Somalisch leger of valt een van hun konvooien aan: op 17, 20 en 22 juli en op 8, 10, 12 augustus 2014 in Bulo Burde, op 3 september 2014 in het dorp Garasiyaani, op 8 september 2014 in Buur Weyn, op 30 september 2014 in Beled Weyne, op 1 oktober 2014 in Maaxas, op 19 september 2014 in Hiraan, op 3, 12, 20 oktober 2014 in Beled Weyne, op 8 november 2014 in Jalalaqsi, op 18 november in Maaxas, op 19 november in El Bur, op 2, 6, 20 december 2014 in of nabij Beled Weyne, op 5, 16 december 2014 in Bulo Burde, op 16 en 29 december 2014 nabij Jalalaqsi, op 1 januari 2015 in Buur Weyn, op 3 januari 2015 in Yasooman, op 7 januari 2015 nabij Beled Weyne, op 31 januari 2015 in Beled Weyne en op 16 februari 2015 in Jalalaqsi.

Volgens de VN-secretaris-generaal leidt geweld tussen clans in juli 2014 tot de dood van minstens 6 burgers.³¹⁵ ICG heeft het over meer dan 21 doden in gevechten tussen rivaliserende clanmilities nabij Beled Weyne, tussen 10 en 15 juli 2014.³¹⁶ Volgens ICG vallen er op 21 januari 2015 meer dan 20 doden bij geweld tussen clans in Burdhinle en Hada-Ogle.³¹⁷ ACLED geeft informatie van diverse bronnen weer en vermeldt meerdere gewelddadige confrontaties tussen clanmilities in het dorp Debow of Deefow: op 10 juli 2014 met 6 dodelijke slachtoffers bij een van de milities; op 4 oktober 2014 met 30 dode militieleden, op 20 en 21 januari 2015 met meer dan 20 dode militieleden. Op 6 (of 7) februari 2015 mondt een ruzie over de opbrengst van afpersing aan een illegale controlepost in Beled Weyne uit in geweld tussen clanmilities. Meer dan 24 personen, waaronder burgers, raken gewond en 7 militieleden komen om.³¹⁸

In de regio Hiraan nemen burgers op verschillende momenten de wapens ter hand en vallen Al-Shabaab aan. Op 20 juli 2014 valt een groep burgers in El Adde Al-Shabaab aan en op 22 juli 2014

³⁰⁵ Sabahi online, 11/08/2014, [url](#)

³⁰⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 37, [url](#)

³⁰⁷ Sabahi online, 15/08/2014, [url](#)

³⁰⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³⁰⁹ UN Security Council, 23/01/2015, p. 3, [url](#); African Union Mission in Somalia (AMISOM), 04/09/2014, [url](#)

³¹⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³¹¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³¹² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³¹³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³¹⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³¹⁵ UN Security Council, 25/09/2014, p. 8, [url](#)

³¹⁶ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

³¹⁷ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

³¹⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

doet een clanmilitie hetzelfde. In het dorp Sagalged, nabij Bulo Burde, komt het in juli 2014 tot gevechten tussen Al-Shabaab en lokale burgerwachten ("vigilantes"), nadat de inwoners weigeren om de door Al-Shabaab gevraagde *zakat* te betalen. Volgens het bericht komen er minstens vier strijders om.³¹⁹ Op 4 augustus 2014 gebeurt iets gelijkaardigs in een ander dorp nabij Bulo Burde, op 15 november 2014 in Yasooman, op 17 november in Habiino en in Cunati, van 18 november tot 21 november 2014 in Geeda-Samo met ongeveer 15 doden tot gevolg.³²⁰

In de periode die dit document behandelt, doen er zich ook doelgerichte moorden voor in het district Hiraan. Op 5 januari 2015 opent een gewapende militie die een illegale controlepost bemant het vuur op een voertuig van een lokale ngo. Een ingenieur komt om en twee andere raken gewond.³²¹ Volgens *Hiiraan online* executeert Al-Shabaab op 28 februari 2015 een man die het beschuldigt van hekserij. Honderden inwoners moeten de publieke terechtstelling, voor een vuurpeloton, bijwonen.³²² Op 4 januari 2015 onthoofdt Al-Shabaab in Beledweyne een jongen die het beschuldigt van spionage.³²³ Eveneens op 4 januari 2015 onthoofdt Al-Shabaab een religieus figuur in Luuq Jelow.³²⁴ Op 7 januari 2015 executeert Al-Shabaab in het dorp Buqda Caqable twee jongens die het beschuldigt van spionage. Op 25 januari 2015 onthoofdt het een man in het dorp Buur Weyn. Op 17 februari 2015 schieten gewapende mannen in Beled Weyne een bekende zakenman en zijn lijfwacht dood.³²⁵

³¹⁹ Radio Bar-Kulan, 23/07/2014, [url](#)

³²⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³²¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

³²² Hiiraan online, 28/02/2015, [url](#)

³²³ Sabahi online, *Somalia: Al-Shabaab Beheads Teenage Boy in Beledweyne*, 06/01/2015, [url](#)

³²⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

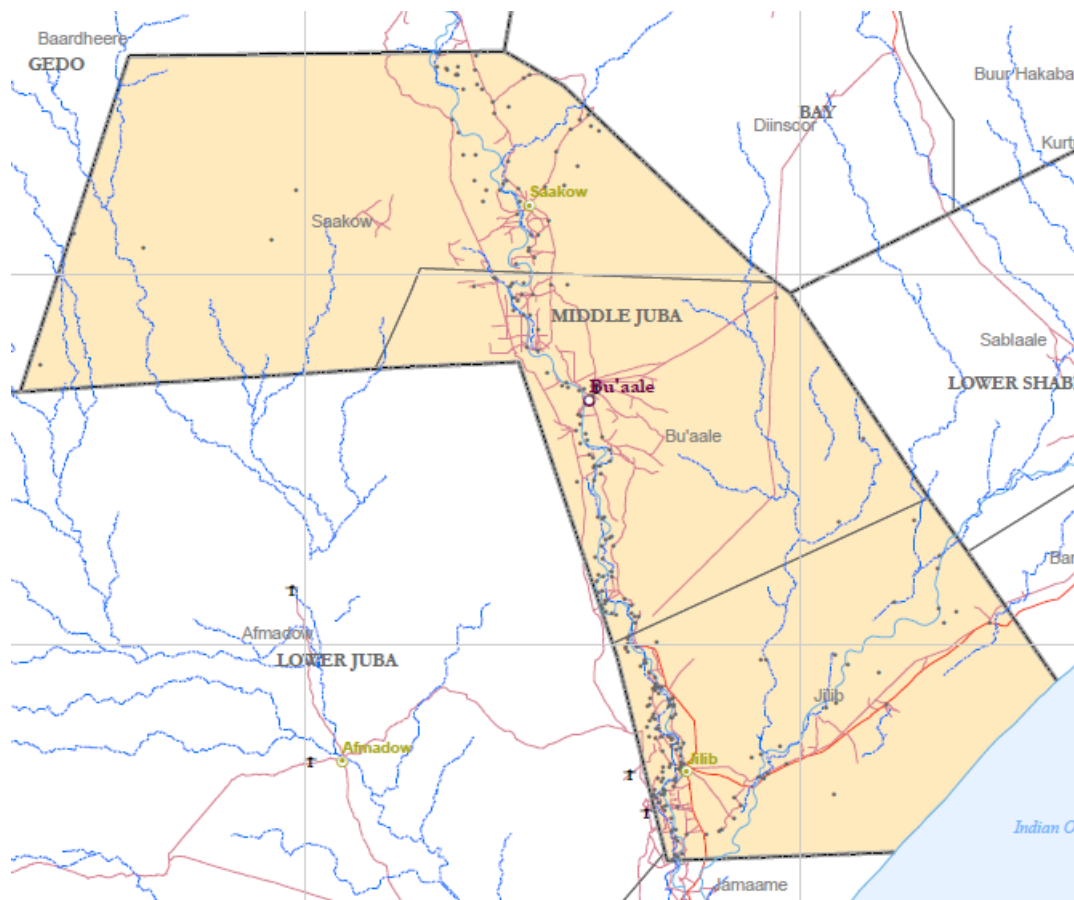
³²⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

6.1.6. Regio's Jubba Hoose en Jubba Dhexe

Regio Jubba Hoose³²⁶

³²⁶ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 24/10/2012, [url](#)

Regio Jubba Dhexe³²⁷

In de periode die dit document behandelt zijn er in Jubba Hoose en Jubba Dhexe meerdere (lucht)aanvallen tegen kampen van Al-Shabaab. Op 9 juli 2014 voert AMISOM een aanval uit op een kamp van Al-Shabaab in Busc Busc, op 115 km van Kismayo.³²⁸ Op 12 september 2014 doodt AMISOM 33 Al-Shabaabstrijders bij een aanval op hun kamp in Lagta Berta nabij Badhadhe, in Jubba Hoose.³²⁹ Op 16, 22 en 24 juli 2014 voert de Keniaanse luchtmacht luchtaanvallen uit rond Jilib, in Jubba Dhexe.³³⁰ Op 7 oktober 2014 voert de Keniaanse luchtmacht opnieuw luchtaanvallen uit in Jilib.³³¹ Op 27 oktober 2014 bombarderen ze een Al-Shabaabkamp in Far Wamo en de volgende dag in Jana Abdalle. Op 22 november 2014 voert de Keniaanse luchtmacht een aanval uit op het dorp Eil Ad. Het doelwit zou Al-Shabaabstrijders zijn, maar enkel nomaden zouden getroffen zijn. Op 24 november 2014 is er een luchtaanval op het dorp Hargeysa Yare, in het district Jilib, en op 25 november 2014 op het dorp Marerey, ook in het district Jilib. Van beide aanvallen is niet geweten of er slachtoffers zijn gevallen. Op 26 en 27 november 2014 zou Hargeysa Yare ook getroffen zijn; op 26 november 2014 zouden daarbij 49 Al-Shabaabstrijders gedood zijn. Bij een luchtaanval op het dorp Makuuni zouden 100 families ontheemd zijn. Bij een luchtaanval op het dorp Jamaame, in het

³²⁷ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 24/10/2012, [url](#)

³²⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³²⁹ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

³³⁰ UN Security Council, 25/09/2014, p. 3, [url](#); International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³³¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

district met dezelfde naam, worden een paar huizen beschadigd. Het dorp is in handen van Al-Shabaab. Op 27 november 2014 voert de Keniaanse luchtmacht ook een aanval uit op het eiland Kudhaa. Op 4 december 2014 bombardeert het Far Waamo en Sunguuni. Op 29 december 2014 voert het Amerikaanse leger een luchtaanval uit op leiders van Al-Shabaab. Vier Al-Shabaabstrijders komen daarbij om, onder hen het doelwit Talil Abdishakur, alias Fuad Shongole, alias Tahlil.³³²

In de periode die dit document behandelt, veroveren AMISOM en Somalische troepen meerdere plaatsen in Jubba Hoose en Jubba Dhexe. Op 30 juli 2014 veroveren troepen van IJA het dorp Abdi-Dhore, ten westen van Kismayo.³³³ De militie van Barre Hirale beweert dat het op 5 augustus 2014 zonder geweld het dorp Sabca Casharaad kon innemen.³³⁴ Op 7 oktober 2014 veroveren AMISOM en ordediensten van IJA de stad Bulagadud, Yonto en Koban.³³⁵ Op 24 oktober 2014 valt Al-Shabaab troepen van IJA aan in het dorp Abdale Birole en een zwaar gevecht breekt uit dat de hele dag duurt. Volgens de informatie komen minstens 10 manschappen van IJA om. Volgens een andere bron verloopt de overname zonder geweld.³³⁶ Op 25 oktober 2014 slaagt IJA erin om, na een gevecht met Al-Shabaabstrijders, het dorp Koday in te nemen.³³⁷ In november 2014 herovert Al-Shabaab het eilandje Kudhaa, dat twee weken eerder door IJA is veroverd. Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken doden ze daarbij 40 militairen van de IJA en komen ook 31 Al-Shabaabstrijders om. Bovendien executeert Al-Shabaab 9 militairen van IJA en 8 burgers die ze beschuldigen van samenwerking met de autoriteiten. Op 10 november 2014 verlaten ze het eiland weer en op 13 november keren ze even terug, ontvoeren 20 mensen en onthoofden er 2.³³⁸ Op 29 december 2014 slaagt Al-Shabaab erin het dorp Yontoy opnieuw over te nemen nadat IJA het verlaten heeft. Al-Shabaab werpt ook een blokkade op op de weg Bulla Gudud-Kismayo.³³⁹ Eind januari 2015 heroveren AMISOM en het Somalische leger, na hevige gevechten, de gebieden Jana Abdalle en Far Waamo. De exacte datum en of er slachtoffers zijn, is niet gekend.³⁴⁰

In de periode die dit document behandelt zijn er in Jubba Hoose en Jubba Dhexe meermaals gewapende confrontaties tussen verschillende milities of tussen milities (Al-Shabaab of andere) en troepen van IJA of AMISOM. Op 23 juli 2014 voert ofwel Al-Shabaab ofwel de militie van Barre Hirale een hit-and-run-aanval uit op troepen van IJA. De aanvallers gebruiken zware wapens en raketlanceerders. Vier soldaten raken gewond.³⁴¹ Op 1 augustus 2014 is er een gevecht tussen soldaten van IJA, van de subclan Awramale subclan, en Al-Shabaab, op 20 km van Kismayo. Vier Al-Shabaabstrijders komen om.³⁴² Op 5 augustus 2014 is er een gewapende confrontatie tussen milities van IJA en milities van Barre Hirale, in Gobweyn, op 10 km van Kismayo.³⁴³ Op 31 juli 2014 zijn er gewapende confrontaties tussen ordediensten van IJA en Al-Shabaab. Volgens IJA komen tien strijders van Al-Shabaab om.³⁴⁴ Op 1 oktober 2014 is er een gevecht tussen soldaten van IJA en strijders van Al-Shabaab in de wijk Gulwade in Kismayo. Er vallen 5 doden.³⁴⁵ Op 1 en 28 januari en op 2 februari 2015 is er een gevecht tussen Al-Shabaab en AMISOM in Yoontoy Yarey. Het aantal slachtoffers is niet gekend. Op 6 januari 2015 lanceert Al-Shabaab een hit-and-run-aanval op een konvooi van AMISOM nabij het dorp Tabta. Op 11 en op 26 januari 2015 voert Al-Shabaab een hit-

³³² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³³³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³³⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³³⁵ UN Security Council, 23/01/2015, p. 4, [url](#); RBC Radio, 06/10/2014, [url](#); Garowe online, 06/10/2014, [url](#)

³³⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³³⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³³⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 32, [url](#)

³³⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³⁴⁰ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

³⁴¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³⁴² Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³⁴³ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

³⁴⁴ Radio Bar-Kulan, 31/07/2014 [url](#)

³⁴⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

and-run-aanval uit op een positie van het Somalische leger in het dorp Janaale.³⁴⁶ Op 27 januari 2015 komen vijf personen om in gevechten tussen Keniaanse soldaten en Al-Shabaab in Yontoy, Jubba Hoose.³⁴⁷ Op 6 december 2014 komen zes soldaten om nabij Kismayo, in een gevecht met Al-Shabaab.³⁴⁸ Op 14 en op 19 februari 2015 lanceert Al-Shabaab een hit-and-run-aanval op AMISOM en troepen van IJA aan de rand van Afmadow.³⁴⁹

In de periode die dit document behandelt zijn er meerdere aanslagen en doelgerichte moorden. In de wijk Alanley in Kismayo, op 19 juli 2014, blaast een zelfmoordterrorist zich op in de woning van een politicus. De politicus overleeft, maar één van zijn kinderen, zijn schoonmoeder en drie lijfwachten komen om. Hij beschuldigt Al-Shabaab.³⁵⁰ Op 30 juli 2014 schieten Al-Shabaabstrijders de eigenares van een theehuis dood in het dorp Baghdad, in het district Badhaade. Op 13 augustus 2014 executeren Al-Shabaabstrijders twee burgers na beschuldiging van spionage.³⁵¹ Op 21 augustus 2014 viseert een ontploffing van een landmijn een voertuig van het Rode Kruis. Twee inzittenden raken gewond.³⁵² Op 27 augustus 2014 pakt Al-Shabaab drie herders op die *zakat* weigeren te betalen. Een van hen wordt later vrijgelaten, van de twee andere is er geen spoor. Op 19 september 2014 beschiet Al-Shabaab twee avonden na elkaar de luchthaven van Kismayo, waar ook een basis van AMISOM gevestigd is. Er is geen bericht over slachtoffers. Op 20 september 2014 is een konvooi van AMISOM het doelwit van een aanval met een RCIED, in de wijk Shaqaalaha in Kismayo. Volgens Keydmedia en overgenomen door ACLED vallen diezelfde dag vijf burgerdoden bij de ontploffing van een bembom gericht tegen AMISOM, in de wijk Alanley. Op 22 en 23 september valt Al-Shabaab AMISOM aan in het district Badhaadhe. Op 1 oktober 2014 is in Kismayo opnieuw een konvooi van AMISOM het doelwit van een RCIED. Twee soldaten en twee burgers raken gewond. In de dorpen Gobweyne en Lugloow is op 6 oktober een konvooi van AMISOM het doelwit.³⁵³ Op 24 oktober 2014 komen een functionaris van Ras Kamboni en zijn lijfwacht om bij een ontploffing in een moskee. Onbekende aanvallers gooien een handgranaat naar een woning in Kismayo waar clanoudsten een vergadering hebben. Vier personen raken gewond. Volgens een bron van 1 november 2014 onthoofdt Al-Shabaab in het dorp Abdale Biroole twee personen die het beschuldigt van spionage. Op 10 november 2014 rijden twee voertuigen van AMISOM op landmijnen in de wijken Fanoole en Guul Wade. Op 11 november 2014 gooien vermoedelijke Al-Shabaabstrijders handgranaten in een gebouw van de stadsadministratie in Kismayo. De granaten verwonden vijf gemeentefunctionarissen.³⁵⁴ Op 30 november 2014 executeert Al-Shabaab in Jilib een vrouw die het beschuldigt van spionage. Op 23 december 2014 beschieten onbekenden in een hotel in Kismayo een lokale overheidsfunctionaris. Hijzelf en twee van zijn lijfwachten raken gewond. Een konvooi van troepen van IJA wordt geraakt door een IED op 25 december. Twee soldaten komen om, drie andere raken gewond. Op 10 januari 2015 komen twee personen om bij een aanval met een IED in Kismayo.³⁵⁵

³⁴⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

³⁴⁷ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

³⁴⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³⁴⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

³⁵⁰ Africa Review, 19/07/2014, [url](#)

³⁵¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

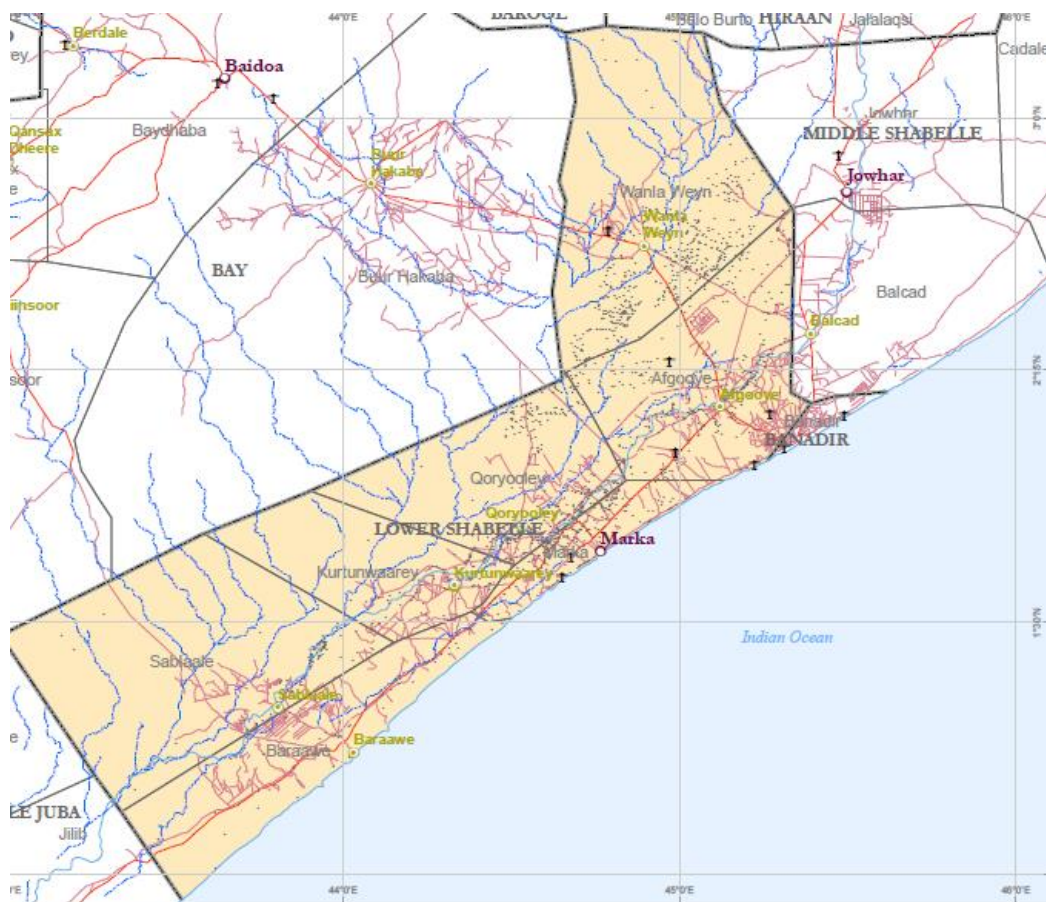
³⁵² Radio Goobjoog, 21/08/2014, [url](#)

³⁵³ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

³⁵⁴ Garowe online, 11/11/2014, [url](#)

³⁵⁵ International Crisis Group (ICG), 02/02/2015, [url](#)

6.1.7. Regio's Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe

Regio's Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe³⁵⁶

In de periode sinds juli 2014 zijn er enkele luchtaanvallen in de regio. Op 1 september 2014 doden Amerikaanse drones de leider van Al-Shabaab, Ahmed Godane. Op 16 februari 2015 bombarderen, vermoedelijk, Amerikaanse gevechtsvliegtuigen of drones een basis van Al-Shabaab in het district Marka. Volgens de gouverneur van Shabelle Hoose doodt de aanval 20 strijders.³⁵⁷

In de periode die dit document behandelt, veroveren AMISOM en het Somalische leger in Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe meerdere plaatsen. In Shabelle Hoose nemen ze op 18 augustus 2014 de dorpen Farhaane, Ay Aarta en Bandar in het district Qoryooley, in. Op 30 augustus 2014 veroveren AMISOM en het Somalische leger de stad Bulo Marer in het district Marka. Op 31 augustus 2014 nemen AMISOM en het Somalische leger de stad Kurtunwaarey in, zonder gevecht. Al-Shabaab trekt zich voor de inname terug. Op 1 oktober 2014 nemen ze de dorpen Mariin-Gubaay en Abaq Talaal,

³⁵⁶ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 24/10/2012, [url](#)

³⁵⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#)

in het district Barawe in, zonder gevecht. Op 5 oktober 2014 veroveren ze de belangrijke havenstad en Al-Shabaabbolwerk Barawe.³⁵⁸

In de regio Shabelle Dhexe nemen ze op 31 augustus 2014 zonder gevecht de dorpen Dhiingaras, Kiliga-Shiinaha, op ongeveer 30 km ten noorden van Afgoye, en Fiidow in. Deze dorpen liggen alle drie in het district Jowhar. Op 12 september 2014 nemen AMISOM en het Somalische leger na zware gevechten de plaats Dinlaabe in, een basis van Al-Shabaab in het district Jowhar. Op 30 september en 1 oktober 2014 nemen AMISOM en het Somalische leger de dorpen Raga Ceele en Adale in het district Balcad in, zonder gevecht.³⁵⁹ Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft op december 2014 dat Al-Shabaab eind november 2014 nog wel delen van het platteland in Shabelle Hoose, Jubba Hoose en Dhexe, en aan de grens met Kenia en Ethiopië controleert.³⁶⁰

In deze periode zijn er ook meerdere aanvallen, onder meer hit-and-run-aanvallen, van Al-Shabaab tegen basissen en posities van AMISOM en het Somalische leger op verschillende plaatsen in Shabelle Hoose en Shabelle Dhexe. Daarnaast pleegt Al-Shabaab aanslagen tegen konvoien, manschappen of voertuigen van AMISOM en het Somalische leger. Zo is, op 31 oktober 2014, een groep soldaten van het Somalische leger het doelwit van een aanval met RCIED in een theehuis in Barawe. Twee soldaten komen daarbij om en een andere raakt gewond.³⁶¹ Op 23 februari 2015 is een theehuis in het dorp Muuri het doelwit van een aanslag met een IED. Een groep soldaten is op dat moment in de buurt, enkele van hen zouden overleden zijn. De eigenaar van het theehuis komt volgens het bericht ook om.

Gevechten tussen clans doen zich in deze periode ook nog voor. Op 28 januari 2015 sluiten clanoudsten van de clans Biyamal en Habar Gidir een vredesakkoord om het aanslepende conflict te beëindigen. Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken is in november 2013 door clanrivaliteiten een explosieve situatie ontstaan in de gebieden rond de steden Afgoye en Marka. Er worden al eerder vredesovereenkomsten gesloten maar de gevechten laaien telkens weer op, ook in oktober 2014 nog. Nog volgens het ambtsbericht wordt vooral de stad Marka getroffen.³⁶²

In de periode die dit document behandelt, zijn er ook doelgerichte moorden. Op 29 september 2014 executeert Al-Shabaab in het openbaar vier personen die het beschuldigt van spionage.³⁶³ Op 5 januari 2015 executeert Al-Shabaab in het dorp Gamboole in het openbaar een soldaat van het Somalische leger.³⁶⁴ Op 6 januari 2015 gooien onbekenden een handgranaat naar het politiekantoor van Marka. Op 7 januari 2015 valt Al-Shabaab een basis van het Somalische leger aan in Gol-Weyn, op 21 km van Marka. Op 13 januari 2015 doden onbekende gewapende mannen een belastinginnehmer in Afgoye. Een website van Al-Shabaab meldt op 15 januari 2015 dat ze in Lower Shabelle een soldaat hebben geëxecuteerd.³⁶⁵ Op 19 januari 2015 worden de burgemeester van Afgoye en twee andere personen het slachtoffer van een aanval met een RCIED. Al-Shabaab eist de verantwoordelijkheid op.³⁶⁶ Op 8 februari 2015 schieten onbekende gewapende mannen in een

³⁵⁸ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#); UN Security Council, 23/01/2015, p. 12, [url](#); UN Security Council, 25/09/2014, p. 3, [url](#)

³⁵⁹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#); UN Security Council, 23/01/2015, p. 12, [url](#); UN Security Council, 25/09/2014, p. 3, [url](#)

³⁶⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 16, [url](#)

³⁶¹ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), s.d., [url](#); Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

³⁶² Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, pp. 35-36, [url](#); Shabelle Media Network, 31/07/2014, [url](#); Sabahi online, 30/01/2015, [url](#)

³⁶³ UN Security Council, 23/01/2015, p. 10, [url](#)

³⁶⁴ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

³⁶⁵ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

³⁶⁶ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

restaurant in Afgoye een voormalige overheidsfunctionaris dood. Op 20 februari 2015 schieten onbekende gewapende mannen op een tolk van AMISOM en verwonden hem. Op 26 februari 2015 vindt men in Buulo Sheekh, op 5 km van Qoryooley, de lijken van vier mannen, die om ongekende reden zouden gedood zijn door de militie Saalax.³⁶⁷

³⁶⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), 07/03/2015, [url](#)

7. Verplaatsingen van de bevolking

7.1. Vluchtelingen

In februari 2015 telt UNHCR 970.763 geregistreerde Somalische vluchtelingen in de regio, vooral in Kenia, Yemen, Ethiopië, Eritrea, Djibouti en Oeganda. In januari en februari 2015 hebben volgens de gegevens van UNHCR 2.216 nieuwe personen hun toevlucht gezocht in de regio.³⁶⁸

Spontane verplaatsingen van Somalische vluchtelingen uit Kenia en Ethiopië zijn er ook nog altijd. In januari 2015 zijn er 1.455 personen die dergelijke verplaatsing maken.³⁶⁹

Begin januari 2015 schrijft *Sabahi online* dat volgens UNHCR in december 2014 1.000 Somaliërs terugkeren via het vrijwillige terugkeerprogramma van UNHCR. Het gaat om een pilootproject dat op 8 december 2014 van start is gegaan en dat een gevolg is van de overeenkomst uit 2013 tussen Somalië, Kenia en UNHCR.³⁷⁰ In januari 2015 registreert UNHCR de terugkeer van 789 personen die gebruik maken van dit programma. Van hen keren 583 personen terug naar Kismayo, 187 naar Baidoa en 19 naar Luuq.³⁷¹

In oktober 2014 roept Amnesty International de Nederlandse autoriteiten op om geen Somaliërs meer gedwongen terug te sturen, en zeker niet naar gebied dat door Al-Shabaab wordt gecontroleerd.³⁷² In haar rapport van juni 2014 schrijft UNHCR dat sinds december 2013 meer dan 34.000 Somaliërs uit verschillende landen gedwongen zijn teruggekeerd. In 2014 voert Saudi-Arabië een grootschalige campagne van gedwongen terugkeer uit.³⁷³ In de periode tot 27 mei 2014 registreert IOM 33.605 gedwongen terugkeerders. Vanuit Kenia worden volgens IOM 272 Somaliërs gedwongen teruggestuurd.³⁷⁴ Human Rights Watch (HRW) stelt in een bericht van 27 mei 2014 dat sinds de start van de veiligheids campagne begin april, Kenia 359 Somaliërs onder dwang heeft teruggestuurd. De betrokkenen hebben geen mogelijkheid om in beroep te gaan. In meer dan 90 gevallen verwittigt de Keniaanse overheid UNHCR niet.³⁷⁵

Een groot deel van de gedwongen teruggekeerden zijn in Mogadishu in een met IDP vergelijkbare situatie terechtgekomen. Een deel van de gedwongen teruggekeerden zijn erkende vluchtelingen of asielzoekers en hun gedwongen terugkeer komt dus volgens UNHCR neer op *refoulement*. UNHCR stelt dat:

“Under the present circumstances, UNHCR urges States to refrain from forcibly returning any persons to areas of Southern and Central Somalia that are affected by military action and/or ensuing displacement, remain fragile and insecure after recent military action, or remain under control of non-State groups.”³⁷⁶

Kenia heeft eerder al gedwongen terugkeer van Somaliërs uitgevoerd. Zo hebben de Keniaanse autoriteiten vluchtelingen onder druk gezet om het land te verlaten en heeft de politie anderen lastiggevallen. De onveiligheid in de Keniaanse vluchtelingenkampen van Dadaab zet ook sommigen aan om te vluchten. De meeste vluchtelingen die van Kenia komen en die zich in Mogadishu

³⁶⁸ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 03/03/2015, [url](#)

³⁶⁹ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 03/03/2015, [url](#)

³⁷⁰ Sabahi online, 09/01/2015, [url](#)

³⁷¹ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 03/03/2015, [url](#)

³⁷² Amnesty International (AI), 23/10/2014, [url](#)

³⁷³ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

³⁷⁴ International Organization for Migration (IOM), 27/05/2014, [url](#)

³⁷⁵ Human Rights Watch (HRW), 23/05/2014, [url](#)

³⁷⁶ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

vestigen, gaan met families samenwonen of gaan naar kampen voor ontheemde personen, waaronder het kamp Zona K (district Hodan). Verschillende artikels maken eveneens melding van vluchtelingen die hun woning opnieuw in bezit nemen.³⁷⁷ Volgens een artikel in *The Guardian* swingen de huurprijzen de pan uit. Deze prijzen zouden sinds 2009 meer dan vertienvoudigd zijn.³⁷⁸ In mei 2013 zegt Peter Klansoe, algemeen en regionaal directeur voor de Hoorn van Afrika en Jemen bij de Danish Refugee Council (DRC), dat er relatief weinig Somalische vluchtelingen van Kenia zijn teruggekeerd: van de 450.000 vluchtelingen die zich momenteel in Kenia bevinden, zijn er slechts tussen de 20.000 en 30.000 teruggekeerd, waaronder sommigen onder druk van de autoriteiten.³⁷⁹

Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken worden de meeste terugkeerders als dusdanig herkend en kan bekend raken dat iemand is teruggekeerd. Daardoor lopen ze volgens het ministerie het risico door Al-Shabaab te worden beschuldigd van verraad of spionage en mijden ze het gebied dat onder controle staat van Al-Shabaab.³⁸⁰

Op 15 december 2014 lanceert de Somalische overheid het National Agency for Refugees, dat een oplossing moet zoeken voor ontheemden en vluchtelingen.³⁸¹

³⁷⁷ Zie Integrated Regional Information Networks (IRIN), 24/07/2012, [url](#); Sabahi (Jibril D.), 04/07/2013, [url](#)

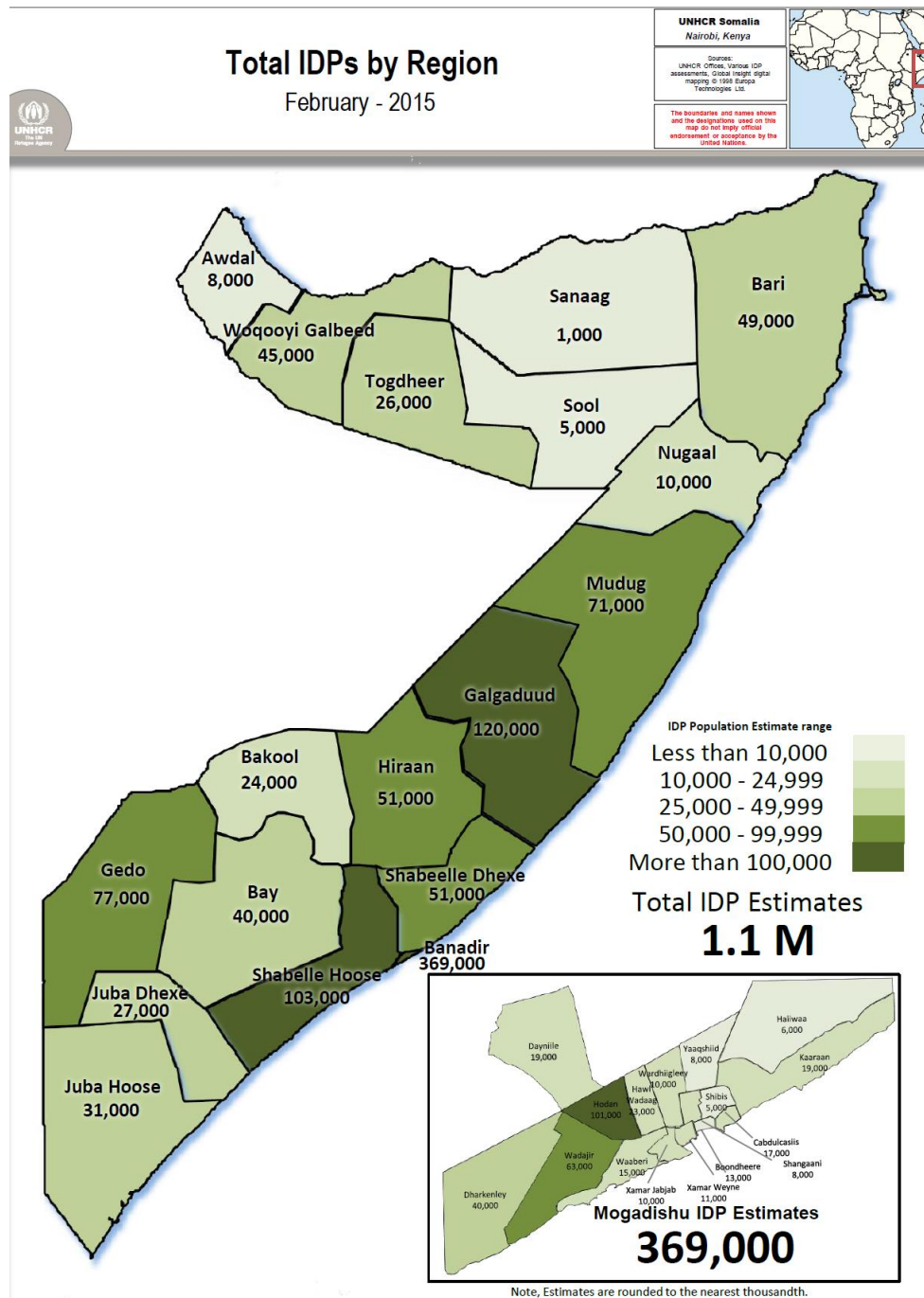
³⁷⁸ The Guardian (Ali L.), 11/01/2013, [url](#)

³⁷⁹ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

³⁸⁰ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p.72, [url](#)

³⁸¹ Sabahi online, 15/12/2014, [url](#); Goobjoog, 14/12/2014, [url](#)

7.2. IDP's

Aantal IDP's per regio³⁸²

IDP's worden tot de kwetsbaarste bevolkingsgroep in Somalië gerekend.³⁸³ Een groot deel van de personen die dringende humanitaire hulp nodig hebben (zie 8.3. Dagelijks leven en humanitaire situatie) zijn IDP's. Volgens cijfers van OCHA van januari 2015 is 76 % van de personen die

³⁸² UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 03/03/2015, [url](#)

³⁸³ Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

voedselonzekeer zijn IDP.³⁸⁴ Volgens de cijfers van april 2014 van het UNHCR zijn er meer dan 1,1 miljoen IDP's in Somalië, in februari 2015 is dat aantal nog steeds hetzelfde.³⁸⁵ Mensenrechtenorganisaties hebben meermaals rapporten geschreven over de slechte leefomstandigheden in de kampen en de ernstige mensenrechtenschendingen, waaronder fysieke mishandelingen, beperkingen op de vrijheid van beweging en de toegang tot voedsel en huisvesting, en verschillende vormen van discriminatie op basis van de clan waar men deel van uitmaakt. Er is ook het voortdurende risico op uitzetting.³⁸⁶ In januari 2015 nog schrijft UNHCR over de gedwongen uitzetting door de *gatekeepers* van het kamp van 30 gezinnen in een kamp voor IDP's in Bureyle in het district Luuq (regio Gedo).³⁸⁷ HRW heeft in 2013 op basis van gesprekken met 70 ontheemde personen beschreven hoe de strijdkrachten van de regering, de milities die hun bondgenoten zijn en bepaalde particulieren, met name kampleiders met de bijnaam de *gatekeepers* deze kwetsbare gemeenschap aanpakken. De verkrachtingen en de seksuele agressie ten aanzien van ontheemde vrouwen en meisjes, ook door soldaten van de regering en van de milities, vormen een enorm probleem in de niet-beschermde omgeving van de kampen, heeft HRW kunnen vaststellen. Tal van slachtoffers van seksueel geweld lichten de autoriteiten hierover niet in, uit angst voor represailles door hun aanvallers en de maatschappelijke stigmatisering die samenhangt met verkrachting, en omdat ze zeer weinig vertrouwen hebben in de werking van het gerecht. De *gatekeepers* en de militieleden die de kampen controleren hebben ook voedselhulp gestolen die bestemd was voor de hongerlijdende inwoners van het kamp. Bovendien hebben de *gatekeepers* de inwoners van het kamp soms verhinderd om te vertrekken om meer humanitaire hulp aan te trekken, die ze vervolgens verduisteren.³⁸⁸

Het militaire offensief sinds begin maart 2014 leidt er volgens het UNHCR toe dat tussen maart en juni 2014 73.000 personen in eigen land ontheemd worden.³⁸⁹ Het tweede militaire offensief, Operation Indian Ocean, gestart op 25 augustus 2014, zorgt volgens UNHCR voor meer dan 7.000 nieuwe ontheemden.³⁹⁰ Van de 22.000 IDP's die er in maart 2014 binnen Somalië zijn bijgekomen, zijn de meesten naar de regio's Benadir, Shabelle Hoose, Bakool, Bay en Jubba Hoose getrokken.³⁹¹ Cedoca vond in de geraadpleegde bronnen geen recentere informatie over de bestemming van IDP's.

UNHCR heeft samen met de Somalische federale overheid een programma opgezet om IDP's te helpen bij hun terugkeer of integratie in hun nieuwe woonplaats. In 2013 staat UNHCR op die manier 11.000 gezinnen bij, voor 2014 ligt de doelstelling op 15.000 gezinnen. De belangrijkste gebieden voor terugkeer zijn Bay, Shabelle Hoose, Gedo, Shabelle Dhexe en Hiraan. In totaal keren in 2013 ongeveer 14.000 IDP's terug naar hun oorspronkelijke woonplaats en in 2014 zijn er dat tot april 9.070.³⁹² UNHCR meldt dat het in oktober en november 2014 12.500 IDP's bijstaat die vrijwillig terugkeren naar hun regio van herkomst.³⁹³ Verder geeft UNHCR in januari 2015 bijstand op vlak

³⁸⁴ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 19/02/2015, [url](#)

³⁸⁵ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 04/2014, [url](#); UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 20/05/2014, [url](#); UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Total IDPs by region. February 2015*, 03/03/2015, [url](#)

³⁸⁶ Human Rights Watch (HRW), 29/03/2013, [url](#), Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#); Refugees International (Yarnell M.), 8/11/2013, [url](#); Warner G., 14/05/2010, [url](#)

³⁸⁷ United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 03/03/2015, [url](#)

³⁸⁸ Human Rights Watch (HRW), 27/03/2013, [url](#)

³⁸⁹ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

³⁹⁰ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 31/10/2014, [url](#)

³⁹¹ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 04/2014, [url](#)

³⁹² UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 04/2014, [url](#)

³⁹³ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 22/12/2014, [url](#)

van terugkeer en van herintegratie aan 61 gezinnen. Het zijn voormalige IDP's die vanuit Somaliland terugkeerden naar Baidoa in de regio Bay.³⁹⁴

³⁹⁴ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 03/03/2015, [url](#)

8. Impact van het geweld op het dagelijkse leven

8.1. Handhaven van de veiligheid

Het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken wijst erop dat de Somalische president vanaf juli 2014 een aantal maatregelen neemt om de veiligheid te verhogen. Zo zet hij andere mensen aan het hoofd van de nationale veiligheidsdienst en de politie en benoemt hij een nieuwe minister voor Nationale Veiligheid. In Mogadishu voeren AMISOM en SNA meerdere huiszoekingen uit en starten ze een ontwapeningscampagne.³⁹⁵ De VN-secretaris-generaal schrijft dat AMISOM en de Somalische ordediensten in september en oktober 2014 ook in Baidoa en Kismayo dergelijke "security operations" uitvoeren.³⁹⁶

Zoals eerder vermeld (zie 3.2.1) zeggen verschillende bronnen dat het aanhoudende gebrek aan discipline van de Somalische strijdkrachten en veiligheidsorganen problematisch is.

AI stelt dat de Somalische strijdkrachten een extreem beperkte capaciteit hebben en dat ze enorm steunen op AMISOM. Deze lacunes, samen met hun gebrek aan discipline, maken hen onbekwaam om de bescherming en de veiligheid van de burgers te verzekeren. De organisatie schrijft dat

"Les civils sont confrontés en permanence à l'insécurité car ils risquent à tout moment d'être victimes de graves atteintes aux droits humains, parmi lesquelles figurent les violences, les viols et les homicides ciblés ou commis sans discernement, ainsi que le chantage. Bien qu'il soit difficile d'identifier les responsables des attaques dans tous les cas, on estime que toutes les parties au conflit, y compris les Forces armées nationales somaliennes et les milices alliées, ainsi qu'Al-Shabaab, mènent ces attaques. L'AMISOM et l'armée éthiopienne sont également responsables d'attaques qui ont tué et blessé des civils, parfois à la suite de violations du droit international humanitaire."³⁹⁷

Nog steeds volgens AI:

"Même si les civils vivant dans ces zones risquent moins de subir certains types d'atteintes aux droits humains (tels que les exécutions sommaires et les châtiments cruels) que dans les zones contrôlées par Al Shabab, ils sont néanmoins confrontés au chantage, au harcèlement et à la violence, notamment sexuelle. Certains considèrent que la situation sécuritaire a empiré depuis que les autorités ont repris le contrôle."³⁹⁸

In een rapport van mei 2014 over militaire rechtbanken, schrijft HRW dat veel mensen, zowel burgers als leden van veiligheidsdiensten, willekeurig worden gearresteerd door de politie of door de Somalische geheime dienst, de National Intelligence and Security Agency (NISA). Dit gebeurt vaak tijdens grootschalige "sweeps" waarbij tientallen personen op basis van beperkte bewijzen worden opgepakt. Deze personen worden vaak beschuldigd van lidmaatschap van Al-Shabaab. HRW schrijft dat een rechter in december 2013 verklaarde dat "At present such an arrest could happen to anyone."³⁹⁹

Meerdere bronnen hebben het over de infiltratie door Al-Shabaab in de politie en andere veiligheidsdiensten. In een artikel van 7 juli 2014 schrijft Ken Menkhaus "[...] al-Shabaab's

³⁹⁵ RBC Radio, 15/08/2014, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, [url](#); Dalsan Radio, 01/10/2014, [url](#)

³⁹⁶ UN Security Council, 23/01/2015, p. 3, [url](#)

³⁹⁷ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

³⁹⁸ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

³⁹⁹ Human Rights Watch (HRW), 05/2014, [url](#)

infiltration into the Somali police force reduces local trust in any partnership with the police, and adds to the risk of retaliation against anyone engaging in community policing.”⁴⁰⁰ Amnesty International schrijft dat de veiligheidsdiensten ook door andere groepen, zoals criminele, radicale en rebellengroepen, geïnfiltrerd zijn.⁴⁰¹ De UN Monitoring Group schrijft in haar rapport van oktober 2014 dat algemeen geweten is dat Al-Shabaab het Somalische leger geïnfiltrerd heeft. Daarnaast zijn er volgens de Monitoring Group sterke aanwijzingen dat Al-Shabaab ook de hoogste echelons van de federale regering heeft geïnfiltrerd, tot in de kringen rond de president.⁴⁰²

Alle partijen bij het conflict zijn verantwoordelijk voor ernstige mensenrechtenschendingen en aanvallen op burgers zegt AI in een rapport van februari 2014. Het verwijst naar AMISOM, Ethiopische en Keniaanse strijdkrachten, eveneens verantwoordelijk voor de dood en verwonding van burgers, onder meer als resultaat van schendingen van het internationaal humanitair recht.⁴⁰³ AMISOM en de Commission sur la situation en Somalie, van de AU, hebben in mei 2013 een strategie goedgekeurd voor de bescherming van de burgerbevolking door AMISOM.⁴⁰⁴

AI schrijft dat de straffeloosheid aanhoudt en bijna absoluut is voor de vele schendingen van de mensenrechten die sinds verschillende decennia in Somalië worden begaan en waaronder internationaalrechtelijke misdaden. De daders kunnen schendingen van de mensenrechten blijven begaan zonder enige gevolgen te ondergaan en anderen, die zien dat ze niet hoeven te vrezen dat ze veroordeeld gaan worden, worden aangemoedigd om ook schendingen te begaan.⁴⁰⁵

De doodstraf wordt door de Somalische overheid minstens dertien keer uitgevoerd in 2014. Zowel in de eerste helft van 2014 als in juli en augustus zijn volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken de terdoodveroordeelden telkens Al-Shabaabstrijders. In de tweede helft van het jaar worden er ook soldaten van het Somalische leger geëxecuteerd, omwille van overvallen, moorden en verkrachtingen.⁴⁰⁶

8.2. Situatie van vrouwen en kinderen

In november 2014 schrijft UNICEF dat de mix van aanhoudend conflict, onveiligheid, droogte en overstroming, stijgende voedselprijzen en een gebrek aan basisvoorzieningen en beperkte toegang, een aanhoudend negatief effect hebben op kinderen en families.⁴⁰⁷ UNOCHA schrijft in zijn *Humanitarian Bulletin* van januari 2014: “There is no protective environment for vulnerable people particularly women, girls and children.”⁴⁰⁸

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft in zijn rapport over de situatie in 2013 dat de rechten van kinderen nog steeds ernstig worden geschonden: ze worden vermoord, verkracht, verminkt en gerekruteerd door gewapende groepen.⁴⁰⁹

Volgens informatie van de secretaris-generaal van de VN zijn in de periode tussen 16 februari 2014 en 31 augustus 2014 221 zware inbreuken tegen kinderen gerapporteerd. In zijn rapport van maart 2014 heeft hij het over 386 zware inbreuken in november en december 2013. Iets meer dan de helft daarvan zijn gepleegd door Al-Shabaab. Het leger en de gelieerde milities zijn in 31 % van de

⁴⁰⁰ Global Observatory (Menkhaus K.), 07/07/2014, [url](#)

⁴⁰¹ Amnesty International (AI), 04/03/2014, [url](#)

⁴⁰² UN Security Council, 15/10/2014, p. 64, [url](#)

⁴⁰³ Amnesty International (AI), 19/02/2014, [url](#)

⁴⁰⁴ Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), 13/06/2013, [url](#)

⁴⁰⁵ Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#)

⁴⁰⁶ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 57, [url](#)

⁴⁰⁷ UNICEF, 30/11/2014, [url](#)

⁴⁰⁸ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), 19/02/2014, [url](#)

⁴⁰⁹ United States Department of State (USDOS), 27/02/2014, [url](#)

gevallen verantwoordelijk. Zij zijn ook de belangrijkste verantwoordelijken voor ontvoeringen. In het rapport *Children and armed conflict* van mei 2014 schrijft de secretaris-generaal van de Verenigde Naties dat de VN de rekrutering van 1.293 kinderen registreert, waarvan 908 door Al-Shabaab, 209 door SNA en hun milities, en 111 door ASWJ.⁴¹⁰ Voor de periode van februari tot april 2014 gaan de meeste meldingen over rekrutering en tewerkstelling door ordediensten verbonden aan het leger en milities, de politie en Al-Shabaab, seksueel geweld en willekeurige arrestatie en detentie.⁴¹¹ Ook Human Rights Watch meldt in zijn jaarrapporten van 2014 en 2013 dat Al-Shabaab nog steeds kinderen rekruteert.⁴¹² In het rapport *Trafficking in persons* van juni 2014 vermeldt het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken ook de gedwongen rekrutering door Al-Shabaab van meisjes die het verplicht om te "huwen" met leiders van Al-Shabaab en die in een situatie van seksuele slavernij terechtkomen.⁴¹³

AMISOM, internationale organisaties en de federale overheid nemen bepaalde initiatieven om de situatie van kinderen in Somalië te verbeteren. In januari 2015 tekent de Somalische president het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.⁴¹⁴

Zo stelt de Afrikaanse Unie dat AMISOM er samen met de federale regering heeft op toegezien dat nieuwe rekruten de vereiste leeftijd hebben. Bovendien heeft AMISOM verklaard dat ze, met de steun van UNICEF en in samenwerking met de speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties voor kinderen in gewapende conflicten, Leila Zerrougui, op het punt staan om een ambtenaar aan te werven die belast is met de bescherming van kinderen. Bovendien werkt de Commissie over de situatie in Somalië van de AU met UNICEF samen om de beste manieren en middelen te evalueren om de bescherming van kinderen te versterken. Tot slot heeft AMISOM brochures verspreid om zijn geüniformeerd personeel te sensibiliseren voor de Somalische cultuur, met inbegrip van de bescherming van de rechten van vrouwen.⁴¹⁵ Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken schrijft dat de federale overheid meer en meer vooruitgang boekt met het Child Soldier National Action Plan en met het ondertekenen van de standaardprocedures in februari 2014 over kinderen die gewapende groepen verlaten. Het Somalische leger heeft een gedragscode aangenomen die de inlijving van min 18-jarigen verbiedt. In de praktijk zijn er wel nog gevallen van rekrutering van kinderen. Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken voegt toe dat er ook rapporten zijn over gebruik van kinderen door AMISOM. Het wijst erop dat door het gebrek aan geboorteaktes het moeilijk blijft om controle uit te oefenen.⁴¹⁶

Op 12 december 2013 opende een rehabilitatiecentrum voor voormalige strijders in Mogadishu, een vleugel voor kinderen.⁴¹⁷ Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken roept het gemengde reacties op. Sommige bronnen zetten vraagtekens bij de doeltreffendheid van het centrum. De speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal voor kinderen in gewapende conflicten is na haar bezoek in augustus 2014 ook negatief.⁴¹⁸ UNICEF schrijft in zijn rapport van november 2014 dat het nieuwe partnerschappen afsluit opdat de re-integratieprogramma's voor vroegere kindsoldaten kunnen worden verdergezet.⁴¹⁹

⁴¹⁰ UN Security Council, 15/05/2014, [url](#)

⁴¹¹ UN Security Council, 12/05/2014, [url](#); UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

⁴¹² Human Rights Watch (HRW), 2014, [url](#); Human Rights Watch, 29/01/2014, [url](#)

⁴¹³ United States Department of State (USDOS), 20/06/2014, [url](#)

⁴¹⁴ RBC Radio, 20/01/2015, [url](#)

⁴¹⁵ Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), 13/06/2013, [url](#)

⁴¹⁶ United States Department of State (USDOS), 20/06/2014, [url](#)

⁴¹⁷ UN Security Council, 03/03/2014, [url](#)

⁴¹⁸ Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, 18/12/2014, p. 65, [url](#)

⁴¹⁹ UNICEF, 30/11/2014, [url](#)

UNOCHA schrijft in zijn rapport van mei 2014 dat het herenigen van kinderen die door het conflict gescheiden geraakt zijn van hun ouders een prioriteit is. Zo hebben hun partners in 2014 625 van de 762 niet-begeleide of van hun ouders gescheiden kinderen kunnen herenigen met hun ouders.⁴²⁰

Veel bronnen melden dat vrouwen in Somalië vaak het slachtoffer zijn van tal van schendingen van de mensenrechten.⁴²¹ Het aantal gevallen van seksueel geweld is er zeer hoog en IDP's zijn het kwetsbaarst.⁴²² UNHCR zegt tijdens de EASO-conferentie van oktober 2014 dat er een dramatische toename is van het aantal gendergerelateerde geweldsincidenten.⁴²³

Deze situatie verergert doordat straffeloosheid een groot probleem blijft in Somalië, en dit vooral wanneer het gaat om gevallen van seksueel geweld. Volgens UNHCR behandelen de politieagenten de gevallen van seksueel geweld vaak niet op een objectieve manier en zijn er te weinig middelen om onderzoeken in te stellen. De capaciteit van de betrokken organisaties op vlak van adviesverlening en juridische vertegenwoordiging is bovendien zeer beperkt.⁴²⁴

In november 2013 klaagt HRW aan dat de Somalische autoriteiten een klacht van een vrouw over groepsverkrachting door soldaten van AMISOM onvoldoende hebben onderzocht. Bovendien verklaart de vrouw dat ze na haar klacht is lastiggevallen en bedreigd door veiligheidspersoneel. De organisatie die haar medische hulp en onderdak gaf wordt, net zoals een journalist die haar wilde interviewen, ook lastiggevallen.⁴²⁵

In juni 2014 stelt de Somalische federale minister voor Vrouwen en Mensenrechten het nationale actieplan voor dat geweld tegen vrouwen moet bestrijden.⁴²⁶

⁴²⁰ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), 19/02/2014, [url](#)

⁴²¹ UNICEF, 01/08/2012, [url](#); Human Rights Watch (HRW), 13/02/2014, [url](#); Amnesty International (AI), 15/05/2013, [url](#); UN Human Rights Council, 16/08/2013, [url](#); UN Security Council, 03/09/2013, [url](#)

⁴²² Human Rights Watch (HRW), 06/05/2013, [url](#)

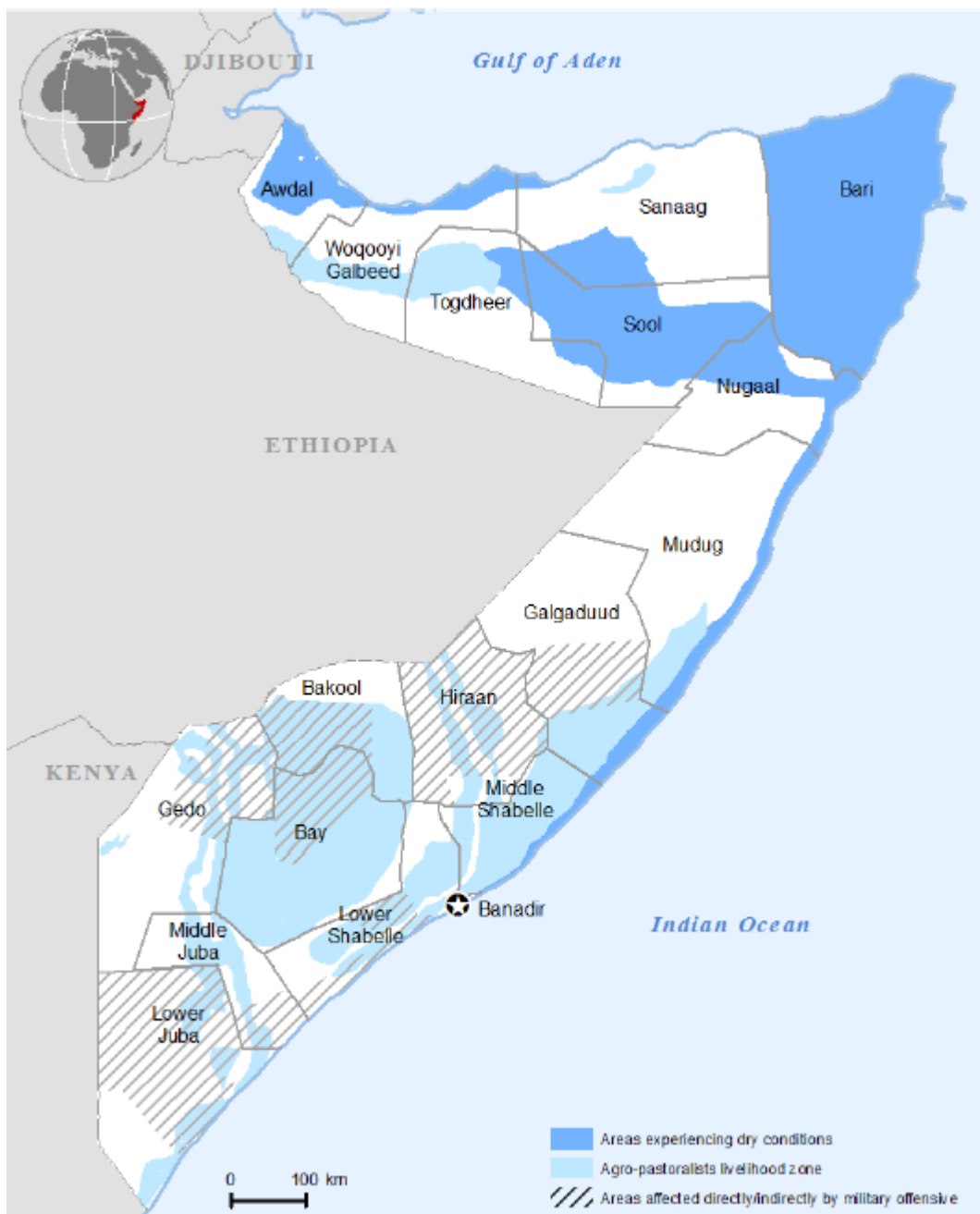
⁴²³ European Asylum Support Office (EASO), 01/12/2014, p.4, [url](#)

⁴²⁴ Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), 08/05/2013, [url](#)

⁴²⁵ Human Rights Watch (HRW), 10/11/2013, [url](#)

⁴²⁶ Sabahi online, 17/06/2014, [url](#)

8.3. Dagelijks leven en humanitaire situatie

Source: FSNAU, FEWSNET, SWALIM and OCHA.

Agro-pastorale gebieden en gebieden getroffen door droogte en/of door het militaire offensief⁴²⁷

IRIN schrijft in een artikel op 10 maart 2015 dat door de verregaande restricties op persvrijheid er amper zicht is op de humanitaire situatie in gebieden onder controle van Al-Shabaab.⁴²⁸

⁴²⁷ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 20/05/2014, [url](#)

In een briefing op 4 juni 2014 zegt Valerie Amos, ondersecretaris-generaal voor humanitaire zaken en noodhulpcoördinator van de VN, dat het optimisme over de verwachte vooruitgang met staats- en vredesopbouw zich niet heeft vertaald in een verbetering van de humanitaire situatie. Ze zegt ook dat het militaire offensief van maart 2014 evenmin heeft geleid tot een substantiële verbetering van het dagelijks leven van de bevolking.⁴²⁹

Begin mei 2014 trekken verschillende organisaties aan de alarmbel over de dreigende nieuwe voedselcrisis in Somalië. Een combinatie van de late start van het regenseizoen, gestegen voedselprijzen en het aanhoudende conflict zou tot een nieuwe humanitaire crisis kunnen leiden.⁴³⁰ In zijn rapport van september 2014 en opnieuw in januari 2015 schrijft de VN-secretaris-generaal dat de voedselsituatie na twee jaar van vooruitgang opnieuw verslechterd is. Hij wijt de verslechtering aan droogte, conflict, gestegen voedselprijzen, beperkte toegang en trage financiering. Voor het eerst sinds de hongersnood van 2011 is het aantal personen dat in de komende zes maanden niet in zijn dagelijkse voedselbehoefte zou kunnen voorzien, gestegen tot meer dan één miljoen. Ook het aantal ernstig ondervoede personen is opnieuw gestegen. Het meest alarmerende niveau wordt vastgesteld bij IDP's, onder meer in Mogadishu.⁴³¹ Ook UNOCHA zegt, in een rapport over de noden voor 2015, dat de situatie verslechterd is en dat meer dan drie miljoen mensen humanitaire hulp nodig hebben.⁴³² In februari 2015 schrijft UNOCHA dat de voedselsituatie licht verbeterd is, maar dat de verbetering fragiel en makkelijk omkeerbaar is.⁴³³

In de briefing op 4 juni 2014 zegt Valerie Amos dat de humanitaire crisis verergerd is door het aanhoudend militaire offensief en de (nieuwe) tactiek van Al-Shabaab om grote bevoorradingroutes te blokkeren en nieuw veroverde gebieden te omsingelen. Die omsingeling verhindert commerciële activiteiten en humanitaire hulp. Toegang tot basisproducten is beperkt en de prijzen zijn gestegen, onder meer in Waajid, Hudur, Maahas in de regio's Bay, Bakool en Hiraan. Veel mensen zijn gevlucht naar andere plaatsen in Somalië, wat het zaaiseizoen verstoord heeft. Valerie Amos wijst er ook op dat humanitaire hulpverlening veel hindernissen kent, zoals de onveiligheid maar ook bureaucratische belemmeringen.⁴³⁴ Het blokkeren van de bevoorrading van gebieden die ze niet langer controleert, is geen nieuwe tactiek. Zo bedreigt een blokkade van Al-Shabaab in oktober 2013 de voedselzekerheid in de regio Bay.⁴³⁵ Naast het blokkeren van bevoorradingroutes saboteert Al-Shabaab vaak ook de infrastructuur van de plaatsen die het moet verlaten omwille van het militair offensief. Somalische nieuwssites publiceren artikels over de sabotage door Al-Shabaab in de gebieden die ze verlaten: Al-Shabaab vernietigt waterputten en de elektriciteitsvoorziening.⁴³⁶

UNHCR schrijft over de situatie in de nieuwe veroverde gebieden dat die nog enige tijd precair zal blijven. In de gebieden die de federale autoriteiten hebben heroverd, moeten het burgerlijk bestuur, justitie en veiligheidsstructuren nog worden opgebouwd.⁴³⁷ Volgens het rapport van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties van mei 2014 is de federale overheid begonnen met het installeren van voorlopige besturen in die gebieden.⁴³⁸

⁴²⁸ Integrated Regional Information Networks (IRIN), 10/03/2015, [url](#)

⁴²⁹ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 04/06/2014, [url](#)

⁴³⁰ UN Office of the United Nations Resident & Humanitarian Coordinator for Somalia, 09/05/2014, [url](#); Food Security and Nutrition Analysis Unit – Somalia (FSNAU), 02/05/2014, [url](#)

⁴³¹ UN Security Council, 25/09/2014, p. 10, [url](#); UN Security Council, 23/01/2015, p. 12, [url](#)

⁴³² UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 11/2014, [url](#)

⁴³³ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 19/02/2015, [url](#)

⁴³⁴ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 04/06/2014, [url](#)

⁴³⁵ Sabahi online, 05/11/2013, [url](#)

⁴³⁶ Sabahi online, 13/03/2014, [url](#)

⁴³⁷ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 17/06/2014, [url](#)

⁴³⁸ UN Security Council, 12/05/2014, [url](#)

Volgens het rapport van UNOCHA over de stand van zaken in januari 2015 blijven de wegen in Zuid- en Centraal-Somalië vaak beperkt toegankelijk. De VN-secretaris-generaal stelt in zijn rapport van januari 2015 wel een verbetering vast.⁴³⁹ UNOCHA stelt dat er meer dan 210 gewelddadige incidenten zijn in januari 2015 met implicaties voor de toegang van humanitaire organisaties en de veiligheid van burgers. In januari 2015 zijn medewerkers van humanitaire organisaties 9 keer het doelwit van geweld. In het district Hiraan komt er daarbij 1 medewerker om en raken er 2 gewond. In datzelfde district zijn er 2 aanvallen op voedselkonvoeien. In 2014 zijn er volgens de VN-secretaris-generaal meer dan 2.200 gewelddadige incidenten tegen humanitaire doelwitten, waarbij 6 medewerkers gedood zijn, 6 ontvoerd, 2 gewond, 3 gearresteerd en 1 slachtoffer wordt van een poging tot verkrachting.⁴⁴⁰ Beschikbaarheid van voedsel op lokale markten is sinds juli 2014 in sommige steden, die in 2014 onder overheidscontrole zijn gekomen, licht verbeterd. Dat is het geval in de regio's Bay, Bakool, Hiraan en Shabelle Hoose en Dhexe. In augustus 2014 vluchten honderden inwoners van de stad Bulo Burte omdat de droogte en de lage opbrengst van landbouw en de toestand die al grimmig is door de blokkade door Al-Shabaab nog verslechtert. Minstens 11 personen komen daarbij om volgens *Sabahi online*. De woordvoerder van de regionale administratie ontkent dat het aantal vluchtelingen groot is en zegt dat het om slechts enkele families gaat.⁴⁴¹ De belangrijkste bevoorradingsroutes zijn nog steeds niet volledig open voor handels- en humanitaire goederen en de voedselprijzen blijven hoger dan het vijfjaarlijks gemiddelde. Gewapende groepen blijven proberen om de toevoer van voedsel en andere essentiële goederen te verhinderen, vooral op de weg van Mogadishu via Baidoa naar Luuq en de weg tussen Beled Weyne, Jalalaqsi en Bulo Burto in de regio Hiraan. Desondanks slagen humanitaire organisaties erin om in de 18 regio's van het land mensen in nood te bereiken.⁴⁴² De VN-secretaris-generaal schrijft dat de beperkte toegang ook andere activiteiten met betrekking tot stabilisering hinderen, zoals de ontplooiing van administratie en politie, politionele activiteiten en implementatie van gemeenschapsprojecten of dienstverlening. Tegelijk wijst de VN-secretaris-generaal erop dat sommige heroverde steden toegankelijk zijn vanuit regionale hoofdsteden en dat op sommige plaatsen een heropleving van handel is vastgesteld.⁴⁴³

De ernst van de situatie verschilt van regio tot regio. In een publicatie over de situatie in januari 2015 zegt UNOCHA dat de voedselonzekeerheid bij ontheemden in Doolow in de regio Gedo beschouwd wordt als "emergency" en in 12 andere kampen voor IDP's als "crisis". Volgens een artikel van *Garowe online* van september 2014 komen op 48 uur tijd in het district Luuq in Gedo 18 personen om van uitdroging en honger.⁴⁴⁴ In oktober-november 2014 is de regio Gedo een van de zwaarst getroffen regio's op vlak van droogte en ondervoeding.⁴⁴⁵

De stedelijke gemeenschappen Hudur en Wajid in de regio Bakool en Bulo Burto in Hiraan, waar de handel verstoord is, hebben te kampen met "acute food security crisis" ondanks een lichte verbetering sinds juli 2014. Zuidelijke nomadische landbouwgemeenschappen in de regio Jubba en arme nomaden in de kuststreken van het noordoosten, het centrum en het zuiden van Somalië hebben te kampen met "acute food security crisis". In de gemeenschappen in Jubba Hoose en Jubba

⁴³⁹ UN Security Council, 23/01/2015, p. 12, [url](#)

⁴⁴⁰ UN Security Council, 23/01/2015, p. 12, [url](#)

⁴⁴¹ Sabahi online, 07/08/2014, [url](#)

⁴⁴² UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 19/02/2015, [url](#)

⁴⁴³ UN Security Council, 23/01/2015, p. 12, [url](#)

⁴⁴⁴ Garowe online, 23/09/2014, [url](#)

⁴⁴⁵ UN World Food Programme (UNWFP), 27/10/2014, [url](#); Dalsan Regio, 04/11/2014, [url](#); Sabahi online, 16/10/2014, [url](#)

Dhexe die onderhevig zijn aan overstromingen tijdens het regenseizoen *Deyr*⁴⁴⁶, zal de voedselveiligheid verslechteren tot maart.⁴⁴⁷

Er zijn ook positieve resultaten. In februari 2015 stelt de regionale verantwoordelijke voor onderwijs van de regio Bay dat, dankzij de verbeterde veiligheidssituatie in het district Baidoa, het aantal kinderen dat naar school gaat in het voorbije jaar met 2.000 is gestegen tot 10.540. In de stad Baidoa zijn er 10 openbare scholen en 10 privéscholen.⁴⁴⁸ Eveneens in Baidoa is in januari 2015 het hospitaal Bayhaw afgewerkt en kunnen de artsen er nu gratis medische zorg geven aan 100 à 200 patiënten per dag.⁴⁴⁹

⁴⁴⁶ Regenseizoen dat loopt van oktober tot eind januari

⁴⁴⁷ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), 19/02/2015, [url](#)

⁴⁴⁸ Radio Ergo, 23/02/2015, [url](#)

⁴⁴⁹ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), 03/03/2015, [url](#)

Samenvatting

Na de val van president Siad Barre in 1991 is Somalië in chaos gedompeld. Verschillende overgangsautoriteiten hebben er elkaar opgevolgd sinds 2000. Het land is vervolgens wereldwijd bekend geworden als *failed state*.

De situatie in Somalië is beginnen te verbeteren in augustus 2011, na het verjagen van de rebellen van Al-Shabaab uit Mogadishu. Midden 2012 heeft het offensief van het Somalische leger, de regeringsgezinde milities, AMISOM, Ethiopië en Kenia de tot dan vrijwel totale invloed van Al-Shabaab op het zuiden en het centrum van Somalië namelijk verminderd. De islamistische militanten hebben op 10 september 2012 hun laatste grote bolwerk, de havenstad Kismayo, opgegeven. Al-Shabaab heeft echter de controle over en invloed in verschillende delen van het land behouden, evenals de capaciteit om gewapende aanvallen en aanslagen uit te voeren, in het bijzonder in de hoofdstad.

Op politiek vlak heeft de periode sinds juli 2014 zich gekenmerkt door instabiliteit binnen de regering, door de vorming van een nieuwe regering en door nieuwe stappen in het federaliseringsproces.

In 2013 is het maximum aantal manschappen van AMISOM verhoogd tot meer dan 22.000. In 2014 zijn ook de Ethiopische troepen onder het bevel van AMISOM gekomen.

Al-Shabaab is volgens analisten al langere tijd bezig met het aanpassen van zijn tactiek. Dit is in 2014 opnieuw zichtbaar geworden tijdens de militaire offensieven Operation Eagle en Operation Indian Ocean. Al-Shabaab heeft er toen meestal voor gekozen om zich tactisch terug te trekken en terug te slaan met guerrilla-aanvallen en aanslagen tegen AMISOM en het Somalische leger. Volgens sommige waarnemers heeft Al-Shabaab nog weinig steun bij de bevolking, andere waarnemers stellen vast dat de groep er nog steeds in slaagt nieuwe rekruten te vinden.

De verschillende bronnen en waarnemers hebben een toename van het geweld en een verhoogde onveiligheid vastgesteld. De militaire offensieven van AMISOM en het Somalische leger in 2014 hebben gezorgd voor de verovering van meerdere steden en gebieden op Al-Shabaab, onder meer in Gedo, Bay, Bakool, Hiraan, Galgaduud, Shabelle en Jubba. Het verdrijven van Al-Shabaab heeft nieuwe veiligheidsproblemen met zich meegebracht. Spanningen tussen clans zijn aan de oppervlakte gekomen. Ook de manier waarop het federaliseringsproces is geleid, is volgens experts hier mede verantwoordelijk voor. In meerdere regio's zijn er in de periode die dit rapport behandelt, gevechten tussen clans geweest.

Het militair offensief heeft voor een nieuwe golf van IDP's gezorgd: ongeveer 80.000 sinds maart 2014. Een deel daarvan is reeds naar huis teruggekeerd. Kenia en Saoedi-Arabië zijn verantwoordelijk voor de gedwongen terugkeer van grote aantallen Somaliërs. Tegelijk zijn ook Somaliërs uit Kenia vrijwillig teruggekeerd, in het kader van een terugkeerprogramma onder leiding van UNHCR.

Bij de ordehandhaving hebben zich misbruiken en mensenrechtenschendingen tegen de bevolking voorgedaan. Kinderen en vrouwen zijn de kwetsbaarste groepen in Somalië. Humanitaire organisaties hebben in 2014 aan de alarmbel getrokken omdat ze vrezen voor een nieuwe voedselcrisis.

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *Frequently asked questions*, s.d., <http://amisom-au.org/frequently-asked-questions/> [geraadpleegd op 16/06/2014]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *AMISOM Military Component*, s.d., <http://amisom-au.org/mission-profile/military-component/> [geraadpleegd op 16/06/2014]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *Ethiopia – ENDF*, s.d., <http://amisom-au.org/ethiopia-endf/> [geraadpleegd op 16/06/2014]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *AMISOM welcomes the progress made in Jubbaland reconciliation efforts*, 31/08/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/september-1-2014-morning-headlines/> [geraadpleegd op 24/02/2015]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *Somali Army supported by AMISOM liberates the town of Jalalaqsi in Hiiraan Region*, 04/09/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/september-4-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 03/03/2015]

African Union Mission in Somalia (AMISOM), *Joint Security Update by the Federal Government of Somalia and the African Union Mission in Somalia on Operation Indian Ocean*, 27/10/2014, <http://amisom-au.org/2014/10/joint-security-update-by-the-federal-government-of-somalia-and-the-african-union-mission-in-somalia-on-operation-indian-ocean/> [geraadpleegd op 18/12/2014]

Africa Review, *Five killed in Somalia suicide attack*, 19/07/2014, <http://www.africareview.com/News/Five-killed-in-Somalia-suicide-attack/-/979180/2389960/-/oli7hs/-/index.html> [geraadpleegd op 09/03/2015]

Agence France-Presse (AFP) via Le Figaro, *Somalie: Hassan Cheikh Mohamoud élu*, 10/09/2012, <http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2012/09/10/97001-20120910FILWWW00718-somalie-hassan-cheikh-mohamoud-elu.php> [geraadpleegd op 13/06/2013]

Agence France-Presse (AFP) via Jeune Afrique, *Somalie: un ex-seigneur de guerre élu « président » d'une importante région*, 15/05/2013, <http://www.jeuneafrique.com/actu/20130515T193430Z20130515T193425Z/> [geraadpleegd op 18/07/2013]

Agence France-Presse (AFP), *En Somalie, les divisions fragilisent la reconstruction*, 31/05/2013, <http://tempsreel.nouvelobs.com/monde/20130531.AFP4596/en-somalie-les-divisions-fragilisent-la-reconstruction.html> [geraadpleegd op 13/06/2013]

Agence France-Presse (AFP), *Somalia's Islamist insurgents: key players*, 04/07/2013, <http://www.globalpost.com/dispatch/news/afp/130704/somalias-islamist-insurgents-key-players> [geraadpleegd op 04/07/2013]

Agence France-Presse (AFP) via Jeune Afrique, *Somalie: plus de 70 morts en un mois dans des combats*, 05/07/2013, <http://www.jeuneafrique.com/actu/20130705T080235Z20130705T080212Z/somalie-plus-de-70-morts-en-un-mois-dans-des-combats.html> [geraadpleegd op 02/07/2013]

Agence France-Presse (AFP), *Senior Shebab official surrenders in Somalia: officials*, 27/12/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/senior-shebab-official-surrenders-somalia-officials> [geraadpleegd op 26/01/2015]

Amnesty International (AI), *Les renvois de personnes dans le sud et le centre de la Somalie constituent une violation du droit international*, AFR 52/008/2013, 15/05/2013, <http://www.amnesty.org/fr/library/info/AFR52/008/2013/fr> [geraadpleegd op 01/07/2013]

Amnesty International (AI), *No Place Like Home: Returns and Relocations of Somalia's Displaced*. AFR 52/001/2014, 19/02/2014, <http://www.refworld.org/docid/53070d404.html> [geraadpleegd op 20/06/2014]

-
- Amnesty International (AI), *UN Security Council urged to tighten arms embargo on Somalia*, 04/03/2014, <http://www.refworld.org/docid/5319a1064.html> [geraadpleegd op 20/06/2014]
- Amnesty International (AI), *FORCED RETURNS TO SOUTH AND CENTRAL SOMALIA, INCLUDING TO AL-SHABAAB AREAS: A BLATANT VIOLATION OF INTERNATIONAL LAW*, 23/10/2014, <https://www.amnesty.org/download/Documents/4000/afr520052014en.pdf> [geraadpleegd op 12/03/2015]
- Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED), *Codebook 3*, 2014, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2014/01/ACLED_Codebook_2014.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Version 5 (1997 – 2014)*, s.d., http://acleddata.com/wp-content/uploads/2014/large-docs/ACLED-Version-5-All-Africa-1997-2014_dyadic_new.xlsx [geraadpleegd op 22/01/2015]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Conflict Trends (N° 34). Real-time analysis of African political violence*, February 2015, 02/2015, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2015/02/ACLED-Conflict-Trends-Report-No.-34-February-2015_pdf.pdf [geraadpleegd op 13/03/2015]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Realtime 2015 All Africa File*, 07/03/2015, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2015/03/ACLED-All-Africa-File_20150101-to-20150307.xlsx [geraadpleegd op 10/03/2015]
- BBC News (Chothia F.), *Will Somali Islamist purge strengthen al-Shabab?*, 04/03/2013, <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-23146744> [geraadpleegd op 04/07/2013]
- BBC News, *Somalia's al-Shabab leader Aweys 'not surrendering'*, 28/06/2013, <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-23095129> [geraadpleegd op 01/07/2013]
- BBC News, *Sheikh Hassan Dahir Aweys: Al-Shabab leader questioned*, 30/06/2013, <http://www.bbc.com/news/world-africa-23120468> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- CAJ News Agency (Macharia M.), *Kenya: AU Mourns Mpeketoni Terror Victims*, 17/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406181367.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Bryden M.), *Somalia Redux? Assessing the new Somali federal government*, 08/2013, http://csis.org/files/publication/130819_Bryden_SomaliaRedux_WEB.pdf [geraadpleegd op 08/07/2014]
- Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Bryden M.), *The reinvention of Al-Shabaab. A strategy of choice or necessity?*, 21/02/2014, http://csis.org/files/publication/140221_Bryden_ReinventionOfAlShabaab_Web.pdf [geraadpleegd op 06/05/2014]
- Clingendael (Van der Meer S.), *Na de bermbom komt de plakbom*, 01/01/2009, <http://www.clingendael.nl/publication/na-de-bermbom-komt-de-plakbom> [geraadpleegd op 26/01/2015]
- Combating Terrorism Center (Hansen S.J.), *An In-Depth Look at Al-Shabab's Internal Divisions*, 24/02/2014, <http://www.ctc.usma.edu/posts/an-in-depth-look-at-al-shababs-internal-divisions> [geraadpleegd op 06/05/2014]
- Combating Terrorism Center (Menkhaus K.), *Al-Shabaab's capabilities post-Westgate*, 24/02/2014, <https://www.ctc.usma.edu/posts/al-shababs-capabilities-post-westgate> [geraadpleegd op 08/05/2014]
- Conseil de paix et de sécurité de l'Union Africaine (UA), *Rapport de la Présidente de la Commission sur la situation en Somalie, PSC/PR/2.(CCCLXXIX)*, 13/06/2013, <http://www.peaceau.org/uploads/cps.rapport.pry-sidente.somalie.13-06-2013.pdf> [geraadpleegd op 26/06/2013]
- Council on Foreign Relations (CFR) (Masters J.), *Al-Shabaab (Background)*, 09/07/2013, <http://www.cfr.org/somalia/al-shabaab/p18650> [geraadpleegd op 10/07/2013]
- Daily Nation, *Amisom captures key Al-Shabaab camp in Somalia*, 25/07/2015, <http://www.nation.co.ke/news/Amisom-captures-key-Al-Shabaab-camp-in-Somalia/-/1056/2396970/-/61nk2hz/-/index.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Dalsan Radio, *Somalia: Gedo Region Remain to Be the Most Hard Hit of Droughts in Somalia*, 04/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411040712.html> [geraadpleegd op 12/03/2015]

- Dalsan Radio, *Somalia: Al Shabaab Attack On Somali Army Base Kills Five*, 02/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501021526.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Dalsan Radio, *Somalia: ASWJ and Somali Government Forces Clash in Guriel*, 10/02/2015, <http://allafrica.com/stories/201502101204.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Dalsan Radio, *Somalia: Al Shabaab Fighters Besiege Rabdhure Town*, 16/02/2015, <http://allafrica.com/stories/201502181522.html> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), *Security and protection in Mogadishu and South-Central Somalia - Joint report from the Danish Immigration Service's and the Norwegian Landinfo's fact finding mission to Nairobi, Kenya and Mogadishu, Somalia*, 08/05/2013, http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/6F1A29C6-2F84-40D2-BDE4-42F69897EEC3/0/security_and_protection_in_somalia_may_2013.pdf [geraadpleegd op 02/07/2013]
- Danish Immigration Service, The Norwegian Country of Origin Information Centre (Landinfo), *Update on security and protection issues in Mogadishu and South-Central Somalia*, 03/2014, http://www.landinfo.no/asset/2837/1/2837_1.pdf [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Deutsche Welle (Borowski M.), *Somalia: Victories Over Al Shabab Are Not Bringing Peace*, 10/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410110082.html> [geraadpleegd op 22/12/2014]
- European Asylum Support Office (EASO), *EASO Country of Origin Information report — South and Central Somalia — Country overview*, 08/2014, <http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/COI-Report-Somalia.pdf> [geraadpleegd op 19/12/2014]
- European Asylum Support Office (EASO), *EASO Somalia seminar, 14 October 2014. Summaries of Keynote Presentations*, 01/12/2014, https://webgate.ec.europa.eu/eu-coi-portal/downloadFile.do;jsessionid=njlhdw1dXicKmwJrwcOk0qbWR1V1fy8NwEfHdXN8pqSSdi8vz3NI!-1683767781!1418974399837?type=file&system=1&name=Summary+presentations+on+Somalia+EASO+COI+<span+class=listed_results_bold>Seminar+14+October+2014.PDF&idDoc=1545&downloadLang=en&url=Summary+presentations+on+Somalia+EASO+COI+Seminar+14-10-14.pdf&docCoiType=12&systemDesc=UPLOAD+AREA [geraadpleegd op 19/12/2014]
- European Union – External Action, *EUTM Somalia EU military mission to contribute to the building up and strengthening of the Somali National Armed Forces*, 10/2014, http://www.eeas.europa.eu/csdp/missions-and-operations/eutm-somalia/docs/factsheet_eutm_somalia_en.pdf [geraadpleegd op 22/12/2014]
- European Union Institute for Security Studies (EUISS) (Balthasar D.), *Somalia's federal agenda : from fragility to fragmentation ?*, 06/2014, [geraadpleegd op 04/07/2014]
- FOI Swedish Defence Research Agency (Skeppström E., Nordlund P.), *Security, Stabilisation and State Formation in Somalia*, 06/2014, <http://www.foi.se/templates/Pages/DownloadReport.aspx?FileName=\86e53594-5018-4982-8270-142211654eaa.pdf&rNo=FOI-R--3899--SE> [geraadpleegd op 03/07/2014]
- Food Security and Nutrition Analysis Unit – Somalia (FSNAU), *Hiran Region*, 08/2005, <http://fsnau.org/downloads/Somalia-Hiran-Region.pdf> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Food Security and Nutrition Analysis Unit – Somalia (FSNAU), *Delayed rains, persistent insecurity spark renewed crisis concerns in Somalia*, 02/05/2014, <http://www.fsnau.org/in-focus/delayed-rains-persistent-insecurity-spark-renewed-crisis-concerns-somalia> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Foreign Policy (Traub J.), *From Black Hawk Down to Standing Up*, 31/05/2013, http://www.foreignpolicy.com/articles/2013/05/31/from_blackhawk_down_to_standing_up [geraadpleegd op 27/06/2013]
- Garowe Online, *Somalia: Heavy clashes after Al Shabaab ambush on allied forces*, 04/06/2013, <http://allafrica.com/stories/201306050071.html> [geraadpleegd op 13/06/2013]
- Garowe online, *Somalia: 10 Dead After Ethiopian Troops, Al Shabaab Clash in Deadly Battle in Central Somalia*, 25/03/2014, <http://allafrica.com/stories/201403260296.html> [geraadpleegd op 05/06/2014]
- Garowe online, *Somalia: Al Shabaab Militants Lose Strategic Central Town*, 26/03/2014, <http://allafrica.com/stories/201403270286.html> [geraadpleegd op 05/06/2014]

-
- Garowe online, *Somalia - Federal Govt, Amisom Troops Capture Central Town*, 06/04/2014, <http://allafrica.com/stories/201404071242.html> [geraadpleegd op 12/06/2014]
- Garowe online, *Somalia: Former Warlord Refuses to Lay Down Arms*, 21/04/2014, <http://allafrica.com/stories/201404220435.html> [geraadpleegd op 29/04/2014]
- Garowe online, *Bomb Blast in Mogadishu Kills Federal MP*, 21/04/2014, <http://allafrica.com/stories/201404211314.html> [geraadpleegd op 12/06/2014]
- Garowe online, *Somalia: Bomb Blast At Restaurant Kills 2 in Gedo Region Town of Beled Hawo*, 06/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407070588.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Ethiopian Peacekeepers Arrest Officials Accused of Fomenting Deadly Violence*, 02/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408040586.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Federal Govt, Ethiopian forces seize Al Shabaab-held village*, 06/09/2014, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/299/somalia-federal-govt-ethiopian-forces-seize-al-shabaabheld-village> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Thirst, hunger kill over dozen in Gedo*, 23/09/2014, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/423/somalia-thirst-hunger-kill-over-dozen-in-gedo> [geraadpleegd op 12/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Jubaland, AU forces capture Al Shabaab-held area*, 06/10/2014, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/532/somalia-jubaland-au-forces-capture-al-shabaabheld-area> [geraadpleegd op 09/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Allied forces repel Al Shabaab attack, 3 militants killed*, 29/10/2014, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/737/somalia-allied-forces-repel-al-shabaab-attack-3-militants-killed> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Grenade explodes in Kismayo municipality facility*, 11/11/2014, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/874/somalia-grenade-explodes-in-kismayo-municipality-facility> [geraadpleegd op 03/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Local Admin forces, militia clash in deadly battle in Galgaduud*, 29/11/2014, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/1058/somalia-local-admin-forces-militia-clash-in-deadly-battle-in-galgaduud> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Central state formation sparks deadly clashes*, 15/12/2014, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/1215/somalia-central-state-formation-sparks-deadly-clashes> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Garowe online, *Somalia: Al Shabaab kidnaps farmers, pastoralists for ransom*, 27/01/2015, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/1565/somalia-al-shabaab-kidnaps-farmers-pastoralists-for-ransom> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Garowe online, *Federal MPs call for end to clan violence in central Somalia*, 26/02/2015, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/1853/federal-mps-call-for-end-to-clan-violence-in-central-somalia#> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- Garowe online, *Fighting drives hundreds in south-western Somalia into misery*, 01/03/2015, <http://www.garoweonline.com/page/show/post/1888/fighting-drives-hundreds-into-a-misery-life-southwestern-somalia#sthash.SyV7chOb.dpuf> [geraadpleegd op 13/03/2015]
- GlobalSecurity.org, *Ahlu Sunna Wal-jamea (ASWJ)*, 2011, <http://www.globalsecurity.org/military/world/para/aswj.htm> [geraadpleegd op 10/07/2013]
- Global Observatory (Menkhaus K.), *Can community policing combat al-Shabaab?*, 07/07/2014, <http://theglobalobservatory.org/analysis/778-community-policing-combat-al-s> [geraadpleegd op 08/07/2014]
- Government of Ethiopia, *Somalia: Somali Cabinet Approves Agreement to Form Interim South West Administration*, 26/06/2014, http://allafrica.com/stories/201406260712.html?utm_medium=twitter&utm_source=twitterfeed [geraadpleegd op 04/07/2014]

-
- Government of Ethiopia (Addis Ababa), *Somalia: Joint Statement By Foreign Envoys to Somalia*, 25/02/2015, <http://allafrica.com/stories/201502260338.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Hiiraan online, *Somali Militants Execute Convicted 'Witch'*, 28/02/2015, [geraadpleegd op 03/03/2015]
- Hiiraan online, *Death Toll Rises To 10 In Militants Attacks In Baidoa – Update*, 12/03/2015, <http://www.unsom.org/2015/03/13/march-13-2015-morning-headlines/> [geraadpleegd op 13/03/2015]
- Warner G., *In Somalia, Collecting People For Profit*, 14/05/2014, <http://www.npr.org/sections/money/2014/05/13/312150579/in-somalia-collecting-people-for-profit?ft=1&f=1001> [geraadpleegd op 01/07/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *London Conference on Somalia - Placing Human Rights at the Center of Reform*, 06/05/2013, <http://www.hrw.org/news/2013/05/05/london-conference-somalia> [geraadpleegd op 04/07/2013]
- Human Rights Watch (HRW), *Somalie: Il faut protéger les personnes déplacées vulnérables*, 27/03/2013, <http://www.hrw.org/fr/news/2013/03/27/somalie-il-faut-protoger-les-personnes-deplacees-vulnerables> [geraadpleegd op 28/06/2013]
- Human Rights Watch (HRW), *Hostages of the gatekeepers, Abuses against Internally Displaced in Mogadishu, Somalia*; 29/03/2013, http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0313_ForUpload.pdf [geraadpleegd op 01/07/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *Somalia: Victim of Alleged Attack By AU Soldiers and Witnesses Harassed*, 10/11/2013, <http://allafrica.com/stories/201311110199.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW) (Lefkow L.), *Memo to The Hague: Somalia is Not Safe*, 27/11/2013, <http://www.hrw.org/news/2013/11/27/memo-hague-somalia-not-safe> [geraadpleegd op 23/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2014. Somalia*, 2014, <http://www.hrw.org/world-report/2014/country-chapters/somalia> [geraadpleegd op 20/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *"Here, Rape is Normal" - A Five-Point Plan to Curtail Sexual Violence in Somalia*, 13/02/2014, <http://www.refworld.org/docid/52fe1c4a4.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *Kenya: Mass Deportation of Somalis*, 23/05/2014, <http://www.hrw.org/news/2014/05/23/kenya-mass-deportation-somalis> [geraadpleegd op 01/07/2014]
- Human Rights Watch (HRW), *The Courts of "Absolute Power" Fair Trial Violations by Somalia's Military Court*, 05/2014, http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/somalia0514_ForUpload.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Institut d'études de sécurité (Institute for Security Studies, ISS), *Analyse pays. Somalie in Rapport sur le Conseil de paix et de sécurité* Numéro 59 Juin 2014, 06/2014, http://www.issafrica.org/uploads/PSC59_June14Fr.pdf [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *Shortages, clan rivalries weaken Somalia's new army*, 11/06/2014, <http://www.irinnews.org/printreport.aspx?reportid=100141> [geraadpleegd op 17/06/2014]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *No easy way forward for Al-Shabab defectors*, 12/06/2014, <http://www.irinnews.org/report/100197/no-easy-way-forward-for-al-shabab-defectors> [geraadpleegd op 03/07/2014]
- Integrated Regional Information Networks (IRIN), *The true cost of media restrictions in Somalia*, 10/03/2015, <http://www.irinnews.org/report/101211/the-true-cost-of-media-restrictions-in-somalia> [geraadpleegd op 13/03/2015]
- Inter Press Service (IPS) (Warsame A.), *Somalie: Seigneurs de guerre et constitution vague responsables de l'Etat renégat*, 08/06/2013, <http://www.ips.org/fr/somalie-seigneurs-de-guerre-et-constitution-vague-responsables-de-letat-renegat/> [geraadpleegd op 10/07/2013]
- International Organization for Migration (IOM), *Situation report 8: IOM Somalia returns situation report May 6–May 27 2014*, 27/05/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/iom-somalia-returns-situation-report-8-may-6-may-27-2014> [geraadpleegd op 01/07/2014]

-
- International Crisis Group (ICG), *CrisisWatch N°119*, 01/07/2013,] <http://www.crisisgroup.org/en/publication-type/crisiswatch/2013/crisiswatch-119.aspx> [geraadpleegd op 02/07/2013]
- International Crisis Group (ICG), *Somalia: Al-Shabaab – it will be a long war*, 26/06/2014, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/africa/horn-of-africa/somalia/b099-somalia-al-shabaab-it-will-be-a-long-war.pdf> [geraadpleegd op 26/06/2014]
- International Crisis Group (ICG), *Crisis Watch*, 01/07/2014, <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/CrisisWatch/2014/cw131.ashx> [geraadpleegd op 04/07/2014]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch database*, 02/02/2015, <http://www.crisisgroup.org/en/publication-type/crisiswatch/2015/138.aspx> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Jamestown Foundation (Roble M. A.), *Mogadishu's Dilemma: Who's in Control?*, in *Terrorism Monitor* Volume: 11 Issue: 12, 14/06/2013, <http://www.refworld.org/docid/51bef47c4.html> [geraadpleegd op 24/06/2013]
- Jeune Afrique, *Somalie : les Shebab exécutent deux de leurs chefs*, 30/06/2013, <http://www.jeuneafrique.com/Article/DEPAFP20130630104201/somalie-terrorisme-shebab-haji-jama-meadsomalie-les-shebab-executent-deux-de-leurs-chefs.html> [geraadpleegd op 01/07/2013]
- KON English News Service, *Somalia: Kenyan Jets Bomb Militants, allied troops seize towns*, 13/07/2014, <http://www.keydmedia.net/en/news/article/somalia-kenyan-jets-bomb-militants-allied-troops-seize-towns/> [geraadpleegd op 03/03/2015]
- KON English News Service, *Warplanes target Al shabaab hideout in southern Somalia*, 31/01/2015, <http://www.keydmedia.net/en/news/article/warplanes-target-al-shabaab-hideout-in-southern-somalia/> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, *Algemeen ambtsbericht Somalië*, 30/11/2012, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2012/11/30/somalie-2012-11-30.html> [geraadpleegd op 25/04/2014]
- Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, *Kamerbrief over Nederlandse bijdrage EUTM Somalië*, 16/12/2013, <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/12/16/kamerbrief-over-nederlandse-bijdrage-eutm-somalie.html> [geraadpleegd op 29/04/2014]
- Ministerie van Buitenlandse Zaken - Nederland, *Algemeen Ambtsbericht Somalië*, 18/12/2014, <http://www.google.be/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CB8QFjA&url=http%3A%2F%2Fwww.rijksoverheid.nl%2Fbestanden%2Fdocumenten-en-publicaties%2Fambtsberichten%2F2014%2F12%2F18%2Fambtsbericht-somalie%2Falgemeen-ambtsbericht-somalie-2014.pdf&ei=jdRuVcioBMOIsAHQvoOqAq&usq=AFOjCNGZH3ew1uCGkPxqxoHBv8LL7B-vMw> [geraadpleegd op 19/12/2014]
- Office of the President of Somalia, *Joint Security Update by the Federal Government of Somalia and the African Union Mission in Somalia on Operation Indian Ocean*, 27/10/2014, <https://madmimi.com/p/d28675?fe=1&pact=25887556404> [geraadpleegd op 26/01/2015]
- OODA Loop, *Somalia. Security and political awareness report 9 June to 15 June 2014*, 21/06/2014, http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/06/Somalia_Report_throughJune15.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]
- OODA Loop, *Somalia. Security and political awareness report 16 June to 22 June 2014*, 01/07/2014, http://www.oodaloop.com/wp-content/uploads/2014/07/Somalia_Report_6-22.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]
- Permanent Observer Mission of the African Union to the United Nations, *Progress report on the implementation of the mandate of the African Union Mission in Somalia pursuant to paragraph 8 of United Nations Security Council resolution 2093 (2013)*, 13/02/2014, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2014_100.pdf [geraadpleegd op 29/04/2014]
- Political Geography Now, *War in Somalia: Map of Al Shabaab Control (June 2013)*, 31/05/2013, <http://www.polgeonow.com/2013/05/somalia-war-map-al-shabaab-2013.html> [geraadpleegd op 22/07/2013]

- Radio Bar-Kulan, *16 killed in clashes between al Shabaab and government forces*, 14/07/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/july-14-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Radio Bar-Kulan, *4 Al Shabaab fighters killed near Bulo-burte town, Hiran region*, 23/07/2014, <http://www.bar-kulan.com/2014/07/23/4-al-shabaab-fighters-killed-near-bulo-burte-town-hiran-region/> [geraadpleegd op 03/03/2015]
- Radio Bar-Kulan, *10 al Shabaab fighters killed on the outskirts of Kismayo*, 31/07/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/july-31-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 03/03/2015]
- Radio Bar-Kulan, *Security operations underway in Toosweyne village, Bay region*, 06/08/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/august-6-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Radio Bar-Kulan, *Three dead in clashes over grazing land dispute in Galgadud region*, 15/08/2014, [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Radio Bar-Kulan, *Road between El-bur and Dhusamareb now open for the public*, 09/09/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/september-9-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Radio Bar-Kulan, *Allied forces launch security operations in Galgadud region*, 01/10/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/october-1-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Radio Bar-Kulan, *Ten killed in Adado fighting*, 29/11/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/december-1-2014-morning-headlines/> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Radio Ergo, *Hundred flee clashes in Bay*, 10/09/2014, http://radioergo.org/en/read.php?article_id=1491 [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Radio Ergo, *Baidoa Children Go To School As Security Improves*, 23/02/2015, <http://horseedmedia.net/2015/02/24/somalia-baidoa-children-go-to-school-as-security-improves/> [geraadpleegd op 12/03/2015]
- Radio France internationale (RFI), *En Somalie, la lutte fait rage au sein du mouvement shebab*, 01/07/2013, <http://www.rfi.fr/afrique/20130701-somalie-guerre-interne-sein-mouvement-shebab-ahmed-abdi-godane> [geraadpleegd op 01/07/2013]
- Radio France internationale (RFI), *Kenya: les shebabs revendiquent une nouvelle attaque*, 17/06/2014, <http://www.rfi.fr/afrique/20140617-kenya-shebabs-revendiquent-une-nouvelle-attaque/> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Radio France internationale (RFI), *Somalia: Armed Sufis Kill 12 As President Mohamud President Arrives in Central Somalia*, 11/02/2015, <http://allafrica.com/stories/201502111282.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Radio Goobjoog, *Over 20 killed in clashes between government forces and al Shabaab in Bay region*, 06/08/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/august-6-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Radio Goobjoog, *IJA forces arrest dozens in Kismayo*, 21/08/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/august-22-2014-morning-headlines/> [geraadpleegd op 09/03/2015]
- Radio Goobjoog, *Three dead after allied forces attack Biyooleey locality in Bakol region*, 14/09/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/september-15-2014-morning-headlines/> [geraadpleegd op 24/02/2015]
- Radio Goobjoog, *El-Garas administration denies the withdrawal of Ethiopian troops from parts of Galgaduud region*, 09/01/2015, <http://somaliamediamonitoring.org/january-9-2015-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Radio Goobjoog, *Himan-Heb state announces the arrival of the technical committee and the opening of state formation conference*, 21/01/2015, <http://www.unsom.org/2015/01/21/january-21-2015-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- Radio Goobjoog, *At Least 6 Die After Al-Shabaab Attacks In Baidao – Developing*, 12/03/2015, <http://somaliamediamonitoring.org/march-12-2015-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- Radio Goobjoog, *SNA and AMISOM To Advance on Bardhere Town*, 12/03/2015, <http://goobjoog.com/english/?p=11676> [geraadpleegd op 10/03/2015]

-
- Radio Shabelle, *Somali police officers killed in Bay region*, 19/07/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/july-21-2014-morning-headlines/> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- RBC Radio, *Tensions high in Beled hawa town following rift within government officials*, 06/08/2014, <http://somaliamediamonitoring.org/august-6-2014-daily-monitoring-report/> [geraadpleegd op 26/02/2015]
- RBC Radio, *SOMALIA: Baidoa town remains calm a day after riot demonstration*, 26/08/2014, <http://www.raxanreeb.com/2014/08/somalia-baidoa-town-remains-calm-a-day-after-riot-demonstration/> [geraadpleegd op 24/02/2015]
- RBC Radio, *SOMALIA: Al-shabab loses villages in Jubba regions*, 06/10/2014, <http://www.raxanreeb.com/2014/10/somalia-al-shabab-loses-villages-in-jubba-region/> [geraadpleegd op 09/03/2015]
- RBC Radio, *Somalia: Somali President Signs the Convention of the Right of the Child*, 20/01/2015, <http://www.raxanreeb.com/2015/01/somalia-somali-president-signs-the-convention-of-the-right-of-the-child/> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- RBC Radio, *SOMALIA: Ahlu Suna and SFG forces clash, Guri-El remains Ahlu-Suna Custody*, 02/03/2015, <http://www.raxanreeb.com/2015/03/somalia-ahlu-suna-and-sfg-forces-clash-guri-el-remains-ahlu-suna-custody/> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Refugees International (Yarnell M.), *When push comes to shove: displaced Somalis under threat*, 08/11/2013, http://www.refintl.org/sites/default/files/110813_When_Push_Comes%20letterhead.pdf [geraadpleegd op 01/07/2014]
- Réseau de recherche sur les opérations de paix (ROP) (Barguès J-G.), *Historique de l'opération AMISOM*, 15/06/2012, <http://www.operationspaix.net/1-historique-amisom.html> [geraadpleegd op 26/06/2013]
- Sabahi online, *Government calls for calm following protests over Aweys arrest*, 03/07/2013, <http://allafrica.com/stories/201307040080.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Sabahi online, *Senior al-Shabaab leader Robow 'in talks' with government*, 07/07/2013, <http://allafrica.com/stories/201307080051.html> [geraadpleegd op 09/05/2014]
- Sabahi online, *Somali National Army re-opens military base in Galgadud*, 02/09/2013, <http://allafrica.com/stories/201309030105.html> [geraadpleegd op 17/06/2014]
- Sabahi online, *Hizbul Islam renounces violence*, 17/09/2013, <http://allafrica.com/stories/201309180246.html> [geraadpleegd op 16/06/2014]
- Sabahi online, *Challenges of rebuilding a united Somali National Army*, 24/10/2013, <http://allafrica.com/stories/201310250117.html> [geraadpleegd op 17/06/2014]
- Sabahi online, *Somali, Ethiopian forces clash with al-Shabaab in Bay region*, 21/07/2013, <http://allafrica.com/stories/201407220339.html> [geraadpleegd op 15/05/2014]
- Sabahi online (Moalim A.), *Al-Shabaab menace lingers along Mogadishu's edge*, 25/10/2013, <http://allafrica.com/stories/201310270406.html> [geraadpleegd op 30/06/2014]
- Sabahi online, *Former al-Shabaab leader Aweys 'released' from prison*, 30/01/2014, <http://allafrica.com/stories/201401310913.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Sabahi online, *Clashes erupt in Baidoa between rival regional groups*, 24/03/2014, <http://allafrica.com/stories/201403250151.html> [geraadpleegd op 05/06/2014]
- Sabahi online, *Somalia's South-western State elects new president representing 3 regions*, 27/03/2014, <http://allafrica.com/stories/201403280116.html> [geraadpleegd op 05/05/2014]
- Sabahi online, *Somalia's South-western State elects new president representing 3 regions*, 27/03/2014, <http://allafrica.com/stories/201403280116.html> [geraadpleegd op 05/05/2014]
- Sabahi online, *Mohamud, Jawari visit Baidoa for regional state mediation talks*, 31/03/2014, <http://allafrica.com/stories/201404010060.html> [geraadpleegd op 05/05/2014]

-
- Sabahi online, *Second phase of Jubba reconciliation conference opens in Kismayo*, 28/04/2014, <http://allafrica.com/stories/201404290179.html> [geraadpleegd op 29/04/2014]
- Sabahi online, *Somalia: No Convicted Rapist Will Go Unpunished, Somali Court Chief Pledges*, 17/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406180145.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]
- Sabahi online, *Somali federal government criticised over handling of South-western state politics*, 01/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407020220.html> [geraadpleegd op 07/07/2014]
- Sabahi online, *Somalia: Allied Forces Kill 13 Al-Shabaab Militants in Gedo, Capture New Territories in Bay*, 14/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407150170.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Amisom Captures Al-Shabaab Camp, Kills Senior Commanders*, 25/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407280423.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: As Al-Shabaab Blockade Persists, Bulo Burde Residents Flee in Search of Food*, 07/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408070255.html> [geraadpleegd op 12/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Somali, Amisom Forces Rebuff Al-Shabaab Attacks in Bulo Burde*, 11/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408120267.html> [geraadpleegd op 03/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: AMISON Liberates Three Villages in Hiran Region*, 15/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408170006.html> [geraadpleegd op 03/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Amisom Troops Take Gadon-Dhowe Village in Gedo*, 22/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408220214.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Somali, Amisom Forces Seize District in Bakol*, 22/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408250240.html> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Calm Returns to Baidoa After Protests*, 26/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408270422.html> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Food Security At Crisis Level in Somalia's Gedo Region*, 16/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410170315.html> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: IJA Forces Push Al-Shabaab Out of Kudha*, 28/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410290225.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Mogadishu Raid Nets 22 Al-Shabaab Members, One Civilian Killed*, 06/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411070190.html> [geraadpleegd op 19/12/2014]
- Sabahi online, *Somalia: Somali Journalist Survives Mogadishu Car Bomb*, 10/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411110290.html> [geraadpleegd op 22/01/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Mediation Efforts Under Way in Somalia's Galgadud Region*, 11/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411120781.html> [geraadpleegd op 26/02/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Baidoa Election Protests Leave Two Dead*, 18/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411190514.html> [geraadpleegd op 24/02/2015]
- Sabahi online, *Citizens, religious leaders call for unity after Mandera bus attack*, 24/11/2014, <http://allafrica.com/stories/201411250359.html> [geraadpleegd op 15/12/2014]
- Sabahi online, *Al-Shabaab massacres 36 at Mandera quarry, Kenyan security leaders replaced*, 02/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412030270.html> [geraadpleegd op 18/12/2014]
- Sabahi online, *Somali army hands over Mogadishu bases to police, intelligence agency*, 02/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412030268.html> [geraadpleegd op 22/12/2014]
- Sabahi online, *Somalia launches national agency for refugees*, 15/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412160091.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Tiye glow Officials Vow to Avenge Women's Murders With the Law*, 17/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412180035.html> [geraadpleegd op 27/02/2015]

-
- Sabahi online, *Somali parliament confirms new prime minister*, 24/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412290715.html> [geraadpleegd op 08/01/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Bus Attack Leaves Four Dead in Bakol Region*, 29/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412300203.html> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Interim South-Western Administration Begins State-Building Process*, 29/12/2014, <http://allafrica.com/stories/201412300207.html> [geraadpleegd op 24/02/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Interim South-Western Administration Appoints Cabinet*, 05/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501060237.html> [geraadpleegd op 24/02/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Al-Shabaab Beheads Teenage Boy in Beledweyne*, 06/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501071116.html> [geraadpleegd op 03/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Aid Convoy Reaches Bulo Burde*, 06/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501070360.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Somali Forces Drive Al-Shabaab From Area Near Hudur*, 07/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501080279.html> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Sabahi online, *Somali refugees in Kenyan camps queue up to return home*, 09/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501120022.html> [geraadpleegd op 12/01/2015]
- Sabahi online, *Somali opposition lawmakers welcome cabinet recall*, 19/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501200271.html> [geraadpleegd op 26/01/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Somali Elders Defy Al-Shabaab Order to Stay Away From Central State Conference*, 22/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501230104.html> [geraadpleegd op 24/02/2015]
- Sabahi online, *Al-Shabaab ousted from Lower Jubba towns, 2 commanders captured in Gedo*, 29/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501210391.html> [geraadpleegd op 26/01/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Somali Clans Sign Reconciliation Agreement in Afgoye*, 30/01/2015, <http://allafrica.com/stories/201501300360.html> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- Sabahi online, *Somalia: Al-Shabaab Bans Food Aid, Jails Galgadud Traditional Elders*, 06/02/2015, <http://allafrica.com/stories/201502090846.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Security Council Report, *March 2014 Monthly Forecast. Somalia*, 28/02/2014, http://www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2014-03/somalia_13.php [geraadpleegd op 16/06/2014]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Two Suspects Arrested Over Mpeketoni Killings*, 18/06/2014, <http://allafrica.com/stories/201406181363.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]
- Shabelle Media Network, *Somalia: A Teenage Girl Executed By Somali Militants in Dinsoor*, 24/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201407240430.html> [geraadpleegd op 27/02/2015]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Tribal Fighting Again Breaks Out in Lower Shabelle Region*, 31/07/2014, <http://allafrica.com/stories/201408010720.html> [geraadpleegd op 10/03/2015]
- Shabelle Media Network, *Somalia: Al Shabaab Arrests 18 People in Bardhere Town*, 13/08/2014, <http://allafrica.com/stories/201408131535.html> [geraadpleegd op 02/03/2015]
- Shabelle Media Network, *Top Al Shabaab figure killed in US drone strike*, 13/03/2015, <http://shabellenews.com/?p=2167> [geraadpleegd op 13/03/2015]
- Somalia Newsroom (Tres T.), *Somalia's Federalism Woes Challenge Stability Amid Military Offensive*, 19/03/2014, <http://somalianewsroom.com/2014/03/19/somalias-federalism-woes-challenge-stability-amid-military-offensive/> [geraadpleegd op 05/05/2014]
- Somalia Newsroom (Tres T.), *Clan Tensions in Kismayo Simmer a Year after Violent Battles*, 25/04/2014, <http://somalianewsroom.com/2014/04/25/clan-tensions-in-kismayo-simmer-a-year-after-violent-battles/> [geraadpleegd op 05/05/2014]

The Guardian (Ali L.), *'Mogadishu is like Manhattan': Somalis return home to accelerate progress*, 11/01/2013, <http://www.theguardian.com/global-development/2013/jan/11/mogadishu-manchattan-somalis-return-progress> [geraadpleegd op 12/07/2013]

The Heritage Institute for Policy Studies (Elmi A.A.), *Decentralization Options for Somalia*, 01/2014, http://www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2014/01/Decentralization_Options_for_Somalia-ENGLISH.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

The Jamestown Foundation (West S.), *Al-Shabaab to Face Different Direction after Appointment of New Leader in Terrorism Monitor* Volume: 12 Issue: 21, 07/11/2014, http://www.ecoi.net/local_link/290173/410447_en.html [geraadpleegd op 15/12/2014]

The Jamestown Foundation (Roble M.), *Al-Shabaab: On the Back Foot but Still Dangerous in Terrorism Monitor* Volume 13 Issue 2, 23/01/2015, http://www.jamestown.org/programs/tm/single/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=43441&tx_ttnews%5BbackPid%5D=26&cHash=56e57cc675de12b04908ef7a07a35e7f [geraadpleegd op 10/03/2015]

The New York Times (Kulish N.), *American Jihadist is Believed to Have Been Killed by His Former Allies in Somalia*, 12/09/ 2013, <http://www.nytimes.com/2013/09/13/world/africa/american-jihadist-is-believed-killed-by-ex-allies-in-somalia.html?action=click&module=Search®ion=searchResults&mabReward=relbias%3Aw&url=http%3A%2F%2Fquery.nytimes.com%2Fsearch%2Fsite%2F%3Faction%3Dclick%26region%3DMasthead%26pgtype%3DHomepage%26module%3DSearchSubmit%26contentCollection%3DHomepage%26t%3Dqry638%23%2FAmerican+Jihadist+is+Believed+to+Have+Been+Killed+by+His+Former+Allies+in+Somalia&r=0> [geraadpleegd op 06/05/2014]

The Star (Mureithi F; Oruko I.), *East Africa: Somalia Wants Kenya Defense Force to Leave Kismayu*, 02/07/2013, <http://allafrica.com/stories/201307021521.html> [geraadpleegd op 04/07/2013]

Théron J., *En Somalie, un conflit régional ouvert*, in *Géopolitique des conflits: Analyser et comprendre les dynamiques des conflits contemporains* [blog], 05/03/2012, <http://geopolitiqueconflits.blog.lemonde.fr/2012/03/05/en-somalie-un-conflit-regional-ouvert/> [geraadpleegd op 26/06/2013]

Traoré B., *Somalie, d'une intervention à l'autre : la paix introuvable?*, in *Perspectives Internationales*, nr. 3, janvier-juin 2013, http://perspectivesinternationales.com/wp-content/uploads/2013/02/TRAORE_Bakary_Somalie_d_une_intervention_a_l_autre_la_paix_introuvable.pdf [geraadpleegd op 26/06/2013]

UN Assistance Mission in Somalia (UNSOM), *Joint statement by the UN, IGAD and EU Envoys to Somalia International partners welcome reconciliation progress in Kismayo*, 31/08/2014, <http://somaliamediawatch.org/september-1-2014-morning-headlines/> [geraadpleegd op 24/02/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*. HCR/PC/SOM/14/01, 01/2014, <http://www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html> [geraadpleegd op 29/04/2014]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia Fact Sheet*, 04/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/somalia-fact-sheet-april-2014> [geraadpleegd op 30/06/2014]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *UNHCR position on returns to Southern and Central Somalia*, 17/06/2014, <http://www.refworld.org/docid/53a04d044.html> [geraadpleegd op 19/06/2014]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *SOMALIA. UNHCR OPERATIONAL UPDATE. 1-30 November 2014*, 22/12/2014, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1500> [geraadpleegd op 12/03/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *SOMALIA. UNHCR OPERATIONAL UPDATE. 1-31 January 2015*, 03/03/2015, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/country.php?id=197#> [geraadpleegd op 10/03/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia Refugees in the Horn of Africa and Yemen. February 2015*, 03/03/2015, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1538> [geraadpleegd op 10/03/2015]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Total IDPs by region. February 2015*, 03/03/2015, <http://data.unhcr.org/horn-of-africa/download.php?id=1537> [geraadpleegd op 10/03/2015]

UN Human Rights Council, *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in Somalia, Shamsul Bari*, 16/08/2013 <http://reliefweb.int/report/somalia/report-independent-expert-situation-human-rights-somalia-shamsul-bari-ahrc2440> [geraadpleegd op 26/06/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Bakool region*, 24/10/2012, <http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-bakool-region-24-oct-2012> [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Bay region*, 24/10/2012, <http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-bay-region-24-oct-2012> [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Galgaduud region*, 24/10/2012, <http://reliefweb.int/map/somalia/somalia-reference-map-galgaduud-region-24-oct-2012> [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Gedo region*, 24/10/2012, http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/121024_Administrative_Map_Gedo_A4.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Lower Juba region*, 24/10/2012, http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/121024_Administrative_Map_Lower_Juba_A4.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Middle Juba region*, 24/10/2012, http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/121024_Administrative_Map_Middle_Juba_A4.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Lower Shabelle region*, 24/10/2012, http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/121024_Administrative_Map_Lower_Shabelle_A4.pdf [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Humanitarian Bulletin. January 2014*, 19/02/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/humanitarian-bulletin-somalia-january-2014-issued-19-february-2014> [geraadpleegd op 26/06/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *STATEMENT OF UNDER-SECRETARY-GENERAL FOR HUMANITARIAN AFFAIRS AND EMERGENCY RELIEF COORDINATOR, VALERIE AMOS. Security Council briefing on the humanitarian situation in Somalia*, 04/06/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/statement-under-secretary-general-humanitarian-affairs-and-emergency-relief> [geraadpleegd op 19/06/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Bulletin. April 2014*, 20/05/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/humanitarian-bulletin-somalia-april-2014-issued-20-may-2014> [geraadpleegd op 26/06/2014]

UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Bulletin Somalia. January 2015*, 19/02/2015, http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1424685257_ocha-somalia-hb-jan2015.pdf [geraadpleegd op 10/03/2015]

UN Office of the United Nations Resident & Humanitarian Coordinator for Somalia, *STATEMENT FROM THE HUMANITARIAN COORDINATOR. Somalia again on precipice of crisis; HC calls for urgent funding*, 09/05/2014, <http://reliefweb.int/report/somalia/somalia-again-precipice-crisis-hc-calls-urgent-funding-enso> [geraadpleegd op 30/06/2014]

UN Security Council, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security Council resolution 2060 (2012): Somalia. S/2013/413*, 12/07/2013, <http://reliefweb.int/report/somalia/report-monitoring-group-somalia-and-eritrea-pursuant-security-council-resolution-2060> [geraadpleegd op 06/05/2014]

UN Security Council, *The report of the Secretary-General on Somalia. S/2013/521*, 03/09/2013, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2013_521.pdf [geraadpleegd op 29/10/2013]

UN Security Council, *The report of the Secretary-General on Somalia. S/2014/140*, 03/03/2014, <http://www.refworld.org/docid/531ef31f4.html> [geraadpleegd op 13/06/2014]

UN Security Council, *Report of the Secretary General on Somalia*, 12/05/2014,

<http://reliefweb.int/report/somalia/report-secretary-general-somalia-s2014330> [geraadpleegd op 25/06/2014]

UN Security Council, *Children and armed conflict. Report of the Secretary-General Somalia*, 15/05/2014,

http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=a/68/878 [geraadpleegd op 04/07/2014]

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 25/09/2014,

http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2014/699 [geraadpleegd op 26/01/2015]

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 23/01/2015,

<http://www.refworld.org/country,,,SOM,,54cf4b654,0.html> [geraadpleegd op 29/01/2015]

UN Security Council, *Report of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea pursuant to Security Council*

Resolution 2111 (2013): Somalia, 15/10/2014, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2014_726.pdf [geraadpleegd op 15/12/2014]

UN World Food Programme (UNWFP), *Somalia: How WFP Is Responding to Acute Needs in the Gedo Region of*

Somalia, 27/10/2014, <http://allafrica.com/stories/201410281572.html> [geraadpleegd op 10/03/2015]

UNICEF, *The situation of Women and Children in Somalia*, 01/08/2012,

<http://www.unicef.org/somalia/children.html> [geraadpleegd op 13/06 /2013]

United States Department of State (USDOS), *2014 Trafficking in Persons Report - Somalia*, 20/06/2014,

<http://www.refworld.org/docid/53aab9a78.html> [geraadpleegd op 26/06/2014]